Ștefan Luca

NU E SENINĂ DIMINEAȚA

EDITURA ALBATROS

COLECȚIA AVENTURA

Ștefan Luca

NU E SENINĂ DIMINEAȚA

EDITURA ALBATROS

Desenul copertei: GHE. MARINESCU

PROLOG

Trenul frînase în plin cîmp. Pasagerii apărură, alarmați pe culoare, vociferînd, împresurîndu-l pe conductor.

— De ce ne-am oprit?

— Cît o să mai stăm?

— Cel puțin, informați lumea de ce se întîmplă!

Conductorul rezistă eroic asalturilor, explicîndu-le că nici el nu a intrat în posesia datelor complete. Poate să se fi întîmplat un accident, sau linia se află în rezacție, sau s-a prăbușit vreun mal. „Sîntem în defileu, explica el, brazii au acest obicei de a se culca pe șine."

Vagonul-restaurant, plasat la mijlocul trenului, în ziua aceea nu se bucurase de sufragiile călătorilor. Trei mese doar ocupate. În mijloc și cu spatele în direcția mersului, un călător singur. Ceruse votcă. Luă cunoștință cu calm de întîrziere. Un adaus nu strică.

„De n-ar fi noapte, gîndi el, ar fi simplu. Stam ca paralizat, așteptînd să ne urnim. Și sesiunea specială care și-a prelungit cu o zi lucrările." Invocase motive suficiente pentru a absenta. Colegii au fost înțelegători cu el. Și tot el se răzgîndise, irosind o zi. Calculase din nou greșit, undeva un semn n-a fost

corect aplicat. El invocase deci motive. Radios, președintele sesiunii, fostul lui profesor, azi foarte bătrîn, îi comunică :

— Nu pleca. Am prelungit, fiindcă ne vin niște foarte apropiați prieteni. Din Franța, din Italia, din Anglia. Au întîrziat și ne-au rugat să prelungim cu o zi. Între ei ai, se pare, cunoștințe. Pe frații Dupré, din Paris. Am avut plăcerea să-i cunosc personal. Încîntători. Italianul e doctorul Franco Verga, un colos clădit pentru o sută de ani. Încîntător și el. Insistă mult să te întîlnească și englezul cu care ai fost coleg.

Amintirile tinereții te împresoară, insistent, dar nu le poți rezista. Nu voia să trezească pe de altă parte suspiciuni. Zîmbi încurcat, recunoscînd că știrea îl copleșește, iar pe englez îl cheamă Atkinson, James. Sînt evident încîntători.

A doua zi le-a oferit un prînz prelungit într-un mare restaurant din marginea orașului, cu specialități culinare să-l uluiască pe italian. Frații Dupré cheliseră. Mărunței, vorbăreți, ca niște șoricei rontăiau la fel și cuvinte și din feluri de mîncare. André avea doi băieți, Antoine o fată. Locuiau în casa lor veche, pe care el o cunoștea atît de bine. Franco, intrat în conflict cu cîntarul, se lăuda cu trei băieți și o fată, cu o dantură impecabilă și o chică rebelă. James își pierduse soția în război. Bombardament. Fu o clipă grea.

Colegii lui... Frații Dupré s-au acoperit de bani. Recunoașteri internaționale răsplătesc zelul lor. Membrii activi sau onorifici, medaliați, premiați, ei continuau programul de lucru invariabil adoptat cu două decenii înainte. Nici o iotă abatere. Sînt în pragul unor satisfacții de ordin profesional deosebit. Au

păstrat discreție absolută în acest sens și după vinul alb de Aiud, adoptat de André. Franco se realizase și el. Lucrările lor interesau medicina. Păstra stilul exploziv, tunător din tinerețe și cîntă, ceva mai răgușit, aria lui Figaro. James era rezervat. El era în drum spre o descoperire. În chimie. A, da, e și el membru a cîtorva academii, predă în cîteva facultăți. E, se pare, trecut și-n Larousse, zîmbi el. Dar el ce a făcut, acest lucru i-ar interesa foarte mult pe cei prezenți.

Nimic deosebit, răspunse acum, gustînd din paharul cu băutură transparentă, călătorul, privind în întunericul opac de-afară. Rotindu-și privirea în jurul mesei înregistră pentru fiecare din ei o coordonată: seninătatea. Sînt încîntători. Ca să nu-i dezamăgească, le-a înșirat cîteva lucrări și intenții. Le toastă pentru succes. În vagon, cu spatele în direcția mersului, dădea un cu totul alt răspuns.

Calculase greșit. Sporise neliniștea și clipele creșteau ca valoare. Monologă:

— Eroare minimă. Ca o deviere de timonă. Soarele e un glob negru, pentru el cel puțin. Speranțe, ambiții, au zăcut multe speranțe în cutia mea craniană, s-au clocit planuri măreție. Timpul fuge însă ireparabil, vorba latinului și n-are de gînd să se întoarcă. Iată-mă — se strîmbă el — și în banale melancolii filozofice. Vai, dragii mei, sînteți niște naivi, încîntători, senini, puri. Se explică jenat că va lipsi o săptămînă. Dacă... nu, ei nu stau decît trei zile. Au să-l invite ei.

Dimineața, trenul așteptat, gară, cu o mică întîrziere. Un tot atît de mărunt deranjament la nu știu care sistem. Se plimbase nervos pe peron, cu servieta în mînă, sperînd că va zări dosul ultimului

vagon. Plecarea, deci, cu o oră și jumătate întîrziere, după orar :

— Iată ce înseamnă scoaterea din ritm. Să înveți de-acum ce semnifică semnul prioritate. Un jalnic mărfar local te lasă în urmă, aștepți o cursă din patru numere, de interes limitat unei zone. Prioritate...

Iar la ieșirea din defileu, obiceiul brazilor de-a se culca pe linie. O mică furtună în munți, o mică dislocare de teren. Se lucrează. Își apropie fața de geamul ușor aburit. Iluzia că ar zări ceva liniștitor se spulberă.

Se văzu rătăcind noaptea prin oraș, pe străzi pustii, căutînd unica șansă... doi oameni îl așteaptă și, dacă răbdarea nu i-a părăsit, îi va găsi exasperați. Ce-i pasă ! Cu orice preț, el trebuie să dobîndească hîrtia. Regula principală, fundamentală, adoptată de tine de mult a fost aceea de a nu regreta. Hotărît, colegii lui erau niște copii mari, copii fericiți...

*

Calculă că, în total, întîrziase 28 de ore și jumătate. O luă pe jos pînă în centru. Ocoli blocul pe care-l cunoștea. Nu intră, deși îl rodea curiozitatea. Ezită și în fața hotelului. Paznicul dormita. Se prelinse pe scări ca o fantomă.

PARTEA ÎNTÎI

CAPITOLUL I

— Eşti îndopat cu romane poliţiste. Cel puţin, ai o memorie fidelă ?

— Ei, nu citesc orice fleac, dibuind lesne în unii autori de crime literaturizate oameni foarte paşnici. Fantezia lor e limitată. S-a scris şi o literatură bună. Gîndiţi-vă la „Crimă şi pedeapsă", la Edgar Poe...

— Bine, bine, îl întrerupse maiorul amuzat, aprob cu amîndouă mîinile. Nu despre asta voiam să-ţi vorbesc însă. Iată, s-a şi făcut douăsprezece. Uite, reveni el, îmi stă pe limbă de mult să te întreb. Care e reacţia ta, prima ta reacţie cînd ţi se aduce la cunoştinţă că s-a comis o crimă ? Fii atent, prima reacţie. Prima.

Locotenentul Dinescu îl privi ţintă pe superiorul său. Întrebarea părea cel puţin la ora aceea ciudată. Maiorul Virgil Lupu avea însă acest obicei. Cocea săptămîni de zile cîte o întrebare şi pica pe neaşteptate cu ea în discuţie. Ca prin farmec, discuţiile luau alt curs şi se însufleţeau. Mîna dreaptă a maiorului ţinea ceaşca de cafea, răcită de-acum, cu stînga cumînţea un Carpaţi, operaţie cunoscută prin uşoara frecare între degete şi ciocănirea aproape enervantă a ţigării de cutia de chibrituri. Maiorul spunea că astfel se „aşază" ţigara, explicînd că pe pachetele

de „Carpați" ar trebui normal scris 20 ± 1 țigări, ca pe sticlele cu alcool, îngăduind mici abateri în plus sau în minus. (Cine a văzut plus ? rîdea maiorul. Asta pentru că el a descoperit multe pachețele cu 19 țigări și chiar cu 18, umilă contribuție adusă de tutungii campaniei împotriva cancerului. E și asta ceva.)

— Prima reacție, făcu Dinescu, sîciit de atenția cu care era fixat de maior, e diferită. După caracterul...

— Te grăbești să joci puțin teatru, Nicule. Ai timp să meditezi. N-am cerut un răspuns imediat. Prima reacție, în meseria noastră, are foarte mare însemnătate și eu n-am reușit s-o învinge încă. Procedez ca medicii cu stagiu, de-atîtea ori prezenți la cazuri grave și la exitusuri, fără a-și învinge nici ei, după sute de experiențe, ori poate mii, emoția... firul acela ce tremură în tine, ca om, față de soarta fiecărui semen al tău.

— Mi-aduc aminte, spuse Dinescu, rîndul trecut, pe șosea...

— Cînd cu accidentul denumit greșit stupid. Nici un accident de felul acela nu-i stupid. Și ce-i cu asta ?

— V-ați pomenit perorînd despre longevitate.

— Nimic mai firesc. Dacă n-ar fi mici, mărunte, acumulări, neglijențe, deprinderi ce se iau ca riia și nu se mai desprind de om. Exemplu accidentul de la kilometrul 122. Patru morți și un grav rănit. Șosea impecabilă. Vreme senină. Dimineață. Ce ți-ai dori mai mult de-atît ! Și-mprejur munți, peluze înrourate. Să tot șofezi.

— Bufete... întrerupse Dinescu, învîrtind ceașca cu zațul gros

— Nu. De astă dată, bufetele se amenajaseră în mașini. Oamenii se-ntorceau de la marele derby al campionatului. În față săgeta un Taunus cu cinci suporteri, secondat cu sufletul la gură de-un microbus cu alți șase inși. Spre fericirea lor, restul ocupanților se declaraseră amatori pentru un voiaj cu trenul, după noaptea prelungită.

— Dar căruța ?

— Există unele imixtiuni, dar, în interiorul mașinilor, situațiile ajunseseră la limită. Verdictul medicilor a fost clar. Longevitatea... sîntem și noi chemați s-o apărăm, ca și medicii.

— Da, confirmă locotenentul, răsturnîndu-și ceașca în farfurioară, ați mai spus-o. Nici unul nu avea mai mult de 35 de ani. Una din femei era în luna a cincea.

— A scăpat. Șansă unică. Lîngă șofer și să n-ai nimic.

— Îmi ghiciți ?

Maiorul Lupu închise puțin ochii. Îl usturau. În odaie plutea fum gros de tutun încolăcindu-se în fuioare albe. Nu dormise de douăzeci de ore, socoti el mașinal, ca-n cărți, tocmai pentru a se simți obosit și această oboseală fizică să-i provoace o surescitare nervoasă. Gîndurile își dublează viteza și se iscă anapoda, stingîndu-se tot astfel, brusc, pierind undeva ca într-un joc pe verticală. Așa și-l imagina maiorul. Își întinse picioarele sub birou, simți oboseala cum e prezentă în umeri și în pleoapele ca de plumb. Se înălță deodată, așa cum se aștepta Dinescu, și se sili să imite perfecțiunea unor mișcări de înviorare, urmărite de el la televizor.

— Nu vă încurajați burta, tovarășe maior, după cum bag seamă.

— E punctul nevralgic, domnule. La vîrsta mea, 45 de ani, n-ar trebui să o am. Ai văzut statuile alea bărboase ale zeilor greci ? Ce împletire de mușchi, ce bicepși, ce abdomen supt, totul parcă scapără de forță reținută ori de plin efort. Așa ar trebui să arăt. Ori, surîse el, fruntea-mi crește, barba rade, tip mijlociu cu tendințe de îngrășare dificil de reprimat. Încolo, preocupat de meseria ce și-a ales-o, de pescuit și lectură bună, notează că la pagina zece părăsesc o carte, dacă nu mă fură.

— Ca s-o reluați...

— Exact, rîse de-a binelea maiorul. Și mă declar înșelat uneori. Scriitorii intră greu în subiect. Ocolesc să bată în ușă, se tot apropie, tușesc, îndoaie arătătorul, renunță, transpiră. Pînă la urmă tot ciocănesc și totul se desfășoară normal. Prea normal chiar. Și nici chiar în viața de toate zilele nu-i totul normal...

— Ca o burlăcie.

— Asta-i acum. Cred că voi rămîne burlac. Am intrat ca-ntr-o cămașă anume croită mie. Asta-i iar altă poveste și nu-mi face nici o bucurie să aflu că nu voi avea urmași. Tu meriți felicitări.

— Eu n-am vrut, făcu Dinescu pe un ton moale.

— Cred și eu. Nici eu. Acum, înainte de-a pleca. Controlează-l pe Cambrea. Vezi ce se întîmplă pe trasee. Mașina e jos ?

Se ridicase și-și vîrîse pachetul de țigări în buzunar. Birourile, instalate pe colțuri, lăsau un mare spațiu liber în încăpere, pe care încerca să-l reducă o măsuță joasă, rotundă și trei taburete. Reunirea aceasta și cifra rezultată îl intrigau cîteodată pe maior, cum nu-i plăcea nici draperia gălbuie de la fereastră, nici covorul prea bălțat, după opinia lui.

Locotenentul vorbea la telefon. Impacientat, maiorul se plimba murmurînd și întrerupînd convorbirea din cînd în cînd.

— Să nu uite concluziile expertizei și ce s-a mai întîmplat. Ce poți ști ce-i în casa omului ! N-avea dentistul ăla 1 800 000 lei depozitați acasă ? Ce animal lacom ! Știi ce-nseamnă o asemenea sumă ? Dumnezeu să-l aibă în pază.

— Așa, așa zice și tovarășu' maior... unde ?... curios... Auziți ? Au găsit în baie un fular bărbătesc de lînă în carouri.

— Bătrînii au găzduit pe cineva. Erau înscriși în listele adreselor O.N.T. Cam lacomi, ultima găzduire n-au anunțat-o.

„Și nici n-or s-o anunțe", își spuse. Prima reacție. Prima reacție e aceea că-ți vine să smulgi pistolul din toc și să tragi. O urmă ce ne leagă încă de legea talionului. Dinte pentru dinte, ochi pentru ochi.

— Așteptăm atunci. Cu bine, încheie convorbirea Dinescu.

Așeză receptorul care scoase un clinchet vesel, ca și cum de mult ar fi jinduit să zacă în furcă.

— Am auzit pe Ghinea încurcîndu-le. El cerea ochi pentru dinte, și dinte pentru ochi.

— O fi avînd slăbiciune pentru stomatologi. Pledează. Totul e cînd le încurcă. E cel mai bun om de laborator și ca memorie încă vă disputați locul întîi. Ah, tresări el. Mi-am adus aminte. Am găsit o mulinetă suedeză și vreau s-o cumpăr. Hoțul însă cere mult. Știe că mă dau în vînt după pacostea asta de patimă.

— Care hoț ? Care va să zică, maiorul Lupu...

— Un fel de-a vorbi. Am doi nepoți. Și pe ei așa-i întîmpin. Ce-i nou, hoților ? Tatu de la consiliu a

pus mîna pe ea la Constanța. Norocu' și prostu'. N-a ținut decît o singură dată în viață o undiță în mînă, cît timp suedezul schimba momeala la a doua. Nici cinci minute. La plecare se pomenește cu o cutie de cîrlige și mașinăria de lux. O cumpăr, ceara mă-sii.

— Pe bătrîni i-au transportat la capelă. Au sosit copiii, rudele ?

— Pentru ei, coperțile dosarului s-au închis. Noi încă le ținem deschise. Spune-mi, alaltăieri, cînd ai aflat... prima reacție !....

Dinescu aprinse și împinse scaunul la perete.

— Stăm în fumul ăsta să-l tai cu cuțitu ! Ia să deschid fereastra.

Rămase cu spatele la geam. Perdeaua fină se umfla diformîndu-se, curentul de aer fiind puternic.

— Trage perdeaua aia. Să iasă mizeria, să intre aer tare de munte. Ei, îl îndemnă pe locotenent, prima !

Dinescu își duse două degete la rădăcina nasului. Clipi mărunt, apoi oftă.

— Eram la „Astoria". Cu un vechi coleg din București. Se știa că mă aflu acolo. Am ridicat receptorul și am ascultat silindu-mă să nu pierd nici un cuvînt. Pe urmă mi-am imaginat, istorisindu-i colegului, tabloul. N-aș fi capabil în clipa aceea să iau interogatoriul asasinului. Se așază o ceață pe creier. De ce ? mă întreb. Ce iarbă rea pasc bestiile astea.

— Lasă, nu te ambala. N-ai văzut încă destule și totul în orice caz nu-l vom vedea. Cambrea o să aibă ce descurca, deși nu-i chiar greu. Plus fularul apărut. Pe vremea asta, aprilie, nu prea pun bărbații fular. Alt scop îl determinase pe asasin. Fularul l-a uitat în baie. Apropo... ce căuta un fular în baie ?

Un om bine crescut îl lasă în vestibul. Să admitem că nu era bine crescut, cu toate că am cunoscut criminali cu maniere încîntătoare. Coduri complete, pe două picioare. Apoi geamantanul. Dacă l-a luat, avea nevoie de el şi a plecat departe. Bilet în orice caz, pariez, peste 350 kilometri. Prima reacţie, dragul meu, trebuie să ţi-o reprimi întotdeauna. Aştepţi să se aşeze un strat de înţelegere şi compătimire în faţa fenomenului morţii, aici însă violente.

— Dar dumneavoastră ?

— O reprim şi eu, răspunse grăbit maiorul. Nu ţi-am spus ? Altfel l-aş împuşca pe loc. Dacă l-aş avea în faţă şi aş şti exact...

— Da, murmură locotenentul. Toţi cred că reacţionăm astfel. E răspunsul speciei. Apărarea vieţii.

— Longevitatea, domnule, viaţa...

Telefonul distonă în atmosfera liniştită, ţîrîind întărîtat. Locotenentul îl ridică fără chef.

— Alo... eu. Salut... Cu cine eşti, muzicantule ? (Astupă microfonul cu palma şi-i comunică maiorului înveselit.) Auziţi : Moraru cu Ţăranu. Ce pereche ! Ţăranu-i afon ca un perete şi se dă-n vînt după muzică. (De-aici poreclа, încheie maiorul.) Sigur proces-verbal. Fac gură, zici. Lasă-i să trăncănească. Dă-le maxim, să se-nveţe minte. Şi, la urma urmei, de ce mă întrebi ? Singur n-ai curaj ? Fiindcă-i director ? Toţi zic aşa şi chiar dacă-i aşa. Şmechere... a, ha. La maxim. Obligator vreau să văd chitanţa, de nu, te ucid. Cu bine...

Se întoarse spre maior :

— Aplicase sancţiunea, dar voia, aşa, o consultaţie.

— Nu strică. Se verifică unele procedee şi măsuri. Moraru, Ţăranu, nume înrudite. Ca la noi în clasă.

Aveam pe unul Berbece, al doilea Cojoc, altul Oaie. Auzi, trei.

Cu Lupu în clasă, să se noteze.

— Exact, cu Lupu în clasă. Îi mîncam pe toți la șah și la înot. Enigmele nu-mi spuneau nimic și meseria a vibrat mult mai tîrziu ca să mă seducă. N-am citit cărți de aventură la vremea lor. Am prea amestecat. Și unele îmi cădeau greu. Nu le mistuiam. Atunci nu-mi dam seama, fiind, precum se știe, atotștiutor, mai tîrziu, eh, mai tîrziu, toți venerabilii ăștia s-au răzbunat. O carte grea e ca o captură rară. Acum știu cum s-o iau. Din aventuri rămîi cu logica, frecvent subțire, mai ales în final, cînd nu-l mai ții curelele pe autor. Acum, te las, gata, făcu maiorul. N-o să iau mașina. Într-o jumătate de oră sînt acasă. Am să încerc să dorm.

— Nu mi-ați ghicit, observă Dinescu.

— Ai tu ochi albaștri, măcar că ești sudic și brunet și păros. Cui îi place, cum zice Roza, îngrijitoarea mea. Ei nu-i plac decît manierele, cu condiția pe deasupra să fie blonde. Ultima condiție nu-i totuși esențială. Turbasc o dată după o prăjină tuciurie din Galați. Eu nu mă pricep. Am, în schimb, o verișoară din frați de soră (ai înțeles ceva ?) la Timișoara. Adevărată comoară. Ghicește ceva de speriat. O să te pun o dată față-n față cu ea. Te anunț că posedă un ten pistruiat, se oxigenează, e „santimantală" și ocolește cîntarele publice. Are unul în baie. Din acela mic, patrat.

— Și cît ? se interesă Dinescu.

— Mult. Nu îndrăznește limba mea să se așeze pe cerul gurii sau palatin ca să rostească numărul. E cutremurător.

— Totuşi ! Fiţi clement cu un om curios din fire.

— 94,5, ultima măsurătoare. Mie-mi spune. Sîntem de-o vîrstă. E măritată şi soţul o înşală cred de două decenii. Ar trebui să se aniverseze şi asemenea evenimente în familie. N-au copii. Ea s-a îmbolnăvit. A fost pe rînd scîndură, apoi nud din tablourile olandeze. Pe la 35 de ani era foarte frumoasă. Avea tot ce-i trebuie. Îţi va citi toate gîndurile. Dă şi-n cărţi. Tot tacîmul.

— Joacă ?

— În situaţia ei, cred şi eu. Un paleativ. La mize mici, cu colţ, gustări contraindicate dar irezistibile — între alte verişoare din fraţi de soră, dacă ai priceput ceva.

— Nimic, recunoscu Dinescu. Încîlcit. Trebuie o babă s-o rezolve. N-am ştiut de verişoara asta. Zău aş fi vizitat-o. Timişoara îmi place. Se serveşte bine la restaurantul hotelului ăla de lux. N-am stat, că m-am supărat. N-am văzut meciul cu Cehoslovacia. Mă uitaseră bănăţenii. Acum bine că ştiu.

— L-ai fi văzut, are televizor, soţul rătăceşte pe alte planete, nu-nţeleg de ce nu divorţează. Are tot confortul, dragă băiete, dacă tu cu Mărioţa ta şi cei doi micuţi v-aţi găsi într-un astfel de apartament ! Nu se-mparte, îmi zic uneori, cu dreptate. Acolo nu au lipsit niciodată banii. Au în casă ce vrei şi ce nu vrei. Totuşi, Elvira Moţ e tare nesocotită, aşa cu inima ei îngropată în monument de cărnuri. Încă nu de tot diforme, te anunţ. La loc deschis nu-i recomandabil, în cameră însă ştiu că poate provoca.

— Aşadar, domnul Moţ poartă coarne...

— Cred că da.

— Ca om de meserie, detectiv, n-ați descoperit cine a fost amator ?

— Deviem și iartă-mi gluma proastă. Nu cred că domnul Moț poartă coarne. Aș fi dorit mult să-i împodobească fruntea un trofeu din cel cu recorduri mondiale. Tipul bărbatului sec, pozitiv pînă-n buzunarul pantalonului său. Se nasc și cresc și astfel de oameni. Reci, calculați, în fond, mărunți, scopurile lor fiind imediate. N-a vrut copii, n-a avut dureri de cap. O sarcină extrauterină și s-a dereglat totul. S-a pomenit dorind copii, cu o frenezie verbală pe care nu i-o cunoșteam. Divorțează, l-am sfătuit. Elvira n-are pretenție la mașină, nici la CEC. Norocos individ, domnule. Bărbat frumos, manierat, dar în felul lui un șarpe, dacă șarpele n-ar fi incomodat de companie. Am auzit într-un rînd, la o întrunire a actorilor, nu știu cum, venind vorba de familie, pe-un zdrahon afirmînd că el nu-i bun de tată. Adică de rolul de tată, fiind, zice, impulsiv și dînd, prin urmare, exemplu rău urmașilor mei. Jocul de-a reproducția însă-i place.

— Mă mir, observă Dinescu. Vă sfătuiesc să scrieți un studiu cu opiniile unui burlac. Nu prea aduc a burlăcie.

— Nu pretind. Veritabilii burlaci n-au urît familia. Au avut alte motive, care cum, și s-au acrit cu timpul. Ridică-l, drace, că ne scoate din țîțîni.

Dinescu țipă în receptor.

— Da, eu... cum ? A plecat, clipi complice, semn că pe Lupu îl căutau. Nu cu mașina, pe jos... da, obiceiul, vezi că știe băiatul ! Zi-i ! La Teiuș, un bărbat în palton, fără fular, cu geamantan maro. Trei direcții principale : Arad, Cluj, Tg.Mureș. Căutați gările ! Deocamdată e acolo undeva. Aseară

în Teiuș... Unde a pierdut oare o zi ? Mă, Cambrea ăsta ne-o fi supravegheat. Voia să plece cu inima împăcată. Să nu-ți smulgi părul din cap !

Maiorul ajunsese la ușă. Îmbrăcase pardesiul gri, care-l întinerea. Asculta convorbirea atent. Lucrase intens ultimele ore la o anchetă. Amestecați, minori, un barman. O victimă aruncată în prăpastie din goana mașinii. Din nou, crisparea nervoasă la descoperirea cadavrului desfigurat. O femeie, identificată ; ar fi fost chelneriță. O cunoscuse personal. L-a servit de cîteva ori. Era simpatică și se-ndrepta spre treizeci de ani cu toată forța. Nu era exclus să te-neurci cu o asemenea ființă. S-a lucrat rapid. Minori, se schimonosi Lupu, n-o să-mi vîrîți în cap că ăștia nu-s stricați pînă-n măduva oaselor. Trai bun, prea bun. Doi, cu părinți în vîrstă, unul, cu ei divorțați, subiectul etern al anchetelor sociale, iar barmanul nu mai în vîrstă de douăzeci și șase, cu antecedente. Lasă, își spuse, o să mă gîndesc mai tîrziu. S-auzim ce-i cu Teiușul.

Receptorul țăcăni vesel nevoie mare din nou. Dinescu se apropie de maior să-și ia rămas bun de Ieșire pe culoar amîndoi. În camera de gardă meștit gentul major Mirea citea.

— L-ai contaminat, observă maiorul.

— L-am, rîse bine dispus Dinescu, în stilul laconic al maramureșenilor.

— Trebuia ?

— Tră !

Coborîră scările tocite de piatră, în curte.

— N-avem și noi parte de-o clădire nouă, Dinescule. Parcă-i un făcut. Miliția primește localuri cu multe atribute, cerînd lungi descrieri. Totuși, am avut noroc, vorba armeanului. Solidă cetate și

bune camere. Se pare c-a fost hotel înainte. Garaj, curte pietruită, încălzire centrală. De ce să bîrfim?

Ajunseră la poartă.

Maiorul ieşi în stradă, pustie la ora aceea, făcu un gest cu mîna şi o luă la stînga, spre gară, hotărît să bea ceva tare. În frigider acasă avea, dar ţinea să vadă lumea. În gară era deschis toată noaptea. Aveau şi mese. Şi observi multe. Ucigaşul perechii de bătrîni cu siguranţă c-a poposit la barul bufetului gării. De-ar fi cutia craniană penetrabilă, într-o mobilitate anume, să trădeze. Virgil Lupu lucra de douăzeci de ani în meserie, spunea singur că păţise multe şi ca personajul acela din Caragiale n-are ce să mai paţă. Nu se împăca însă cu anumite situaţii, inevitabile, logice prin desfăşurarea lor, altfel. Adică, douăzeci şi patru de ore, omul acela a locuit în B... Poate într-un hotel de lux. Valiza poate fi depusă la gară sau dată în grijă. A dormit. S-a apropiat ca mine de gară, a dat rotocol cu ochii prin bufet după un scaun liber, l-a găsit, l-a [illegible]itat politicos fără îndoială şi a cerut zîmbind [illegible]de la bar o băutură oarecare. Oarecare? Tare scrieţi adu[illegible]aş da să ştiu care. A aşteptat, a băut încă [illegible]il, apoi s-a urcat în tren. Gata. A devenit un bărbat în palton, fără fular. Cel puţin e înalt, scund, gras, slab, dracu' să-l ia? Observă că n-are fular, dar semnalmente ioc, cum să dai de el?

Coti pe bulevard. La capătul liniei, sub becurile îndepărtate sclipeau luminile gării. Grăbi paşii. Fără să-şi dea seama gîndi:

— Elvira. Ce poveste. Oare ce face? Ce să facă? Pocher. Atîta a rămas.

Patru bărbaţi în jurul unei mese patrate înseamnă, dacă adăugăm sticlele înşirate lîngă perete, ori beţie ori pocher. Era şi una şi alta. Dura de cinci ore, după cum constatase cel care în acel moment distribuia abil cărţile. În faţa lui se-nălţau trei cilindri de metal, în dreapta un teanc de bancnote acoperit de „Snagov" şi brichetă. Scrumierele, două, erau pline.

— Nu le mai freca, Ionescule, tată, îl rugă cel care se numea Drugu, un bărbat voinic, spătos, fără gene, în schimb cu două rînduri de buze.

— Îndată, nea Drugu. Aşteaptă cu sufletul în plic şi Iancu şi Hempel ăsta.

— Eu joc rar, făcu Hempel. N-am cu cine. Oraş mic. Toţi îi dau cu „şeptic" şi „şaizecişase". Chiţibuşării bătrîneşti.

Hempel descoperi cu acest prilej doi dinţi de aur şi o serioasă întîrziere a periei de dinţi în restul danturii. Mustaţa, tunsă scurt, era plină de scrum. N-o băga în seamă. Se ameţise. Mai ameţit arăta al patrulea, Iancu. Acesta uitase că-n alfabet mai sînt litere ca „r" sau „ş", fiind gata să se lepede şi de alte semne grafice. Pierdea şi încă mult. Se afla în starea aceea de euforie cînd s-a trecut de culme şi omul coboară grabnic spre amnezie totală, adică stadiul de criţă.

— Băt..îne..ti, îngăimă el, apucînd cărţile.

Drugu aşezat în stînga lui zări colţul unei rigi şi un as de pică. Nu trişa, dar Iancu juca anapoda.

— Te-ai pilit, măgarule ! Ne strici cheful.

Iancu dădu din umeri. Ce să facă ? Asta e boala lui. Nu se poate abține. Dacă se oprește la al doilea, bine. După al treilea, mă culegeți de pe jos.

— V-am spus-o.

— Trebuia s-o iei domol, mai avem pînă dimineață.

— Cum are să se așeze la volan ?

Ionescu interveni.

— 4,50, cine merge.

— Etete la el, sări Drugu. Ia zi „pe de trei ori", ori te calicești. Tu, Ionescule, faci parte din jucătorii care joacă la cîștig și stau cu fundu' pe bani. Forțezi numai cînd pierzi. Nu te judec, dar nu-i cinstit, cred eu.

— Nu te vîrî în om. Joc cum am învățat. Doar n-o să punem pistoalele pe masă. Joc liniștit. Atac și mă apăr. Toarnă-mi, Hempel.

Drugu i-aruncă o uitătură răutăcioasă și tăcu. Ionescu D. Dionisie cum era scris pe geamantan — pe-o carte de vizită galbenă, în tuș verde — economist, ocupînd cu făptura sa uscățivă, ascuțită în toate privințele, un post de contabil-șef, nu-i plăcea. Juca a doua oară cu el și observase cum acesta forța jocul la început, ca la sfîrșit să adulmece.

— Intru, rosti întărîtat.

— Și eu, adăugă Hempel, scîlpind din cei doi dinți de aur.

— Dau, se anunță și Iancu.

Ionescu împărți cărțile. Memoria-i funcționa ireproșabil în asemenea momente. Drugu ceru, două, mascat, deduse instantaneu Ionescu. Hempel, lărgind gura, ceru „tot vagonul", Iancu, în schimb, nu schițase nici un gest. Căuta pe masă paharul. Reuși să-l găsească. Bău și tot nu ceru.

- Tu ? îl provocă Ionescu.

— Se... vit. Și tu, Drugule, nu te fu... isa în om. Don' Ionescu e amicul meu. Îl duc, îl aduc. Viu și nevătămat.

— Să dea Domnul.

- Vorbiți !

— După..

— Pas, anunță Drugu, fără să lase cărțile din mînă.

— Mie 60.

— Are dreptul ?

— Are.

— Hempel dă și plînge.

Ionescu își subție buzele. Vîrful nasului ascuțit i se albi ca și cum l-ar fi pudrat. Își cercetă tovarășii de joc. Filă chinuitor ultima, strîmbînd din buze. Bău și el o gură de coniac. La pocher el bea numai băuturi tari și multe cafele.

— Dau și eu.

— Plus o sută, se-nfipse Drugu și așează cărțile în față, netezindu-le, oarecum cu duioșie.

— De ce nu, ție orice că-mi ești sssimpatic, sec !

— Eu, hai și eu.

— Nu, refuză Ionescu, categoric convins că Drugu intrase mascat și a avut șansă.

Potul îl luă însă Iancu. Culoare servilă din care lipseau un valet. Drugu rămăsese la trei, Hempel cu chinta se căina.

- Șase sute doi lei, dintr-un foc, calculă Ionescu.

— Cel mai mare pot.

— Hotărîsem să fim rezonabili.

— Jocu-i joc, îi informă Iancu cum că încă o literă a fost abandonată. Dă-i-nainte !

Sînt clipe care schimbă brusc atmosfera, dispoziție, psihologie. Jocul de cărți, una din decisivele verificări a bărbatului (alături de viața de război și în dragoste), are pe parcursul său presărate astfel de noduri, parcă ar fi fuse orare. Jocul începînd pînă la acest pot umflat pe nesimțite i-a fulgerat, căci fiecare jucător ascunde în sine un dram de invidie și multă părere de rău. Revanșa e urmărită cu o răbdare ce disimulează explozia.

Turnară plin, goliră scrumierele în chiuvetă, împărțiră alt rînd de cărți. Jucau preocupați, schimbînd replici rare și numai la joc. Miza urcase la o sută. Ionescu nu-și stăpînea un tic nervos. I se zbătea pleoapa stîngă. Era convins că-i semn rău. Superstițios din fire se sili să se calmeze. O cacialma izbutită a lui Drugu îl făcu să transpire! Se întîmpla rar acest lucru. Se condamnă pe loc că l-a subestimat. Într-o oră, Drugu luase aproape tot și nici înainte nu pierduse. În pierdere erau Hempel și Iancu. Primul intra de formă, anunțîndu-l că-i place jocul și la ei nu se joacă decît jocuri scoase din borcanul de murături.

Un fum gros înceca odaia, ascunzînd dezordinea cumplită pe care patru bărbați izbutesc s-o aducă la perfecțiune în cel mai scurt interval de timp. Două geamantane își căscau gura, cu lenjeria căzută pe margini. Un sac de voiaj, și el desfăcut, se răsturnase între paturi. Valiza lui Ionescu, singura, trona alături de servieta diplomat, pe dulap. Camera de hotel era, adică fusese cu șase-șapte ore înainte elegantă. Dormezele largi, cu noptiere și lămpi colorate plăcut, baia sclipind de curățenie, obligau pe hotelier să te anunțe că prețul camerelor e atît și atît.

— Să n-avem vorbe, 45 şi 60.

Cei patru, sosiţi împreună, în două maşini, una condusă de Hempel, cealaltă de Drugu, parcaseră în faţa hotelului şi ieşiseră la unul din restaurantele celebre, anunţate în reclame şi în „mersul trenurilor", nelipsind din nici un ghid turistic.

— Scump, da face !

Formularea nu-i plăcuse lui Ionescu. Îl sîcîia sentimentul că a călătorit în vanı. Al cincilea nu sosise. Fără el nu puteau examina situaţia. Comesenii mîncau în felul lor, cu poftă, clefăind, izbind tacîmurile, rîgîind, răsuflînd după o duşcă bună. Pe el, supărat de-un nemernic de ulcer, o asemenea vitalitate îl înnegrea. Se păstra politicos şi, în măsura posibilului, distant.

Iancu le descrisese cum a descoperit cadavrul fetei, la serpentină.

— Am întors şi nu ştiu ce-am vrut să-mi iau. Şi-n dreapta văd ceva albind între brazi, agăţat. A oprit şi căţărîndu-se a descoperit victima. A geamit nebuneşte pînă-n B...

După-masă s-au retras în camera rezervată şi au început să bea. Ideea unui joc în patru se ivise în capul lui Ionescu. N-a fost nevoie de multe insistenţe. Drugu, ciudat, se împotrivise. Spunea că el ar vrea să se dedice băuturii. Fin observator la joc, experimentat, îşi dădu seama că acesta joacă circumspect, pe urmă, luat de avalanşă, nu rezistă.

Jucau înainte, cu disperare parcă. Iancu însuşi se dezmeticise şi-şi turna într-una sifon. Hempel nu mai pomenea de jocurile bătrîneşti şi, în fine, tensiunea unei partide tari se crease.

— Era veinică, îşi reaminti Iancu. Părul i-atîrna acoperindu-i faţa.

— Căzuse de sus ?
— Cred şi eu. Azvîrlită.
Drugu îşi mozoli ţigara.
— I-au prins repede.
Amestecă teancul de cărţi şi adăugă :
— Nu se putea altfel. Au lucrat prosteşte.
— Iancu a căzut în transă de-atunci.
— Exact !
Schimbară sticlele din nou. Acum, după un „pas" repetat se adunase o sumă mare în mijlocul mesei. Fiecare căuta să-şi mascheze emoţia. Ionescu servi cu dexteritate. Drugu îl urmărea pe furiş. Nu avea încredere în specialistul uscăţiv, atît de pasionat foiţar. Avea ambiţia să-l prindă trişînd şi cu asta să încheie. Trebuia să ascundă faţă de toţi neliniştea că al cincilea personaj nu venea. Aştepta încordat ocazia.
— Deschid, anunţă.
— Merg.
— Nu, se feri Hempel.
— Trebuie, îşi subţie buzele Ionescu. Decartaţi.
Luă cărţile să împartă.
— Trei.
— Două.
— Una !
Drugu fila, fără să îşi verifice cărţile sale. Avea trei bucăţi. Putea să intre sau nu. Ionescu se servi. Palma grea a lui Drugu se aşeză pe mîna lui subţire, străvezie.
— Ai scos-o dedesubt.
— Domnule ! se indignă Ionescu. În viaţa mea...
— Lasă mofturile. Mai ştim şi noi cîte ceva. Scandal nu facem. Dar, gata, fertig, cum spun nemţii. Trebuie să cobor pînă în hol.

Dar nu pot îngădui, protestă economistul.

Nu îngădui. Mulțumește-te cu atît.

Abia cînd se ridicară să se dezmorțească, își dădură seama că sînt frînți, amețiți de băutură. Drugu se legănă pe coridor pînă la scări unde prinse balustrada.

În holul vast, traversat de-un covor lat, vișiniu, nu era nimeni. Lipsea și portarul. Drugu știa că nu sînt ocupate toate camerele, dar nu credea să găsească atîtea chei pe tablou. Închise ochii o clipă, blestemîndu-se că n-a rezistat și a băut.

— Trebuie să dorm o oră, două, altfel...

Din colțul opus apăru portarul, trăgîndu-și puțin piciorul drept.

— Ce doriți ?

Îi ceru o cameră liberă.

— Nu pot dormi acolo. Sforăie.

Portarul uimit îl văzu cum se ține strîns urcînd de balustradă. Clătină din cap :

— Voinic tip. Tremură balustrada.

Drugu intră în camera 47, goală. Fără să aprindă lumina, se trînti pe pat.

În camera 59 se așternuse liniștea. Hempel și Iancu dormeau. Ionescu veghea la masă cu un pahar de coniac în față. Nervozitatea încă îl stăpînea. Se duse la fereastră și dădu perdeaua la o parte. Piața era pustie.

Stătu mult așteptînd. Deodată, de sub coroanele copacilor bulevardului se desprinse o siluetă în palton gri. Un bărbat, purtînd pălărie cu boruri largi, intră în hotel.

Ionescu se retrase de la geam. Venise omul.

Soţii Ion şi Vasilica Simionescu, pensionari, ocupaseră cinci ani apartamentul din blocul G. Un apartament cu trei camere, repartizat fiindcă, la data aceea, copiii, un băiat şi fata, se aflau în B. Între timp, fata s-a măritat şi a şi părăsit oraşul, iar tînărul Simionescu dispăruse pur şi simplu, într-o bună zi. A fost depistat pe litoral, angajat la un bar de noapte. Bătrînii îşi permiseră să închirieze, din cînd în cînd, una din camere, pentru eventualii turişti. Se perindaseră numeroşi musafiri de-o noapte, bărbaţi, femei, sau chiar perechi şi familii în cazuri deosebite. Vecinii manifestară la început o mare curiozitate faţă de aceşti oaspeţi. Şi pîndeau din dosul uşilor prin vizetă, sau prin geam, în stradă. Dacă-s români sau străini. Au fost şi unii şi alţii. Atenţia n-a ţinut mult trează. Treptat se toci şi nimeni nu se mai chiora în vizetă să zărească un personaj cu geamantan urcînd la etajul I, ap. 24.

Soţii Simionescu trăiseră retraşi. Termenul e însă moale, neacoperind izolarea reală în care trăiau. N-au încurajat nici o apropiere. Relaţiile se reduceau la salut şi la vizitarea o dată pe lună a administratorului pentru plata taxelor.

Bărbatul presupus cu palton şi fular în carouri, la care se gîndea în clipa aceea Virgil Lupu, n-a fost văzut intrînd. După-amiază plouase, copiii, deprinşi să se joace în faţa blocului, au fost obligaţi să facă o pauză. Ei l-ar fi zărit şi întrebat. Dar jos în hol e lista cu locatarii, nu era nevoie de consultaţii.

— Mă încurc, meditä Lupu. Raţionamentele sînt toate bune, poţi să construieşti cu miile. Trebuie un fir. Adică acel om a mers la sigur, n-a bîjbîit. Aha. Lista nu era pe tablou în hol, căci administratorul tocmai trecea întreţinerea şi restanţele locatarilor pe luna expirată. Cam mulţi restanţieri, se plînse el, negăsindu-şi locul în odăiţa strîmtă de sub scări. Blocul e masiv, multă lume se duce şi vine. Şi chiar dacă l-ar fi văzut cineva? Exact, gîndi maiorul, exact. Un vizitator, poate un locatar nou, căci nu se cunosc între ei toţi locatarii. Cunoştinţele se leagă în lanţ şi, în afară de administrator, nimeni n-ar fi în stare să dea relaţii precise.

Barul bufetului, unde trona una din vechile cunoştinţe ale maiorului, nu era aglomerat cum se aştepta. Femeia îl salutase zîmbind uşor şi-i indică o masă liberă, în colţ, lîngă peretele de sticlă ce da în holul imens al gării. Îi făcu semn.

— Tamara, ce-mi dai bun şi tare?

— Am coniac, turţ, votcă, de amîndouă.

— Ai rusească? Dă-mi o măsură cu sifon.

Femeia îşi legănă şoldurile pline, revenind cu sticla şi paharele. Îl servi singură ţuguindu-şi buzele, semn de înaltă consideraţie. Virgil Lupu o întrebă, ştiind că-i face plăcere:

— Ce-ţi fac copiii?

— Bine, domnu' Lupu. Cel mare cîştigă şi-i cuminte. Fata, la şcoală. Micuţul, la mama.

Avea trei copii, agonisiţi în trei căsnicii furtunoase. Trei pensii alimentare, cu nesfîrşite plîngeri şi procese. Femeia nu se da bătută şi, optimistă incorigibilă, era pe cale de-a contracta a patra convenţie matrimonială. La o cercetare sumară, Tamara, îşi spuse Lupu, nu ar fi în prea bune re-

lații cu etica și, sută-n sută o condamnă multă lume. Relative sînt toate. El îi cunoștea pe cei trei mușchetari, expeditorii mandatelor poștale lunare. Fără excepție, Tamara i-a ales greșit. Pe primul, fiind frumos. S-a dovedit hoț, cu cazier. Al doilea, considerat om așezat, între două vîrste, cu bani la CEC și tabieturi de burlac. A exasperat-o cu zgîrcenia și cu gelozia. Îl chinuia pe băiat. A treia căsnicie n-a fost legalizată. Au trăit de probă, el fiind tehnician pe lîngă un trust de construcții. Acesta pur și simplu a dispărut. Căutat prin miliție a consimțit să-și onoreze calitatea de tată sporadic. Tamara, ciudat, e tipul de mamă, prin excelență. Își iubește copiii tiranic, cu gelozie maternă. Nu suporta singurătatea.

Maiorul tușși, băutura fiind tare.

— Spune, Tamara. A apărut iar cineva la orizont ?

Femeia se înroși. Fața latră, sănătoasă, cu buze pline, nu-i arătau vîrsta. Se fîstîci.

— Ce să fac, domnu'maior. Singură e greu. Am găsit un om. Electrician.

— În vîrstă ?

— Cam ca mine. Are și el un copil. Am pus condiții : cu cununie.

— Patru copii... O să vă descurcați ?

— O să mai stea și la mama. Îl iau numai pe micuț.

— Îți urez noroc. Tare băutură.

— Din asta bea săracu'bătrînu... Cînd am auzit, exclamă Tamara, am crezut că-mi vine rău. Un om atît de liniștit, de cumsecade.

— De cine vorbești ?

— De domnu' Simionescu, pensionarul din blocuri.

— Venea pe-aici ?

— Da.

— Des, adică regulat? Vorbesc, îi explică Lupu, la aceleași ore, știi, pensionarii au năravuri și țin la ele.

Seara, după unsprezece.

— Singur la masă?

— N-aș putea spune. Știți, aici se așază care cum vine, servește și pleacă. Oamenii nu se cunosc între ei.

— Rămînea mult?

— Cam două ceasuri. Plătea și pleca. Om liniștit, observă femeia și după o clipă de gîndire exclamă: Și-acum și la noi, crimă!

— Da, făcu maiorul, și la noi. Tocmai pentru asta. Seară de seară?

— Vai de mine! Nu. Așa, la trei-patru zile. Joia, sîmbăta, cam astea erau zilele lui. În trei ani... cîteodată lipsea cu lunile.

Maiorul o întrerupse.

— Fii drăguță, Tamara, adună-ți gîndurile. N-a trecut în ultimele două zile pe aici un bărbat în palton cu fular în carouri?

Tamara rîse.

— Au ajuns la modă.

— Ce?

— Fularele în carouri. Toți poartă.

— Bătrînul Simionescu purta și el fular în carouri?

Tamara răspunse după o lungă tăcere. Între timp servi un client cam amețit, dojenindu-l.

Revenind lîngă maior mărturisi că n-ar putea spune exact ce culoare purta bătrînul, dar că nu era în carouri s-ar fi jurat.

— Cînd l-ai servit ultima dată?

— Sîmbătă seara.

— Adică, înainte de....

— Cine să bănuiască ?

— Cum a fost ? Încearcă să-ți aduci aminte. Ești fată deșteaptă, cînd vrei.

Tamara goli scrumiera, se mai învîrti pe la bar și, reîntorcîndu-se, istorisi :

— A venit singur. Lume cam multă, mă rog, sfîrșit de săptămînă. A așteptat puțin lîngă bar. L-am servit acolo. Votcă din asta. El cerea cîte cincizeci de grame. M-am luat cu treaba și nu țin minte exact cînd s-a făcut liberă o masă. Aia din colț, de sub cuier. S-a așezat acolo. Erau doi inși la masă. I-am dus încă de trei ori votcă și mi-au cerut și cei doi să le dau tot votcă. Bătrînul o lăuda.

— Cine-a plecat întîi ?

— Bătrînul. Pe la miezul nopții, după accelerat. Cu cei doi am avut scandal. Li s-a urcat la cap. Abia i-am scos din local.

Virgil Lupu plăti și se ridică. Era nemulțumit și surescitat. Bănuia pe undeva pe-aproape adevărul. Cînd nu-i în palmă, atunci e ca și cum ar fi la mii de kilometri.

— Pe soția lui ai văzut-o vreodată ?

Tamara negă cu hotărîre :

— N-am văzut-o niciodată.

Maiorul își luă rămas bun, mulțumindu-i pentru osteneală, urîndu-i o căsnicie plăcută, cu noroc statornic.

— O, domnu'maior, dacă nici cu ăsta ! Ce n-am făcut să nu stric cu Nelu, cu cel dintîi ! Am stat șase ani cununată. Trei i-a petrecut în închisoare. Al doilea, îl știți, zgîrîie-brînză, și-l și bătea pe băiat. Ei, asta i-am spus, nu ! L-am plesnit, cum mă ve-

deți de blîndă și am plecat la mama. Ghiță-mi plăcea. Era voinic și vesel. Nu-i croit pentru viață de familie. Rătăcitor, așa-și zicea. Nu fac mulți pureci într-un loc. Mie, domnu Lupu, nu-mi pare rău. Am copii frumoși, buni, ce-mi trebuie mai mult.

Exact ! La revedere, Tamara !

Chinuiește-te, animal trudit, șopti maiorul, ieșind pe peron.

Înregistră animația din sala de așteptare clasa II, un călător solitar dormind la clasa I, două femei în conversație aprinsă și-un copil ce țipa. Pătrunse în biroul șefului gării.

— Statistic, din zece șefi de gară șapte-s grași, Nicodime, glumi el.

Șeful îi oferi un fotoliu. Biroul era elegant, somptuos chiar, cu pereții îmbrăcați în nuc, covor gros, canapea, fotolii și un birou masiv, pe măsura făpturii ocupantului său. Schimbară cîteva replici fără însemnătate. Niccdim îl îmbie cu o cafea neagră. Îl rugă să aștepte.

— Aș da un telefon.

— Voia la dumneavoastră, îi arătă aparatul instalat pe-o măsuță. Acesta-i cu orașul. Mă iertați, pe mine.

Maiorul formă numărul și aștepta.

— Da, Dinescu. Eu... nu, după cum vezi. Nimic nou ? Nu. Notează-ți cum că va trebui să străbatem o anchetă lungă. Viața a doi bătrîni. Soții Simionescu, victimele. Informațiile, la o cîntărire generală, sînt sărace în date, cu goluri. Trebuie să știm cît mai mult despre trecutul lor, să-i găsim pe copii, adică să le examinăm și lor viața. Ciudată familie ! Copiii n-au revenit la părinți... da. Ce zici ?

Poate... nu m-am gîndit. Noteazã... sã treacã Arde leanu pe la ONT şi sã adune datele cu musafiri de-o noapte ai bătrînilor, înregistraţi acolo... indi ferent... De aici plec acasă. Noroc.

Aşează receptorul, se frecă la tîmple şi aprinse o ţigară. Nicodim, şeful gării, apăru cu o tavă. Două ceşti şi două pahare.

— Am un coniac bun. Merge la cafea.

— În timpul slujbei ?

— S-avem iertare. De-o jumătate de ceas, nu V-am văzut intrînd la Tamara.

— Aluzie ?

— Nu, dar eraţi într-un „tête-a-tête", grozav aş f vrut să aud. Nu de fleacuri vorbeaţi, pun rămăşag

— Vorbeam de fularele în carouri. Pierzi.

— Ce spui ? se miră Nicodim, sorbind alene di ceaşcă.

— Mă consilia să-mi cumpăr şi eu. Sînt la modă

— Poartă şi băiatul meu. Gîndeşti că-i gata s se aprindă. Mie nu-mi plac.

— Să n-o luăm aşa. Sînt şi culori îmbinate cu gust şi, la anumite stofe, un astfel de fular se im pune. De unde ai coniacul ăsta ?

— Cadou. Un amic inginer la un gostat. Zic ş eu că e o băutură fină.

— Se aprobă. Cu sifon. Spune, pe bătrînul Si mionescu l-ai cunoscut ?

Nicodim se rezemă temeinic, tuşind înăbuşit.

— Din vedere. Pe stradă, de cîteva ori. Aci, l Tamara, l-am mai zărit. Dar pe cîţi din cartier nu-întîlneşti la noi ? Servim rapid şi...

— Toată noaptea, completă Lupu.

— Nu l-am scos din serie cum aş scoate un va gon dintr-o garnitură.

— Aha. Cum ai face atunci ?

— Copilării. Vagonul din acel moment e al meu, cu număr, caracteristici, încărcătură, destinatar. Are dosarul lui, cum s-ar zice. Dar, continuă el lungind cuvintele, cînd am auzit de crimă mi-a răsărit în minte figura. Cu cine să semene ? Trec prin fața mea, normal, zeci și zeci de minute. Mă și distrez cu deducții. Aducea cu un antrenor ieșit la pensie. Bine conservat. Subțirel. Cap încărunțit, un aer așa de prospețime. Sînt astfel de bărbați. Ochii în special, negri, foarte vioi. Manierat, singuratic. Niciodată amețit. Nu-i din categoria clienților noștri de-o anume faimă, mi-am spus. Repet, nu i-am dat atenție. Nu sîcîia cu nimic prezența lui. Or fi avut bani sau bijuterii...

— N-ai schimbat nici un cuvînt cu el, niciodată ?

Nicodim își adună gîndurile. Desfăcu palmele a neputință.

— Nu. Nu mi-aduc aminte. Cine știe, vreo informație, cerută, o dai, ca o frunză căzută, uitată imediat.

— Copiii ?

— Știu că avea doi. L-am văzut o dată cu ei în piață. Fata, o blondină plinuță, băiatul cît o prăjină, cam dezarticulat. Tatăl arăta mai tînăr.

— Excepțional rostit. Scos din serie. Vezi domnu' șef, cinci ani trăiesc doi bătrîni într-un bloc. N-au conflicte, nu-s remarcați prin nimic. Doi bătrîni, doi copii. Cam retrași. Ceea ce nu-i rău uneori. Și deodată, crima. Ea, crima, îi scoate din serie cum scoți dumneata vagonul ăla. Nu se comite o crimă fără o logică a ei, din nefericire, valabilă. Insist tocmai pentru că știm foarte puțin, crîmpeie, scame dintr-o bucată de pînză. Rămîne bineînțeles între

noi. Dar de ce venea el numai seara, adică spre miezul nopții ?

— Liniștea, domnu'maior, localul se curăța la zece, trenuri n-avem pînă după miezul nopții. E comod și plăcut. Nu-i convenea zarva.

Soția, din relatări, persoană ștearsă, vecinele zicînd că-i acră, ieșind rar și numai pînă-n piață. Prietene n-avea, copii nu sînt, necesitatea unor relații mai calde. Au rămas șifonierele cu haine, rufărie de pat, umbrele, poșetele, pantofii în antreu, o pasiență neisprăvită pe masa din bucătărie...

— Soția ?

— N-am cunoscut-o. Împreună nu i-am văzut niciodată. Poate am trecut pe lîngă ea.

— Multe se-ntîmplă în cinci ani. Poate... ați stat la zarzavaturi, la carne, la coadă, i-ai oferit locul în troleibus. Imposibil s-o scoți din serie. Spaimă, tragedie, moarte, nu-s tatuate pe frunte. Ei, cu asta îmi dai voie să-mi fac bagajul. Începe și-aici aglomerația. Mulțumesc pentru cafea.

— Bucuros și-altă dată, fără circumstanțe triste: Să mai luăm un coniac.

— Exact. Cu o așa bunătate nu te întîlnești des. Fine băuturi mai sînt pe lume, proaste băuturi dăm de dușcă. Noroc.

— Acum începe și la noi zarva. Vine Zamfirescu să-mi țină locul.

Stinse lampa de noapte de pe măsuță și-l conduse pe maior spre ieșire. Pe peron pufăia mahmură o locomotivă, cineva rostogolea ordine rostite gutural, într-un megafon nevăzut. Țăcănea un aparat în biroul din stînga și replica moale, abia înregistrată :

— 30 de minute. 2002, 30 de minute...

Șeful îl lămuri.

— Avem o linie în refacție.

— 2002 vine de la Arad, nu ?

— Arad și Cluj, se formează la Teiuș.

Maiorul strînse puternic mîna șefului gării, coborî în marele hol al gării, împestrițat acum de călători. Bărbați, femei, copii, bătrîni, babe, geamantane, saci, întrebări la ghișee, nerăbdare. Fulare în carouri cîte vrei, constată el. Ferind un călător ce da buzna spre casa de bilete, intră în toba ușii rabatabile și se pomeni în bulevard.

— Acum, acasă. Gîndim mai bine acolo.

CAPITOLUL IV

Noul venit era un bărbat în jurul a cincizeci de ani, bine conservat și el însuși preocupîndu-se de capitolul acesta dificil de la o vreme. Semăna a funcționar de bancă, puțin rigid, puțin disprețuitor, ca toți oamenii obișnuiți o viață să-nvîrtă cifre astronomice ce nu le aparțin, dar cu timpul se naște un ciudat sentiment de proprietate și natural de participare afectivă.

Depuse pălăria pe patul lui Ionescu, singurul într-o stare apropiată de decență și aruncă mănușile într-însa. Avea mîinile subțiri, cu degete uscate. Trosni din ele, plîngîndu-se că e frig încă în aprilie.

— Frig, conveni Ionescu și-i arătă sticla de coniac. Doriți ?

— Dacă ești amabil.

Fu servit.

— Am constatat, domnule, că se bea mult și, mai ales, concentrații dintr-astea. N-au răbdare oamenii. Vinul cere conversație, berea-i pentru după-amiezi cu mititei. În vagonul restaurant, din cinci consumatori, patru au cerut coniac sau votcă.

— A fost plăcută călătoria ?

— Pentru mine, nici un voiaj nu-i plăcut. Fiind vorba de plăcere. Întîrziere, înghesuială, fum de țigară, discuții stupide. Cu ăștia ce-i ?

— Șoferii, îl lămuri Ionescu.

Ochii verzi ai bărbatului se-năspriră. Un fulger de răutate trecu prin ei. Rosti însă moale :

— Au exagerat. Prudența unde-a dispărut ? I-am atras expres atenția lui Drugu.

Ionescu îl întrerupse :

— Hempel e în stare bună, nici Drugu n-a exagerat. Iancu a depășit limitele. A descoperit alaltăieri dimineața cadavrul femeii violate în stațiune. După interogatoriu s-a dezumflat ca o băşică. Plus că a cîștigat la loz în plic și s-a cam jucat pocher.

— Bănuiam. Dumneata, pe care nu te cunosc direct... în Drugu, s-a născut ideea. Trebuia să moderați dezmățul.

— Ați întîrziat mult. Și ridicînd ochii spre fruntea cutată a vizitatorului rosti cu reproș : — O zi întreagă. Mult, domnule...

— Leonescu, se prezentă acesta zîmbind acru.

— Ionescu, își declină numele economistul.

— Dionisie. D. rostit pare cu particulă de noblețe.

— Nimic nobil, nimic ciudat, un Ionescu de București, din Colentina. Tatăl meu a fost acar.

— Glumeam, se scuză cu neplăcere Leonescu. N-am întîrziat. Voiam să analizăm, vezi — adoptînd

un stil modern, nu-i așa? — dacă n-am comis o gafă.

La ce vă gîndiți?

La bătrînă.

Ce se mai poate schimba?

Vizitatorul întîrziat se dezbrăcă de pardesiu, îl lungi alături de pălărie, pe pat, se așeză din nou și trosnind iarăși din degete se servi cu coniac. În inelar strălucea un trident de aur, un inel masiv.

Multe. El va fi dibuit greu sau ar fi fost greu de dibuit. Ea nu intrase în calcule. Se fixase alt loc, n-a fost respectat. Hazardul a fost de partea noastră, dar s-a ivit o complicație. Întîrzierea nu-i întîrziere.

Ionescu stătu pe gînduri.

E permis să cer explicații?

Depinde. Nu-și au locul, știi bine. Te-ai angajat să ne ajuți. În acest caz, nu prea văd necesitatea.

Ionescu făcu un gest de apărare.

— Fusese cu totul altceva inițial. Dificil, dar nu imposibil. Depășirea era enormă, urmau și transporturile de legalizat. Fie, le rezolvam. Acum, mili-ția asmuțită asupra noastră...

Ionescu tresări, mai mult mirat însă:

Ce amestec aveți voi? Nici o legătură... Ce-au întreprins pînă acum?

— Interogatorii, anchete, personalul de serviciu, paznici, portari, întreg circul. Cu discreție, însă. Hempel a observat.

— N-au cum să lege firele.

Îl privi rece, dar din mare depărtare.

— Actele să fie în regulă, atita cerem, pe întreg parcursul asistență ca specialist.

— Înțeleg, se dădu învins Ionescu.

Întinse mîna și apucă servieta de pe dulap. O deschise.

— Lasă, îl opri Leonescu. Avem timp. Trezește-i, după ce plec și dă-le instrucțiuni. Pot să se culce iar, ideal ar fi s-o șteargă. Eu te-aștept în gară. Drugu unde e ?

— Nu știu. A ieșit de vreo două ceasuri. Cred că sé plimbă.

Musafirul înghiți o înjurătură.

— Obiceiul lui.

— Să nu ia pasageri cu ei, să țină ruta indicată. Ați asigurat camuflajul ?

— Drugu știe.

Păru impacientat.

— Am să ies pe scara de serviciu. Pentru orice eventualitate. La venire, portarul dormea.

— Hotelul e pustiu, domnu'Leonescu. Dacă are zece oaspeți.

— Ce mizerie. Cum de se complac oamenii într-o astfel de mizerie ? Înțeleg, joci pocher, bei, te ameteșți, dar de ce în dezmățul ăsta scîrbos. Dragoste pe-o pătură slinoasă c-o femeie transpirată, duhnind a ceapă. Cînd se poate și elegant...

Ionescu nu răspunse. Cuvintele se alungau și treceau în goană pe lîngă el. Omul acesta perora fără nerv, cu o crispare abia simțită. Nu se gîndea la ce spune, preocupat de probleme mult mai grave.

— Dar n-are importanță, reveni Leonescu la gînduri mai bune, eu aștept o oră în gară, la bufet. Dă-mi servieta.

Întredeschise ușa. Coridorul era pustiu. Țeava caloriferului susura ușurel. Leonescu ieși.

Ionescu rămase singur în odaie. Își luă valiza. O puse sub cuier. Bău în tăcere un pahar de coniac, îl liniști cu un sifon mare. Respiră larg, pe cît îi îngăduia plămînul scofîlcit, ieni o dată, ca într-un început de criză. Hempel sforăia cu pauze enervante, Iancu șuiera ca la stînă. Ultimul se dezvelise.

— Încă e tînăr și puternic malacul, observă Ionescu, contemplînd trupul musculos, al norocosului de la loto.

Pregăti două cafele tari, ascunse coniacul în valiză, vinul rămas îl turnă în chiuvetă.

— Cel puțin să-i văd plecați !

Nu-i ieșea din minte fulgerul coclit din ochii vizitatorului.

— Leonescu. Un nume trebuie să poarte fiecare din noi. N-am voie să cer explicații.

Turti pachetele goale de țigări, strînse resturile, fără să își dea seama, mașinal, înecat de-o stare vecină cu spaima. Îl trezi întîi pe Hempel, știind că Iancu o să le dea mai mult de furcă. Rămînea să-l caute apoi pe Drugu. Stătu, brusc dezorientat. Vizitatorul nu-i pomenise de Drugu. Să-l caute, să nu-l caute ? Nu, își ordonă el.

Îl scutură zdravăn pe Hempel și se strîmbă cînd acesta deschise speriat ochii. Tuși și scuipă.

— Am avut ceva în gît, se scuză el dezmeticit.

— În gît, murmură Ionescu. Sîntem toți pînă în gît...

Se pipăi inconștient, ca apăsat de-un spasm. Simțea nevoia de aer.

Hempel se spălase între timp. Bău cafeaua, un sifon mare și, gospodărește, scotoci în sacul său de

voiaj. Se ivi un salam de vară, evident făcut în casă, o jumătate de pîine albă, un castravete din cei lungi de seră.

— Nu-s grozavi, dar merge.

Cu Iancu se chinuiră un sfert de ceas. Îi lăsă să mănînce. Jos, la portar află că nota a fost achitată și regretă c-a întrebat. El nu trebuia nici să ceară, nici să dea nimic, în numele său. Îl salută grăbit pe portarul uimit de-o amnezie de grad superior, căci el atrăsese atenția călătorilor că locurile la hotelul lor costă scump și fusese generos răsplătit de voinicul acela cu gîtul de taur care se ținea de balustradă.

Ionescu intră ca-ntr-un vîrtej în toba de la intrare.

— La hoteluri nu se potrivește o ușă rabatabilă, își spuse ca răzbunare pe tot ceea ce-l apăsa și-l împingea înainte.

De ce nu-s potrivite n-ar fi strîns cap la cap nici două fraze pro sau contra. Sufocat de frică, grăbi pasul. În piațetă luă un taxi. Oprì în fața gării. Cadranul ceasului arăta 2 și 26 minute.

— Am s-adorm în tren, își spuse poruncindu-și în sine să lupte cu somnul, cu orice preț.

Păși pe peron, căută bufetul, cercetă îndelung prin perdelele subțiri interiorul. Îl zări pe Drugu cu spatele, lîngă o coloană și pălăria vizitatorului nocturn, atîrnată în cuier. Pătrunse în bufet. Leonescu împinse un scaun.

— Și de ce te-ai mutat ? îl întrebă pe Ilie Drugu.

— Trebuia să-i spun ceva șchiopului ăla. Mi-era somn și m-am trezit cerșindu-i o cameră.

Ionescu aştepta o invitaţie. Nemulţumit, Leonescu rosti sec.

Luaţi loc ! Trenul are întîrziere.

Toate au, îl avertiză Drugu. Linia se află în reparaţie.

Servim ceva, sau intrăm în tagma asceţilor ? N-ar strica din cînd în cînd.

Ascezã, surîse ciudat Leonescu. Abstinenţă, ascezã, ca o piedică pusă pe trăgaciul armei. Mereu încadrat, mereu cu idei fixate, căci a renunţa înseamnă a te gîndi şi regreta. La tîrfe am nimerit în clasa şasea de liceu. Apoi a urmat perioada de ascezã. Glorioasă. Nu-mi place să mi-o amintesc, deşi... Ilie, comandă tu trei sute de votcă. Aici au din aia rusească.

Ilie Drugu îl scrută atent. Părea nedumerit.

— Se pare că n-ai înţeles !

— Nu, nu că n-am înţeles, domnu' Virgil, dar mi-am adus aminte de ceva.

Se opri. Sări sprinten, neaşteptat pentru încărcătura sa de kilograme. Leonescu cercetă, preocupat subit, scrumiera din colţul mesei.

— Peste noapte, oamenii devin misterioşi, murmură el ca pentru sine.

Ilie se întoarse cu o tavă. În trei pahare, băutura transparentă făcea mărgeluţe. Depuse la picioru mesei o sticlă de apă minerală.

— Bodoc. Mai avem optsprezece minute, dragii mei tovarăşi. Şeful şantierului nostru ni se adresează astfel numai cînd se împart primele. Se dă puţin pe spate, face o pauză şi imediat îl auzi: dragii mei tovarăşi. Noi sută-n sută ştim că urmează citirea listei cu primele acordate.

— Ce vrei să spui ?

— Vreau că spun că şi lui, domnului Diaconu, îi place votca rusească. Nu ocoleşte nici alte băuturi, cu condiţia ca să depăşească 40°.

— Aha, exclamă Leonescu.

Ionescu, circumspect, sorbi o idee din licoarea transparentă. Rachiu alb, gîndi el, dracu să-l ia, cînd el toată ziua-i transparent.

Deodată şi-aduse aminte de biroul său din centrul capitalei. Ar fi dat zece ani din viaţă să se vadă aşezat pe scaunul tare, prevăzut cu perniţa lucrată de nevastă-sa, în faţa clasoarelor, a mapelor şi a celor doi contabili principali, cu care lucra de cinci ani şi ajunsese să-i asemene. Era plăcut, nespus de plăcut acolo cu 1 800 pe lună, plus primele, care nu erau de neglijat. S-a vîrît pînă-n gît... Un sloi de ghiaţă i se ridică spre inimă. Ştia ce-nseamnă greaţa specifică. O simţea în saliva amară ce-i umplea gura. Se sculă dintr-o dată, îngăimînd.

— Un moment.

Ca prin ceaţă văzu, după o perdea roşu închis, inscripţia căutată.

Ilie Drugu rămase cu capul aplecat, puţin răsucit, urmărindu-l.

— N-a rezistat.

Obrazul vecinului său de masă era impenetrabil. Drugu întinse cotul stîng pe cristalul mesei, dezveli un braţ acoperit cu păr auriu roşcat.

— Încă opt minute.

Leonescu păru trezit din visare. Rosti :

— Aş fi pus ilustrate aici. Şi bătu cu degetul arătător, îndoit ca o gheară, în cristal.

— Unde ?

— Aici, arătă Leonescu. Ce te holbezi! Vederi din străinătate. Palermo, Neapole, Coasta de Azur, burguri medievale, zgîrie nori, picturi celebre, insule preafericite din Pacific, nuduri. Ar fi comercial. Clientul ar contempla o tempestă marină sau un fors triumfal şi ar pica pe gînduri. Meditaţia nu se împacă cu regimul uscat. Cere gît veşnic ud. Lipseşte iniţiativa, fantezia, curajul. Uite, femeia de la bar. Bluză cu guler, halat. În locul unui decolteu în care să-ţi rătăceşti căutătura. E o poezie.

— Dă-o-ncolo. Nu-mi place să văd femei la bar. Sînt superstiţios. Meserie de bărbat. Să-mbeţi lumea, să-mpaci, să-mparţi pumni, s-o-ncasezi, nu-i pentru o femeie. Îmi plac barmanii. Solizi, ca plantaţii în dosul alămurilor lustruite.

— Să mai fie şi negru pe deasupra, rise scurt din gît Leonescu. Ce zici! Norec. Ionescu e om prudent. Cum joacă?

Drugu dădu din umeri:

— Clasic. Avînt la început, hărţuit pe urmă... Hempel şi Iancu nu-s parteneri să justifice o clasificaţie. Le dădea repede. Nu sînt de tot sigur dacă a trişat sau nu.

— De asta arăta plouat?

— Nu cred. Tot era-n cîştig, spuse Drugu calculînd rapid. Cam pe la două mii de lei.

— Nu mai spune. Într-o astfel de companie, aţi sporit plafonul.

Drugu se făcu că nu aude.

— E stîngaci. Nu-mi venea la socoteală. Şi soarbe din pahar, ţuguindu-şi buzele.

— Pari din ce în ce mai nemulţumit de el şi în curs de acumulare a motivelor.

— Unde dracu' l-ați găsit ? izbucni Ilie Drugu. V-am dat trei adrese. Oameni siguri. Relații verificate.

— Doi în recidivă, al treilea plecat fără adresă. O fi mirosit ceva. Ionescu nu ne putea refuza.

Se apleacă peste masă, pîndind în direcția în care dispăruse, după perdeaua de pluș, Ionescu Dionisie.

— Obligat. S-a-ngălbenit, înverzit, învinețit, relata Leonescu întîlnirea. A mîriit, a schelălăit, a scîncit. Ce dracu', încep să vorbesc ciudat. În verbe, ca eroul lui Dickens, telegrafic. Sau nu tocmai așa.

Deasupra lor hîrîi difuzorul mascat de draperie. Se auziră voci, apoi, după o pauză, distinct, un glas neașteptat de plăcut anunță :

— Atenție ! Acceleratul 211 are 28 minute întîrziere.

Prima constatare a lui Drugu :

— Deci mai avem un sfert de oră. I-o fi rău amicului meu.

— Ai să te împrietenești tu cu el, Ilie. Ți-o prezic. Ți-o citesc în ochi că ai să-l iubești mult pe omul ăsta.

Ilie Drugu își stăpîni un tremur al mîinii. Ar fi stîlcit fața fină a vizaviului său. Privirea acestuia de guștер îl paraliza.

— Mai bine comandă trei cafele. Mai ai bani ?

— Drugu, dînd la o parte cu zgomot scaunul, bombăni :

— Norocu' orb al lui Iancu.

— Și pentru el se fierbe un ceai pe-o plită. Zahărul separat. Moda clujeană. Trei cuburi. Nimeni nu le consumă toate.

Tacu aţintind cu ochi răi o pereche tînără de la intrare. Ea, o brunetă superbă, cu umeri rotunzi, el atletic, puţin grizat, adulmecîndu-se.

— Lipseşte din recuzită un pat, şopti el cu venin. Şi separeul. Ca-n literatura bună de odinioară.

Căzu pe gînduri. Căută mecanic ţigările şi, zărind paharul lui Ionescu aproape plin, dintr-o pornire nestăpînită, răutăcioasă, voi să-i presare scrum. Se ghemui cu silă şi ca împins de-un şoc înhăţă paharul, îl ţinu sus şi, stăpînindu-se, turnă o parte în propriul pahar.

— N-o să mă doboare, asigură el pe-un martor nevăzut al operaţiei.

Bău repede, aproape înecîndu-se, ca-n prima tinereţe, cînd în bandă se grăbeau să treacă de limite. Drugu se-ntorcea cu cafele.

Părea neliniştit.

— O fi leşinat.

Deasupra hîrii din nou, prevestitor, pîlnia de metal, mascată.

— Atenţiune ! Acceleratul 211, din direcţia... soseşte în staţie pe linia patru. Trenul opreşte cinci minute.

— Eu scot bagajele pe peron. Dumneavoastră intraţi după draperie. De-atunci s-ar fi vomat pe el însuşi de două ori. N-avem timp. Drace, înjură el.

Nu mai aşteptă răspuns, convins că nu poate fi contrazis.

Leonescu reţinu servieta. Drugu se-ndrepta spre ieşire încărcat cu două valize şi-un mic sac de voiaj, cu etichete multicolore. Călătorii amatori pentru o zdrăngăneală pe 211 nu se numărau mulţi. Drugu îşi spuse că singurul bărbat în faţa căruia se pros-

teşte e acest şef inflexibil. — Îmi ia piuitul. — Se crispă în sine.

— Joacă mai tare ca tine, Ilie. Nu ţi-au plăcut paturile suprapuse. Şi, totuşi, era linişte acolo. Cîtă linişte poate exista într-o cuşcă.

— Îl simţi în spate pe Leonescu. Se răsuci cu tot trupul, speriat. Faţa acestuia exprima mirare.

— Nu-i acolo.

— Dumnezeule ! Staţi aici.

Se repezi spre geamurile mari ale holului. Din colţ se zăreau trei cabine telefonice. Una era ocupată. Dădu buzna, împingînd la o parte lumea ce sosea şi-l auzi pe Ionescu vorbind :

— Fără îndoială, important. Altfel nu deranjam... alo !

Ochii lui înspăimîntaţi văzură cum creşte o umbră peste el şi aparat. Se-nvîrti, scăpînd receptorul.

— Vine trenul, ţipă Drugu. V-a apucat trăncăneala. Daţi fuga.

Intră-n cabină. Ridică receptorul la ureche. Auzi de departe un glas somnoros :

— Alo, da...

Îl atîrnă în suport şi se luă după contabil.

Trenul, ca un bolid, apăru în dreptul semnalului de intrare. Ionescu păşi gheboşat cu valiza în mînă spre linia a patra. Drugu gîfîia.

*

Compartimentul era încălzit. Un bătrîn, pe jumătate adormit, gemu cînd aprinseră plafoniera. Fără să schimbe un cuvînt, se aşezară. Leonescu se instală la mijloc. Servieta o pipăi îndelung, o mută din plasă, la spate, apoi iar în plasă, decizîndu-se pînă

la urmă s-o ţină lîngă el. Drugu fuma privind întrarea. În urechi îi răsuna vocea picurînd de somn a bărbatului de la celălalt capăt al firului.

— Nu mi-a dat prin cap mai iute, se blestemă el. De nu era gălbejitul ăsta, îl dibuiam eu. Ne-am zorit noi, altfel am fi ascultat amîndoi, puişor, ce tango v-aţi fredonat. Ilustrate, cafea, tango...

Scuipă destins cînd luminile peronului alunecară prin faţa lui. Zări pulpa grasă a unei bătrîne păşind peste prima linie.

— Bună ar fi o cafea. Ideală. Ce zici, Ilie?

Roţile clănţăniră la încrucişare ca-ntr-un acces de friguri, i se păru lui Drugu.

Împinse uşa compartimentului şi se trînti pe locul său.

Ionescu le aruncă o privire goală, albă, ca-n transă. Şopti :

— Am în valiză.

Drugu se-nălţă şi ieşiră la iveală două sticle.

— Care-i bună ?

— Ambele, conveni vocea aspră a şefului. Pune-le aici.

Traseră măsuţa de la geam, o fixară şi lăsînd numai o licărire viorie a becului din tavan să-i mîngîie de sub sticla mată, le desfăcură.

— O să avem un voiaj lung, domnii mei. Iată. Ora 3 şi 15. E lung, deşi nu durează. Iată un paradox. Curînd se face ziuă.

— De Zaharia Bîrsan.

— Mă uimeşti dacă nu mîntui. M-ai plusat în cacialma şi te-am plătit sec. Apropo, ca să nu adormim...

— Lăsaţi, mai tîrziu. Domnu' e obosit.

Bău din sticla de coniac. Bău cu înghiţituri rare, îndelung. Îi trecu sticla lui Ionescu.

— Ar fi bine să-ncerci.

Acesta nu i se împotrivi. Îi era egal. Cu sau fără două degete de coniac în stomac, nu-şi reţinea un sentiment apăsător, dureros, de singurătate. Îl mai trăise, dar, cum ni se pare de obicei, nu la tensiunea de-acuma. Îl copleşeau păreri de rău, conştiinţa aspră a iremediabilului.

Ilie Drugu încheie turul readucînd sticla pe măsuţă.

— Pentru cafea, am un pahar.

Leonescu îşi coborî pleoapele ca ars. Faţa contabilului i-apăruse vîscoasă, lividă.

Trenul alerga voios, ţăcănind, cronometrîndu-şi lunecarea metalică. Locomotiva emitea semnale scurte, liftate, ca-n joacă.

Bătrînelul de vizavi se ridică în capul oaselor, murmură ceva, morfolindu-şi buzele surpate şi speriat întrebă :

— Nu ştiţi ce urmează ?

— Gara S.

Moşul aruncă o privire în întunericul de-afară, căutînd reperele ştiute. Pesemne le ghicise, pentru că nu se moşmondi mult. Îşi trase paltonul pe umeri, apucă geamantanul de placaj, sacoşa şi ieşi pe culoar.

— Voiaj plăcut, auziră cei trei surprinşi.

Îl petrecură din priviri, fiecare dorind o destindere. Reamintindu-şi promisiunea şi termenii, Leonescu se gîndi dacă nu cumva bătrînul fusese treaz de-a binelea. Auzi la el, voiaj plăcut.

Trase în jos perdeaua îngustă şi aspră, izolîndu-se toţi de lume oarecum.

— L-ai auzit ?

Drugu făcu semn din cap cum că da, că e şi el atent la nuanţe, iar una din nuanţe este că de-o săptămînă, cu excepţia celor doi care se chiorăsc la volan gonind spre nord, poate alături de acest tren indiferent şi egal, el are de lucru tot cu bărbaţi trecuţi, luptîndu-se cu disperare să rămînă, nevoind să cedeze în faţa evidenţei neatinşi. Ţineau cu dinţii, din răsputeri, pînă la grotesc, la tinereţe, la înşelarea vîrstei, ca femeile coapte, jinduind să li se scadă şi mintind zece ani din vîrstă. Mi s-a dus cheful, constată el. Cu Hempel şi Iancu cel puţin se rîdea, se glumea. Cei doi îl îngheţau, iar repulsia faţă de Ionescu crescu, devenind fizică. Înhăţă coniacul, fără un cuvînt.

Dai din cap ca muţii. Vom avea vreo oprire mai lungă ?

— Nu, îl informă Drugu. Pînă schimbăm trenul.

— Şi mai avem mult ?

— O jumătate de oră.

— Nu-i bine să tragi după tine o garnitură cu păreri de rău, amice, zise fără nici o legătură Ionescu. De loc nu-i bine.

— Nu, într-adevăr, îl asigură Drugu, într-adevăr, domnu' Virgil. Nu v-aţi dezbărat şi arătînd lichidul castaniu deschis ce se legăna în sticlă, continuă : biruiserăţi... mi s-a spus.

— Absolut exact. Informaţiile şi calitatea lor te onorează. Ar fi mai bine să nu umbli cu vătraiul prin spuză. S-au comis gafe şi caut antidoturi.

Şuieră la urechea bărbatului voinic, din stînga sa :

— Drastice. Salutare. M-ai înţeles ?

Îl privi lung, stăruitor, în albul ochilor :

— Trebuie !

Ionescu, absent, ținea ochii închiși. Ilie Drugu ocoli colțul pe care-l ocupa firava anatomie a contabilului.

— Atunci să bem!

— Fie.

CAPITOLUL V

— Un apel disperat, m-auzi?

— V-aud.

— Ca-n cărțile de groază, întrerupt. Nu mi se spune de unde și cine telefonează.

— Puteți să-mi spuneți și mie dacă vreți.

— Intenționam s-o fac, țigănosule. Nu-mi arde de glume. La ora 3 și cinci, 3 și zece, cred. Domnu' comisar Vasile Lupu? De unde pînă unde Vasile, clocoteam eu, buimăcit de somn, și, culmea, comisar. Tac și aștept. Lin, ca o rugă, dracu' știe, auzisem pași tropăind, dar îndepărtați, ca-n vată. Mă decid și-ntreb, fără a confirma, ce dorește. Îl aud, cred că în clipa aceea i-ar fi telefonat și observatorului astronomic numai să se facă ascultat. Survin asemenea situații. Subit, devin atent. Ceva important, evenimente ce mă privesc. Nu m-ar fi deranjat altfel. Mă hotărăsc să stabilesc coordonate în spațiu, să obțin o identitate. Telefonul tace, în schimb o voce guturală, dură, țipase ceva, cam ca o semnătură indescifrabilă, sau dacă vrei o rețetă medicală perfectă. Mă blestemam că nu deslușesc vreun cuvînt. Țip și eu „alo", dar în van. Legătura s-a-nchis.

— Dacă revine, o fi telefon public.
— De aur gură să ai. Închide şi-aşteaptă.

*

— Cambrea ?
— El.
— Nu vrei să vii pînă la mine ?
— Acuma, noaptea ?
— Nu-nţeleg cum un ofiţer de miliţie se miră cînd e invitat de un superior. La orice oră. Nu e nimic ciudat, neobişnuit, în asta. Te mai rog ceva. Adu interogatoriile martorilor. Comunică-i lui Dinescu unde ai plecat.
— Înţeles.
— Ascultă. Să vii cu maşina. S-o ţineţi apoi gata de drum, naiba s-o ia de noapte. Închide că aştept, dacă mai vine un semnal...

*

— Locotenent Dinescu. Ascult... Te invidiez şi nu. Cu un ochi plîng, cu altul rîd. La tine sună deşteptătorul ? Interferenţă zici. Grăbeşte-te. Nelule, serios, ai grijă... Trimite-mi maşina înapoi imediat.

*

— În stînga sau în dreapta o ţii ?
— Ce să ţin ?
— Pruna. Spune să pricep şi eu nouăsprezece pasageri.
Omul ăsta a dormit jumătate din noapte. E bombardat încă de vise. Locotenentul Dinescu ţinea, măcar pentru plăcerea sa personală, la verbele tari.

— În momentul de față pe cîți îi pișcă purecii ?

— N-avem.

— N-am timp de glume. Pentru somn tot ai să fii sancționat. Cum îți spune ?

— Gugu, se bîlbîi resemnat portarul.

— Cum.

— Guguianu Cornel.

Dinescu se scărpină după ureche. Îi venea să rîdă.

— Am întrebat.

— Unsprezece.

— Te pomenești c-o fi o echipă de fotbal.

— Camerele 59,47 au achitat și plecat. Patru. Camerele 29 și 31 au achitat și plecat.

— Te-ai jurat să lucrezi tot cu numere fără soț, hai ? Te sfătuiesc să le joci la loto. Dă-mi numele, pronumele, adresa, buletinul celor plecați. Mi i-ai putea descrie. Sau n-ai talentul ăsta. S-o luăm de jos : 29. Circa Nicolae (circa de miliție, murmură pentru sine, tizule !), Arad, Cloșca 55 bis.F (uf, exclamă el) 551895 din 14 august 1958. Nu mai are mult și iar trece pe la circă. Funcționar.

— Cum arăta ?

— Beat.

— Măi, să fie. E și ăsta un semnalment. Altceva n-ai de adăugat. N-avea și el nas, gură, sprîncene, ochi, păr sau chelie, îmbrăcăminte. Lichidase totul ?

— Nu te înțelegeai cu el. Tovarășul lui mi-a dat buletinul. El l-a buzunărit.

— Frumos limbaj, n-am ce zice. Care-i ăla ?

— Florescu Zicu. Arad. Cloșca 55 bis. D... Înțeleg. Tineri ?

— Da.

Cu ce tren au plecat ?

Cred că cu 211. Altul nu-i către Arad.

Te-ai iuțit, mai mare mirarea. Toți ?

– E și 2002 invers și o cursă 202 la o jumătate de ceas.

– Încet, încet, descoperim în tine o comoară. Cu prima aia tot nu mă împac. Arunc-o dracu' din gură. Mai departe, să-i înșirăm aici. Din 31. Doi pasageri. Revizori contabili. Cineva tremură visînd urît o ciocnire cu mașina cea nouă. Pușchea pe limbă. Aștia au șters-o la București. Erau și ei beți ?

— Da' de unde ! Au dormit de la nouă seara. La trei fără un sfert i-am trezit. Unul, ăsta cred, Manolache e cel înalt. După vorbă moldovean, purta ochelari. Celălalt era chel și se purta cu mustață....

— Se purta cu, îngînă Dinescu. Sinculescu Aristide, Popa Nan... Patru, așadar. Porniți spre casă. Să vedem dacă vor ajunge. Să avem încredere în zeii casei. Și-acuma : 47.

Cornel Guguianu icni. Dinescu îl certă intrigat :

— Zace în voi ceva pătimaș și irațional. Zici că nu putea să adoarmă. Există o povestire cu o fetiță chinuită de nesomn, care-și sugrumă călăul, ciudat, un călău nevinovat ca și ea. Zici că-i încurci. Ți-au dat buletinele-n stoc. Să le luăm totuși numele. Șofer, șofer, tehnician constructor, contabil. Încă o dată : Iancu.

Înseamnă amănunțit, cu îndîrjire fiecare amănunt din fișă. Era o treabă searbădă ca o ciorbă nedreasă. Se compătimi singur și se simți mai împăcat cu soarta.

— Șoferii, începu Guguianu, îi țin minte. Unul era beat.

— Am mai auzit.

— Cîștigase la loz în plic. Zece mii. Spuneau că vin de sus, de la Cazinou. Un domn slăbuț ca o scobitoare îl sfătuia să urce scările.

— Să fi fost alta intenția șoferului beat de noroc? Ar fi dat el mult să le urce singur.

— Celălalt vorbea ca-n Sălaj. Parcă ținea pietre-n gură.

— Ce spui, Franz? Mai grav deci. Iacă te-am șters și nu am să înaintez propunere pentru somn în timpul serviciului.

— Al patrulea, cel din 47 era voinic, zguduia balustrada.

— Punct, îl anunță Dinescu. Hai, te rog, dăm o raită prin camere. Încă nu s-a făcut curat, vreau să subliniez că încă n-au venit femeile, că de curățenie...

— Hotelul nostru e impecabil. E scris în condica de sugestie.

— Voi ați tăiat-o în două condica asta. Ați lăsat reclamațiile deoparte.

Portarul luă cheile și trăgîndu-și piciorul urcă după locotenentul nerăbdător și aținat. Nu-l supărau glumele. Tinerelul ăsta n-avea de unde știi că el n-a dormit de două nopți. Și nopțile nu-s vesele de loc, nu seamănă cu el de loc.

— Arădenii. Nu s-au chinuit să-și facă patul. Cred c-au dormit îmbrăcați. Clar. Nimic pe noptiere, nimic în dulap.

În 47, un pat, singurul, cu o pernă aruncată pe podea, tiparul unui trup greu întipărit pe pătura mototolită.

În schimb, 59 oferea imagini pline de variație. Sticle, pahare, resturi de mîncare, risipite pe jos, pe masă, pe noptiere. O arsură pe covor, o pereche de papuci de casă bărbătești, în tovărășia mirosului acru, stătut, de tutun și alcool.

— Aștia n-au glumit.

Dinescu îi împinse un scaun. Se așeză la rîndul lui, îl întrebă, descriind un cerc în aer.

— Telefoanele... directe cu orașul.

— Nu, îl asigură portarul. Prin centrală. De luna viitoare ne modernizăm.

— Noaptea asta n-a vorbit nimeni cu orașul?

— Nu, domnule, aș fi știut. Noaptea, centrala nu funcționează.

— Am să-l las pe Turcu aici. Să-l ajuți cum m-ai ajutat și pe mine.

— N-aveți pentru ce. Voiam numai să vă mai spun ceva. Mi-am adus aminte. Iancu, șoferul ăla beat, e cel care a descoperit fata aceea moartă la catul de jos. Toată lumea știe.

— Dar de plecat n-ai aflat încotro?

— Nu i-am întrebat.

*

— Convorbiri fără importanță la „Astoria". Una interurbană cu Brașovul la „Minerva" și-ncolo nu mai avem hoteluri.

— Vocea aceea, spuse maiorul, încă-mi sună în urechi, neplăcută ca timbru, pițigăiată, dar, cînd implora, căci în fond implora și se grăbea.

— A vorbit un om din cosmos sau cam așa ceva. Cum o să aflăm? Sînt nu știu cîte telefoane publice, avem centrală automată, cîteva zeci de mii de

abonaţi, instituţii, hoteluri, cinematografe, fabrici. Nicăieri nu lipsesc aparatele astea cu cele zece găuri rotunde tăiate în cerc, negre, albe, roz-pal, albastre.

— Dinescule, termină. Cu hotelierul tot aşa ai procedat şarjînd ? Cu toţi ştim că ai vervă.

— Nu era mai simplu să avem toţi precauţii. Să le luăm, adică...

— Ce fel de precauţii ?

— În schimbul unei taxe, se înregistrează convorbirile la telefonul tău, afli cine te-a chemat, de unde s-a vorbit, imediat. Sînt o categorie de indivizi care şi-au făcut o ocupaţie din a forma la întîmplare numere de telefon şi a insulta. Alţii anume sîcîie cu apeluri la care, cînd cel chemat ridică receptorul, ei închid. Fel de fel de procedee de-a scoate peri albi celor care au telefon.

— E ceva, recunoscu maiorul, în ce spui. Acum e tîrziu, în acest caz e tîrziu. Iar apelul venea de la un individ ce numai de glume nu era dispus. Vorbea ca sugrumat...

— Ca sugrumat, repetă fără să vrea Dinescu.

— Da, ca sugrumat, apăsă maiorul. Sub impresia unei emoţii puternice. Posturile de control au fost avertizate ?

— S-a-nţeles.

— Punct !

*

Maiorul ocupa un apartament la al doilea etaj al unui imobil mai vechi. Două camere, despărţite de un glasvand, o baie în miniatură ca şi bucătă-

rioara plasată în stînga intrării. Virgil Lupu mobilase pe rînd camerele, așa că interiorul părea variat, chiar pestriț. Multe cărți, o odaie plină, plase, bețe de pescuit, hărți și planșe. Halatul vișiniu, cam demodat, al maiorului se potrivea de minune cu ansamblul. Dormitorul, în schimb, auster pînă la senzația de pustiu. Un dulap, pat cu somieră, noptieră. În colț, în fața oglinzii un extensor și haltere mici.

— Bucătăria e colosală, tovarășe maior, îl flată Cambrea, știind că lui Virgil Lupu pe undeva îi plac cădelnițări de acest gen. Cui ce strică ? Dulapuri în perete sus, jos sub chiuveta dublă, aragaz masă, două scaune și s-a izbutit un plasament și „Framului".

— Recunosc, spuse maiorul, că metrii ăștia pătrați m-au obsedat. Cum să fac ? Sînt singur, mai singur ca Robinson pe insula lui, nu-mi place să duc mirosul de mîncare în odăile celelalte. Ai să te miri, dar casnic nu înseamnă imediat căsnicie în doi, ci simțul casei. Eu îl am, moștenit. Îmi place să gătesc simplu, să am ceva curat, răcoros, plăcut de mîncat, de băut. Dar, sfîrși el, să lăsăm asta. Să trecem în bibliotecă, eu așa-i zic.

Mîngîie cu privirea șirurile de cărți, compactate, cu excepția celor din colecții.

— Am și tomuri groase, enciclopedii, dicționare, posed cîteva tratate de criminalistică, de expertize medico-legale, de drept penal și civil. M-am încurcat și cu filozofia, vezi șirul maro, din mijloc. Legatul m-a costat mai mult decît cărțile. Ce vrei, zi-i gărgăuni și pace !

Îi făcu semn să se așeze într-unul din fotoliile adînci din fața biroului. Pe măsuța rotundă odihnea

o uriașă scrumieră de cristal în romburi. Maiorul îl servi cu țigări și propuse o palincă alături de cafea.

— Nu-mi iese din cap și pace. Firul, singurul poate din lume, salvator. Cîte nu mi-au trecut prin cap ! Fantezia nu-ți dă pace.

— Era pe la trei noaptea, nu ?

Cambrea, pleșuv înainte de vreme, cu un profil fin, semăna cu un poet celebru odinioară, vestit prin madrigalurile și epigramele sale. Avea o voce insinuantă, bine timbrată, pe care și-o controla ca un actor.

Maiorul aprobă din cap. În păhăruțe gălbui rotunde turnă dintr-o sticlă patrată, mată, de gin.

— Bate ginul, te asigur.

Cambrea gustă, făcu o grimasă, apoi urmă :

— Restaurantele-s închise. Hotelurile n-au centrală și avem rezultatele. Rămîne vreun telefon particular, cele publice sau gara. Din cele spuse reiese că nu era odaie, spațiu strîmt, că răsunau ca-ntr-un ghioc ecouri de voci, pași, dar, apăsă el, nici loc deschis, vocea sunînd înăbușit. Analizînd lucrurile nu văd decît „telefoanele" și poate gara, de ce nu ?

— Și ce să întrebi la telefoane ? Dă-mi un căpățel, o certitudine, un punctișor să leg ceva de ceva.

— N-o să-l aflăm, conchise Cambrea. Sînt și asemenea situații. Ne scapă.

— Nu pentru asta te-am deranjat, Laurențiule dragă, ci pentru treaba cu bătrînii Simionescu.

— Eu mă ocup de caz.

— Tocmai de accea. Iacă-tă, vorba lui moșumeu, ce-am aflat în gară. Un obicei al defunctului... ascultă...

— Vă ascult.

Telefonul dădu semn nerăbdător. Maiorul îl ridică precipitat.

— O fi iar Dinescu, bănui Cambrea.

Era o voce de femeie.

Maiorul o întrerupea din cînd în cînd.

— Trei inşi... unul dintre ei cu bătrînul... sigur că-i important. Tot eram eu pus pe drumuri. Fă cel puţin două turceşti amare. Venim.

— Cambrea, te rog, pînă mă transform în persoană de treabă...

— ...şi eleganţă, surîse locotenentul major, de vază, printre cei 122.000 locuitori.

— Cere maşina. Mergem la gară.

— Telefonul ?

— Nu, nu... Simionescu şi un cunoscut al său.

CAPITOLUL VI

— De ce, Drugule, stăm pe loc ? Nu vrei să te mai interesezi ?

— V-am spus o dată. O mică busculadă în faţă. Cam o oră n-o să privim decît cum mişcă limbile ceasului de pe peron. Sau poate mai mult. Nu am fost la faţa locului, să dau un raport exact. Catastrofă, ciocnire banală, refacţie, ştiu eu ?

— Opreşte-te, îl sfătui Leonescu. Constat că de la ultima noastră revedere ai evoluat şi ca bagaj lingvistic şi ca sensibilitate. N-am nimic împotrivă faţă de prima, pasiune chiar de-ar deveni. Sensibilitatea ne strică. Ne apucăm tam-nesam să iubim,

să urîm, să compătimim, ce înseamnă asta ? Neîncetat te-am învăţat cu indiferenţa. Sîntem amorali, asentimentali, dictează numai raţiunea şi, dacă vrei, existenţa, cît mai plăcută, a eului meu. Nu-mi place şi retează, te rog, nuanţele, culorile, afectele. E neapărat nevoie să-l urăşti pe cel care-l... Da, oftă el, ne-am schimbat mult amîndoi. Ăsta a adormit sau se face ?

— Doarme. Respiră pe gură. Ne-am schimbat, se desumflă Ilie Drugu. V-aţi dedat la întăritoare, între timp, din greu.

— Termenul e exact. Din greu, deşi n-aş afirma despre mine cu certitudine că sînt un alcoolic. Pot să mă stăpînesc. Mă costă din ce în ce mai scump. Lent, progresează el viciul, pe nesimţite. Sînt ore, dimineaţa, cînd simt imperios nevoia să ies, să mă cufund într-o cîrciumă sordidă, s-ascult conversaţii agramate. Mă abţin şi beau acasă, ori în acest caz beau mult, nimeni nu-mi cere socoteala. Soţia s-a obişnuit. E îndepărtată de mine ca un astru. Ţine numai la suma lunară pe care i-o predau contra chitanţă.

— Nu-i bine.

— Mă faci să rîd. Nu-i bine. Ce e bine şi ce nu-i bine ! Sînt tardive regretele, vine însă, din păcate, o vîrstă, cînd te încolţesc ca nişte duhi şi muşcă şi muşcă fără milă.

— Nu sîntem sentimentali, observă Drugu.

— N-ai înţeles. E vorba de mine însumi.

— Aha.

— Şi nu-s sentimentali, ci aşa o trecere în revistă, care mi se impune obsedant. Involuntar gîndesc la trecut şi la anii cînd se mai putea schimba ceva.

— Nu văd ce-ați regreta. Ați fost puternic, bogat, ați avut femei, relații, tinerețe plină. Adineauri pledați pentru indiferență. Ce v-ar lipsi?

— Știi ce? Ai văzut în holul hotelului, sub cristale, vederile acelea Agfa color, țărmuri luxuriante și valuri prelingîndu-se pe nisipuri gălbui...

Drugu turnă în pahare. Îl îmbie.

— Ia, domnu' Virgil. Acuma că ne-am apucat și stăm pe loc. Am achiziționat o sticlă și-am confiscat două pahărele. Să se despăgubească din bacșiș.

Băură. Ionescu se înecă și tuși, agitîndu-se în somn. Se mișcă puțin și căzu din nou într-un somn vecin cu letargia, căscînd gura, ca morții. Cei doi întoarseră capul ca la un consemn.

— După cîte înțeleg, străinătatea, domnule Virgile. Magnetul irezistibil...

— Recunosc că ai evoluat și încep să ezit să-ți dau misiuni simple. De teama că ai să le complici. Străinătatea... Nu propriu zis asta, ci faptul că lumea de aci nu mi se potrivește, nu ne înțelegem.

— Dar nu vă merge rău. Ați apărut și la televiziune.

— Gaiă enormă. Dar cine știe. Un pașaport poate fi convins să apară cu altfel de argumente. Scriu și articole, în specialitatea mea. Cunosc trei limbi europene, de circulație, am cunoștințe bune în Germania, la Paris, am cîțiva macaronari obligați din timpul războiului, cînd dispuneam de-un mai larg cîmp de activitate.

— Atunci e simplu, opină Drugu.

— Nu, nu chiar atît de simplu. Părea simplu pînă acum doi ani. Era cît p-aci să obțin dreptul de-a lua parte la o croazieră științifică. Mă mul-

ţumeam cu orice, numai să mă văd în Mediterană. Mi s-a propus un paşaport în regulă. Deodată lucrurile s-au poticnit. Savantul nu mai pleacă. N-are nevoie Europa de el, gloria României se rotunjeşte şi fără silueta lui în aula Universităţii din Zürich. Elveţia... Cine-ar fi crezut ?

— Să mai luăm un întăritor, fu de părere Ilie, contrariat de confidenţele domnului Virgil. Ele anunţau întotdeauna capitole neplăcute în continuare

— Tatăl meu a fost un medic celebru. Chirurg de mîna întîia. Excepţional, nu mîna întîia. Ca om, era rău, crud, pătimaş, egoist, lacom. Natură primitivă, dar ce solidă, ce solidă ! Mama, viţă subţire de negustori armeni, fugită de-acasă, conflict stins abia cu naşterea subsemnatului. Mama îl diviniza. Nu există alt cuvînt. A iubi, a adora, a muri de pasiune, fleacuri. Tatăl meu era un zeu şi mama i se închina şi scuipatul i se părea sidef lichid. Eu n-am existat decît ca întrebare : ce face copilul ? a plecat la şcoală ? Nu m-au dorit şi n-am priceput misterul ăsta. Se devorau, căci, crescînd, îi pîndeam nopţile, se chinuiau cu gelozia. Tatăl meu circula mult, abuza de toate cîte viaţa i le-a oferit generoasă. L-am zărit prin restaurante cu surori de caritate, cu actriţe, îi ştiam o legătură trainică la Iaşi. Începuse să bea şi opera mai rar. Într-o seară s-a-ntors beat, tăcut, s-a-ncuiat în cabinet. L-am găsit rece dimineaţa în fotoliu. Luase cianură. Operase un ministru, mi se pare, greşise, nu ştiu, oricum, păşise de mult pe tobogan.

— Asta-i cianura, nu cealaltă.

— Poate, făcu Leonescu. Schiţă un gest de negaţie. Se răzgîndi. Să ştii că ai dreptate. Ministrul

a mai trăit şase luni cu o ciroză. Tata nu l-a aşteptat. Aveam 18 ani. Veneam de la oral. Luasem bacalaureatul. Mama arăta ca o colonie părăsită, nu mainte de a fi devastată. Curios cum schimbă brusc un şoc. Din carne tare face o fleaşcă, o privire strălucitoare devine rătăcită, speriată, şevelura blondă, mătăsoasă, oxigenată recent, parfumată, păr decolorat, încîlcit. Aveam o mamă urîtă, Ilie. Am avut o mamă frumoasă cît îi trăise zeul. Nenorocirea mare e că m-a văzut, da, asta este. Mai bine m-aş fi topit în clipa aceea. „Tu l-ai omorît!" Era o descărcare sau convingere? Trebuia să-l ucidă cineva. Eram un tînăr cam ciudat la optsprezece ani, Ilie. Frecventam o anumită societate, plăcută în sine, cu rafinamente ce nu se mai întîlnesc. Sau, cine ştie, s-or mai fi întîlnind. Le spuneam mistere eleusine, orgii grozave din sud. Circulam printre perne şi covoare de-o palmă goi, bînd ambrozie şi pipăind şolduri de ambe sexe. Banii nu mi-au lipsit şi nici nu-mi imaginam cum arată un portofel gol. Învăţam în joacă, tata plantîndu-mi un creier bun, chiar strălucit în cutia asta ce seamănă cu a mamei. Primisem în ajun un cec (acesta era procèdeul tatii) substanţial. Calculai rapid. Mi-ajungea pe toată vara, pînă la facultate, iar pensia, ştiam bine, mi se cuvenea. În casă se afla avere mai mare decît un milion.

— Adînci şi trainice sentimente vă legau...

— Exact. Am replicat brutal, masiv, dintr-o dată. Mă comportasem faţă de ea şters, o ocoleam, nu mă căuta nici ea — da, mamă, nu, tată, — am trecut în a cincea, în a şaptea, aş pleca

la Eforie la vară. Acum am schimbat macazul. Total. Am comis o gravă eroare. Nu-i pătrunsesem psihologia. S-a orientat spre mine, înțelegi, ca spre o salvare, dar nu imediat, căci trupul zeului sta încă întins pe catafalc între flori, sfeșnice și mirosuri grele. Procesul s-a desfășurat rapid, după ce l-am depus pe celebrul chirurg în cavoul din mijlocul cimitirului, după cinci discursuri, plus o criză de nervi a mamei. Am respins categoric o cît de mică apropiere. A insistat, era vicleană. Nu înțelegem ce vrea.

— Fără sentimentalisme, vă rog.

— Nu fi ieftin. Apoi am aflat că tata nu apucase să întocmească ceea ce în mod curent se numește ultima dorință...

— Testimoniu.

— Ai încurcat-o. Te scuz însă. Făcuse o ciornă, dar asta legal nu însemna testament.

— Așadar.

— Așadar, fiule, eram stăpîn pe casă, pe toată averea, dar numai peste trei ani. Și-mi trebuia un tutore...

Ilie Drugu își încreți fruntea, semn că nu intuiește ce urmărea mămica domnului Virgil. Trecu conductorul.

— Mai stăm ?

— Mai, îi anunță monosilabic, dispărînd în acordeonul dintre vagoane.

Domnu' Virgil înălțase paharul în lumină :

— Proastă licoare. Prosit. Mama avea 35 de ani la data celor întîmplate. Și era departe de-a fi îmbătrînit sau să fi fost urîtă. Trecuse peste lovitură. Mă găsise pe mine reazim. Să nu te aștepți la cine

știe ce complexe. Oedip și altele. Dar mama provoca uneori în mine porniri stranii. Mai tîrziu am căutat explicații. Mi se spunea că psihologia normală de fiu, frate, soră, tată creează respingeri de-o anume factură. Nu dorești o soră, o fiică. Un om normal numai la gîndul incestului simte repulsie. Mama pentru mine era întîi femeie și de loc mamă. Nu cred că e ușor de înțeles. Maupassant are o povestire de acest gen. Un incest. Frate cu soră. Nu s-au văzut de mici. El marinar, ea tîrfă. După confidențele, inevitabile, s-au regăsit într-un bordel. Imaginează-ți. O convietuire alături ar fi făcut imposibilă întîmplarea, ar fi anulat-o. A simțit oare sau Dumnezeu știe, dar comportarea ei față de mine era aceea de femeie. Să nu deviem. Astea se desfășurau pe undeva dedesubt. Deasupra, lupta se desfășura pentru tutelă. Se căuta un tutore.

Ilie Drugu ostenise, nu-l urmărea cu toată atenția pe domnul Virgil. Nu înregistrase schimbarea de ton, stînjeneala. Și-ar fi pus întrebări, justificat de astfel de mărturisiri. Nu-l interesau însă prăpăstiile, dezmățul rafinat, maladiv, izul greu de descompunere a generațiilor sătule, stătute, nu-l atrăgea. Se chinuia să nu cedeze cumplitei dorințe de-a căsca și el gura ca Ionescu, de-a se întinde cu mîinile sub cap și de-a trage obloanele. Îl privi pe sub sprîncene pe șeful său. Evoluase, i-a spus acesta, fără să-i lase satisfacții. Pentru domnul Virgil rămîne un pușcăriaș, rece, dur, cu prestanță recunoscută, util și temut în lumea lui. Cînd se afla în prezența lui, simțea cum îl trage înapoi totul spre deșuchiere, spre nepăsare și cruzime. Băutul arunca o nesperată punte.

— Ai adormit ?

Domnul Virgil îi împinse sub nas paharul plin ochi.

— Ascultam, interesant, bolborosi Drugu.

— Acesta a apărut. Nu știa nici ea de el, nu-l chemasem nici eu. Nu-l văzusem niciodată. Existența lui îmi era totuși cunoscută. Se pomenea de dînsul, pînă și tata o făcea astfel, pe șoptite. O reputație cam șubredă, dar o mare rază de influență, amestecuri discrete în afacerile cu răsunet ale zilei. A căzut ca un trăsnet. Aș zice la timp, salvator. N-aș vrea să mai trăiesc o noapte ca aceea de demult. Mama-mi sugera calină o tutelă din partea rudelor ei. În trei ani m-ar fi ras cu perdaf și n-aș fi avut șanse să cîștig, întentîndu-le proces. M-ar fi șantajat mama...

— Mama ? făcu nedumerit Ilie.

— Da, mama, ce caști ochi de broscoi... Eu mă orientasem spre o cunoștință a tatei, profesor universitar, o canalie în felul său, dar îl aveam la mînă, prin fiica lui, vecina mea la săvîrșirea misterelor antice. Avusesem grijă s-o afle, pe ocolite. Formal acceptase și urma s-o convingem pe mama. Numai că eu eram înfrînt. A apărut acest om, dacă se poate numi astfel. Ilie, exclamă domnul Virgil, ce confesiune urmează, deschide bine pavilioanele alea. Le ai mici, ca toți criminalii, după Lambroso. Bea, porunci el. Nu te ofusca. Nu aș sări în sus nici eu. Între noi se permite limbaj de orice fel...

Tonul relatării devenise evasielegiac.

Împlinisem 18 ani. Mă înfundasem într-o anume viață ce-mi plăcea, alta n-aș fi admis. Voiam, pa-

rudoxal, să şi învăţ, ceea ce am şi făcut. Nu eram însă adolescent cum se şi cheamă acest răstimp. Sau o adolescenţă de-o factură aparte. Aud că şi azi... exact, condiţiile creează posibilitatea... să nu te complic, amice. A apărut acest bărbat, desprins din nu ştiu ce roman balzacian. O forţă reală. Un trecut să te cutremuri, de care numai el nu se sinchisea, sînge rece, dezinvoltură, calm, frumuseţe chiar. Capacitate de seducţie cum n-am mai întîlnit la nimeni nici înainte, nici după... Ah, puternic, de neînvins a fost nemernicul. M-am supus fără condiţii.

— Aşa deodată ?

— Nu m-aşteptam la întrebare. Tu însă nu l-ai cunoscut, ai auzit de el, l-ai admirat, fără să-l fi văzut cu ochii tăi. A fost mai mult decît un tutore. Un diavol. Pe mama cel puţin a răsucit-o ca pe-un fir de păr. Subtil sau dur, nu-mi aduc aminte. Aşa că am plecat din ţară, să fac studii.

În acel moment, trenul se urni din loc, trezindu-l pe Ionescu.

— Unde sîntem ?

— Ciudat, în tren cum tresare cineva din somn nu întreabă unde e el anume, ci unde sîntem. Sentimentul colectivităţii e mult mai înrădăcinat decît credem. Aştia au dreptate.

Ilie se pomeni zicîndu-şi uimit că-şi judecă superiorul.

— Le cam încurcă şeful. Bate la piroane, crede că mă duce.

Drugu avea o şiretenie specifică omului trecut prin multe. Natură primitivă, violenia se exprima ca-n fabulă, un om rafinat nici n-o adulmecă, el

căutînd-o în altă parte. Lăuda pe față, urmărind direct un scop precis, fără s-o ascundă. Șeful bătea pironc. Se bramburea. Cum poți pune stăpînire un-doi pe o situație ? Avea ceva la mînă individul, altfel... Păstra o neîncredere ascunsă cu grijă, ivindu-i-se rar în suflet, dar o păstra față de astfel de oameni ca domnu Virgil cu care a avut de-a face, i-a ascultat, dar nu i-a înțeles.

— Iar ne-am oprit, constată Ilie. Scurtă ne-a fost bucuria.

— Ne trage pe-o altă linie.

— Ce Dumnezeu se întîmplă ?

Ionescu încerca să zărească ceva prin întunericul nopții, dar n-avea alte șanse decît de-a descoperi petele de praf și ulei de pe ferestrele vagonului.

— Plouă, anunță el.

Cei doi se priviră pe deasupra spinării lui încovoiate. Ieșiră pe culoar. Drugu îl supraveghea cu coada ochiului pe Ionescu. Telefonul acestuia îl intriga. Domnul Virgil nu insistase suficient. Se mulțumise cu explicația unui cunoscut. Ilie mirosea altceva. Venise să continue el dialogul, dar șeful îi făcu semn. Explicația o înțelese din replică. Adică avem timp de reflectat, n-aveți decît să uitați ce ne-ați spus. Mijloacele tari la urmă.

— Ține, aprinde tu. Lasă-l să-și vină în fire, căci avem încă nevoie de el.

Scuturară scrumul pe jos.

— O zi sau două încă...

Drugu nici nu clipi, doar apăsă cu umărul său masiv lemnul tare și rece al vagonului.

— Da, omul ăsta se.ivise în viaţa noastră, o revolvase, mai ales mie mi-a oferit un nesperat prilej de adoraţie. Şi poate şi altceva, mai învăluit. Circulasem într-o societate cu moravuri nu declasate, ci pur şi simplu ignorate. Noţiunile sînt labile. Ce-i aia poliţie de moravuri ? Moravuri uşoare, moravuri burgheze. Felul de-a fi al acestei lumi era a ignora tot ce nu era nu ştiu cum să zic : plăcere, orgoliu, bonton, snobism, bani mulţi ; opacitate restul. Acest om ne depăşea, păream nişte bancheri modeşti de provincie în faţa unui rechin din metropolă. Colindase mult prin lume şi-n condiţii diferite : cînd la cabină de lux, cînd ajutor de fochist. Am aflat mai tîrziu amănunte, lui nu-i plăcea să vorbească de trecut.

— Iertaţi-mă. Cum, a venit, s-a-nfipt şi gata ?

— Cam aşa, rosti tărăgănat domnu' Virgil, avea împuternicire. Scrisă.

— Din partea cui ?

— A mortului.

Trenul se smuci din nou şi de astă dată porni dinspre macazuri, fără să se mai răzgîndească.

— Nu scăpasem.

Strînse vergeaua de alamă a ferestrei şi zîmbi strîmb.

— Eram legaţi.

Tăcu, intrînd în compartiment.

— Ce m-a apucat să-ţi înşir vrute şi nevrute ?

— Ăsta, îi arătă paharul Ilie.

— Ce vrei să zici ?

— Ăsta dă glas. Cu mine e simplu. Să vă feriţi însă de alţii. Mai ales în bodegile alea de care spuneaţi. Nu-i putere pe lume să te oprească din trăncănit după un număr de pahare.

— Greşeşti, Ilie. Beau acasă, te asigur. Dar m-am gîndit la hîrtia aceea îngălbenită, semnată de celebrul chirurg, care a fost tatăl meu...

Ionescu căzuse din nou ca-n transă hipnotică.

Cei doi îl acoperiră cu pardesiul şi continuară să bea, aşteptînd dimineaţa ce nu voia să mai vină.

— N-a minţit, afurisitul. Plouă.

— Nu-mi prea convine.

— De ce.

— Camioanele au prelată ?

— Au.

— Atunci e bine.

— Să nu-mi mai faceţi confidenţe, îi ceru Ilie.

Şeful îl cercetă bănuitor. Ridică sprîncenele a mirare.

— Nu-i bine, insistă Ilie. Să nu vă pară mai tîrziu rău. Nu-mi plac. Şi eu m-am confesat, am regretat şi...

Trenul zgudui un pod, trecu în goană pe lîngă un canton şi, intrînd înfrînat în pantă lină, spori viteza.

— Biletele la control !

Lumina aprinsă brusc, sticlele risipite pe podea, feţele cam mototolite ale călătorilor îl surprinseră pe controlor. Se aştepta ca oameni mai tineri să-şi dea drumul, nu cetăţeni respectabili. Erau însă în regulă amîndoi. Pe Ionescu nici nu-l băgă în seamă.

— Am să ţin minte, Ilie, pornise domnul Virgil după ce paşii celor doi se pierdură în vuietul trenului. Confidenţe, fleacuri, crede-mă.

Ilie nu-i răspunse. Îşi făcuse pesemne o părere. Se aşezase şi privea pe geam. Şeful îl anunţă că ar dormi puţin.

Se şi instalase comod, la picioarele lui Ionescu, în direcţia mersului, cînd îl văzu pe vlăjgan sărind înspăimîntat de la locul lui. Îl scuturâ violent de umeri pe domnul Virgil.

— E mort. Să anunţăm la prima oprire.

Şeful se ridică alene, stinse pînă şi lumina albastră şi revenind pe canapeaua sa.

— Imposibil. Vom coborî noi. Domnul Dionisie Ionescu „De" şi-a încheiat cariera. Nu e cazul să ţinem nici o alocuţiune. N-a fost strălucită. Dar era, vorba lui Hemmingway, e cineva domnul Ionescu „De" ăsta, aşa pirpiriu, străveziu, cum îl vezi. A ştiut cînd să moară şi şi-a ales momentul oportun.

Apăsă cu palma peste genunchiul lui Ilie, subliniind :

— Cel oportun şi nu altul. Hai, să ieşim. Trebuie să apară gara aceea o dată.

Ilie îşi învinse printr-un efort de voinţă spaima şi-l contemplă pe cel întins fără viaţă.

Întrebarea care-i sfredelea mintea era dacă şi-a făcut-o singur sau l-a ajutat domnul Virgil. Nici o clipă nu se gîndi la un sfîrşit firesc. Revăzu cu mare limpezime cabina telefonică, umerii înguşti, tremurînd convulsiv la fiecare cuvînt şi ochii în care citise o spaimă fără margini. Trase peste cadavru pardesiul şi-l acoperi cu dibăcie.

— Ai zice că doarme.

— Bre, Ilie, nu întîlneşti prin cimitire, la tot pasul, aceste cumplite minciuni „n-a murit, ci doarme", „fie-i odihna, veşnică !" şi alte baliverne ? Le mai repeţi şi tu...

Uşa alunecă lin, în urma lor, închizîndu-se.

Domnul Virgil murmură :

— Încă un capitol !

Se simți smucit într-o parte. Treceau peste macazuri.

•

CAPITOLUL VII

Camionul lui Hempel, un „Carpați" abia rodat, zumzăia plin de voioșie. Șoferul îl zărea în față pe Iancu, instalat la volanul „Skodei", achitîndu-se cu cinste de brava misiune de-a conduce în stare de mahmureală. I se plînsese lui Hempel, iar acesta se mulțumise să rîdă, dînd sfaturi cum au obiceiul s-o facă oamenii cumpătați celor ce nu se împacă cu măsurile obișnuite. Iancu îl înjură în gînd, îl taxă drept viță încălțată și sorbind din cafeaua amară îl întrebă :

— Ce dracu transportăm de ne dau cîte zece mii de lei ?

Hempel nu știa ce anume se va transporta, dar cunoștea itinerarul și i-l repetă încă o dată, kilometru cu kilometru.

— La serpentina ultimă, în dreptul fostei mănăstiri oprim și așteptăm. Tragem camioanele pe drumeagul alăturat. Îl cunosc. Am mai fost cu o excursie pe acolo. Am mîncat păstrăv fript. N-a fost rău deloc.

— Ferice de tine, Hempel. Toate le vezi prin ce-ai mîncat.

— Tu prin ce-ai gîlgîit.

Se apropiau de locul convenit pentru întîlnire. Peisajul de munte ce se îngîna cu dealul era mirific.

Nici unul din ei nu-l gusta, avînd de lucru cu volanul. Depășiră o căruță moldovenească încărcată cu scînduri. Țăranul, de jos, îi cercetă cu indiferență, indemnîndu-și caii ca și cum ar fi vrut să uite c-a fost tulburat din meditație, reintrînd astfel în lumea lui, din nou, printr-o vorbă aruncată bidiviilor.

Se miră doar că amîndouă n-au urcat să treacă dincolo, spre combinat. Au cotit pe drumeag. Iar dau de ei, își spuse, cam nemulțumit. Se scoioră în șerpar și aprinse o țigară.

— Doar n-or fi vrînd să se călugărească.

Rise singur.

— N-ar fi rău, între maici.

Cotind, la rîndul lui, le văzu oprite, iar patru bărbați ședeau pe iarbă și mîncau. Le dădu binețe. Îi răspunse unul dintre ei, mai în vîrstă, cu ceva domnos în felul său de-a fi.

— Bună să-ți fie inima, bade. Da-ncotro ?

Țăranul făcu semn cu biciul înainte :

— Duc scînduri, tovarășe, la mănăstire. Se repară.

— Asta înseamnă că maicile au oaspeți.

— Oaspeți, făcu-ntr-o doară omul. Aștia pleacă după-masă. N-au unde găzdui. Îi car un camion în vale în sat.

— Ce sat ?

— Măgura. Cu bine.

Trecu înainte să-și ajungă caii. Aceștia cunoșteau se pare drumul, căci n-aveau nevoie de hățuri.

— Beți cît vreți acum, pe urmă vă culcați în cabine. Noi suim la mănăstire.

Virgil Leonescu luă cu sine numai servieta. Iancu întrebă :

— Domnul Ionescu e sus ?

Leonescu tresări şi ridică brusc ochii spre cerul uşor înnourat. Glumi sarcastic.

— Nu aici. O fi dormind pe undeva. L-am lăsat. Se răvăşise bătrînul.

*

Ilie Drugu fu surprins de frumuseţea şi distincţia maicii Fevronia, stareţa. Trecută de prima tinereţe, bine intrată într-a doua, îşi păstra frăgezimea tenului, era vioaie şi nu semăna a ceea ce îşi imagina Ilie că trebuie să fie o călugăriţă. Fu surprins de eleganţa interiorului în care i-a invitat, de cafelele negre, amare şi rachiul de afine servit. Servieta domnului Ionescu trecuse la maica Fevronia. Ea s-a scuzat invocînd că trebuie să-şi consulte contabilul.

Acesta-l surprinse şi mai mult. Întîi că era ciacîr, sau în alţi termeni avea ochi tărcaţi. Faţa zbîrcită, foarte roşie, al amicilor clondirului şi nişte degete subţiri şi iuţi ca de violonist.

— Domnul Izvoranu.

— Domnul Leonescu, domnul Leonescu, domnul Ilie.

Contabilul răsfoi pe îndelete dosarul scos din servietă. N-a avut nici o obiecţie.

— În regulă, maică stareţă, o informă el clipind, după ce-şi scoase ochelarii şi grijuliu îi culcă în tocul de carton presat. Oricînd. Aveţi mijloace ?

— Au, domnule Izvoranu. Fii bun, pînă lipsesc ține-le dumneata companie. Pentru al patrulea deschideți dulăpiorul. Păcatele să fie ale voastre.

Zîmbi dulce, năucindu-l pe Ilie și dispăru pe ușa scundă de stejar gros.

— Îți merge bine între atîtea sfinte surori ale Domnului.

— Nu-mi merge prost. Fac un rachiu bun. Covoare și rachiu. Și-apoi singur cuc, în chilia mea, cu greierii, de, ca bătrînii.

Aflară despre domnul Eustațiu Izvoranu prețiosul amănunt că se apropie de șaizeci și șase de ani, la care s-a adăugat informația că e văduv pentru a doua oară. A fost de meserie plutonier-major, pe urmă achizitor, pe urmă contabil la o moară. Pensia cam mică, de, chiria încasată din casele ce le are în T. Nu-i sporesc mult coloana din stînga, veniturile. O cunoșteau mai de mult pe maica Fevronia, din civilie, și așa s-au înțeles s-o ajute în schimbul unei îndemnizații, ca să nu renunțe la pensie.

Reuși să se aprindă în obraji după al treilea păhăruț. Avea un fel ciudat de-a bea. Deschidea gura și arunca băutura cu ciudă. Explică, văzîndu-l mirat pe Ilie :

— Îmi stropesc gîtlejul !

— Exact. Fericită expresie, observă Leonescu.

— Ciupercile, castraveții murați, slănina și cîrnații bine afumați stropiți cu trăscău e bucuria ce mi-a rămas. Doi băieți i-am însurat, fata s-a prăpădit încă de mică, nevestele le-am îngropat una lîngă alta. Am rămas singur.

Reapăru vaporoasă, dacă pentru o smerită călugăriță se potrivește expresia, maica Fevronia.

— Domnu' Izvoranu, dacă vrei poți coborî cu noi în oraș. O să aveți amabilitatea să ne luați, nu ?

— Se poate ?

— Îți dau un concediu de două luni și îndemnizație. Mai adaug un plic din partea mea. Am dispus să ți se elibereze o damigeană de zece litri și două borcane cu ciuperci.

Ochii ciacîrului erau perplexi. Fusese luat pe neașteptate.

— Și lucrările ?

— O să se ocupe maica Olimpiada. Nu rămîne mare lucru de făcut. Grosul l-am aranjat noi. Ele au să se bată cu mărunțișuri, ca bucătărie, grădină și alte alea. Domnul Leonescu, am să dau masa peste o jumătate de ceas. Pe cînd credeți că putem pleca.

— Sub seară. Șoferii-s obosiți. Nu-i putem forța. Dorm în cabina lor.

— Clar. Atunci mă duc să dau dispoziții.

*

Dulgherul șef, Cozmescu, zis Miuță, nu era un om curios din fire. Nu-l supărau nici trăncăneala, nici tăcerea celor din jur. Cocoțat pe acoperișuri, lucrînd în aer liber se păstrase voinic, la șaizeci de ani, cumpătat. Dar nu era curios din fire. El lucra la acoperișul mănăstirii, cu încă cinci tovarăși. Aveau să ridice apoi o cabană turistică. Mănăstirea fiind vestită și trecută, datorită acestui fapt, în toate cataloagele și ghidurile de specialitate. Țăra-

mul venit cu scînduri descărcase ajutat de doi băieți și acum așezați la umbră sporovăiau. Între altele aflară că la cotul drumeagului s-au oprit două camioane și patru bărbați mîncau. Ei, și ? două camioane ! În ele încap optzeci de bărbați, nu patru și de ce n-ar mînca omul.

— Noi ce facem acum ? întrebă el.

— Mîncăm.

— Vezi ?

Nimic curios în treaba asta.

S-au urcat din nou pe casă. Feciorii lui Cozmescu erau croiți pe calapodul tatălui lor. Ipostazele vîrstei lui, cînd îi priveai. Cozmescu la cincisprezece ani însemna Dinu. Cozmescu la 35 însemna Lică, cel mare, însurat și cu copii. Nu erau nici ei curioși. Cărăușul își încasase plata și plecase. Îl văzură cotind pe drumeag, dispărînd pe sub coroanele copacilor. Șirul de călugărițe coborînd cu suluri în spinare nu-i interesa. Treburi mănăstirești.

Lucrară așa, tăcuți, pe îndelete, pînă la căderea serii. Atunci, din nebăgare de seamă, mezinul călcă greșit și căzu. Țipătul ridică în picioare întreaga mănăstire. Maicile alergau ca niște păsări negre, văitîndu-se. Copilul încă respira.

— Zicea ăla de camioane. Dă tu, Zahei, fuga. Să nu plece cumva. Eu o să-l iau pe brațe.

*

— Nu se poate, domnule, să nu-l luați. Moare copilul. Camionul nostru întîrzie.

— Nu pot, domnule. Căutați în sat o căruță. Dați un telefon. Exact. La salvare. Să fugă băiatul.

— Domnule, nu se poate. Doar nu sîntem ciini.

— Nu-i în drumul nostru.

— Da'nu de drum e vorba, omul lui Dumnezeu. E vorba de-un spital și drumul trece prin oraș.

— Al nostru, nu.

— Maică Fevronia, pune dumneata o vorbă.

Femeia își plecă ochii :

— Nu se poate să nu-l luăm, domnul Virgil.

— Se complică lucrurile.

Ilie interveni :

— Altfel se complică și mai și. Refuz de-a da prim-ajutor și cad șoferii mesa.

Leonescu se îndupleca.

— Urcați-l pe primul camion. Cu dumneata, singur.

— Singur, singur. Voi adunați sculele și mergeți acasă. Să n-o speriați pe maica voastră.

Iancu asigură cîrligul, îl pofti pe domnul Izvoranu în față.

— Ilie, rămîi cu noi. Iancule, după ce-i lași la spital, ne aștepți la șosea, la bornă, spre București. La revedere, domnu'Izvoranu.

— Mă duceți și pe mine pînă acolo ?

— De ce nu ? Acum tot am făcut concesii. Hai, dați-i drumul !

Iancu reveni însă în spate și-l privi stăruitor. Leonescu îi făcu semn stareței. Aceasta scoase din servietă un teanc neatins de bancnote. Șoferul era gata să se apuce de numărat, cînd Hempel îl certă :

— Obrazul, mă ! Nu vezi sigiliul ?

Iancu urcă la volan, ambreie și, după ce lăsă motorul în voie puțin, porni la vale.

*

— Ai să accepți, nu-i așa, că-i mai potrivit să nu călătorești în uniforma penitenței, ce zici, domnule Ilie ? Faci niște ochi !

Să recunoaștem că Ilie nu se așteptase nici la surpriza asta. Reuși să se stăpînească, obiectînd.

— Dar cum o să vă spunem ?

— Observație justă. Spuneți-mi doamna Sabina. Aș călători în cabină, ca să mă supun regulilor politeței, dar nu pot suporta mirosurile, mai ales în camion. O să mă ajutați să urc pe platformă. Noaptea va fi splendidă. Domnule Virgil, îmi ții de urît ?

— Cu cea mai mare plăcere, maică. Adică, doamnă. Procedeul a fost interesant, cît se poate.

— Că mi-am dat rasa peste cap ?

— Și-ați apărut într-un taior gri, pantofi, ciorapi, totul de gust fin. Metamorfoza m-a uluit, nu numai pe Ilie. Urcă, Ilie. Hempel, drumul, că mai cade vreo călugăriță la pat sau...

— Bate-te peste gură, rîse doamna Sabina, arătînd o pereche de picioare pline, cu ascunzișuri tainice.

O auziră rîzînd mărunt, în timp ce se așeza.

Hempel porni motorul, îi ascultă păcănitul, se declară mulțumit. Dar, deodată, coborî din cabină. Ilie îl auzi :

— Domnu'Virgil, eu ca și Iancu !

— Exact, răsună glasul Sabinei. Poftim teancul dumitale. La fel de neatins.

Hempel reveni, mîrîi ceva nedesluşit despre bani şi siguranţa asupra lor. Ieşind la drum bun, spori viteza şi aprinse faza mare.

Drumul, pînă departe, era pustiu.

*

În camionul 2 IC. 665, Iancu nu rezistase îmbierilor domnului Izvoranu. Avea şi zece mii ce-i încălzeau pieptul. Se îndupleca şi dădu de duşcă paharele de afinată, gustînd de formă şi dintr-un cîrnat afumat.

— E de trei ani la mănăstire cucoana. Se cunoaşte mîna ei, ce mai! Eu o întîlnisem în Bucureşti, cînd soţul ei, fost colonel, fugise de-acasă c-o actriţă. Se zice c-ar fi revenit, dar ea nu l-a mai primit.

Oftă :

— Trai bun la mănăstire, domnule Iancu. Acum, pentru două luni, rămas bun. Să vedem ce ne-a dat în plic.

Numără încîntat, fără să comunice însă suma :

— Oho, am zis eu. Culantă femeie. Asta nu-i de călugărie, domnule dragă.

Iancu fluiera încetişor.

*

Cabina camionului 32.Z.881 se umplu de fum. Hempel ridicase geamul, să n-audă cei de pe platformă ce-şi spun. O făcuse la semnul lui Ilie.

— Ce dracu' face cu atîtea covoare, nu pricep!

— Marfă de aur, domnu' Ilie. Cred că există şi cumpărător. Pun pariu.

— Și Sabina asta. Se mai întoarce oare la mănăstire ? I-a dat contabilului liber două luni.

— Dacă se mărită, nu se întoarce, chibzui Hempel. Dacă nu se mărită, poate să se întoarcă.

— Ne-am lămurit.

*

Pe platformă, alături, în culcuș moale, Leonescu și Sabina se priveau în tăcere.

— Atîta mi se cere pentru pașaport, ce să fac. Apoi îmi trebuiesc niște lucruri, haine etc. Va dura un an aproape mi s-a spus.

— Fleacuri. Cum să dureze un an ?

— Pînă lichidez.

— Tu nu ai ce lichida, Virgile. Sau nu înțeleg eu bine. În șase luni, cel mult, vreau să fiu dincolo. Mă așteaptă Geo.

— Ce mai știi de el ?

— Vești contradictorii. Că s-ar ocupa cu impresariatul. Nu-l prinde. Că ar face pe ghidul. Hai, asta treacă-meargă.

— Mi s-au promis pașapoarte de serviciu, dar tariful e dublu.

— Avantajele ?

— Triple. Controlul e mai puțin sever.

— Crezi ? Mă îndoiesc, dragul meu. Știi ce, mi-i somn. Lasă-mă s-adorm.

— Asta am să fac și eu, fără zăbavă.

Femeia voi să-l mai întrebe ceva, renunță, obosită, legănată de mașină, cufundîndu-se în somn. Bărbatul îi simțea carnea încă fermă lipită de șoldul lui, avu o tresărire, reprimată și închise ochii. Imaginea tatălui apărut cu fiul rănit în brațe îl obseda. Împotrivirea a fost din nou o gafă.

— Ce dracu', mă prostesc, bolborosi el, lipindu-se de șoldul moale de alături. Sabina! Cînd o să afle... Să fi înghițit ea balivernele cu pașapoartele? Ce fel de pașapoarte? Și încă de serviciu?

Îl trecu un fior și crezu că e din cauza frigului nopții. Se ridică în capul oaselor și abia atunci se întrebă cu ce scop l-a invitat Sabina pe platformă, refuzînd cabina. Ca să-i privegheze somnul sau să-i comunice ceva ce nu trebuie să audă ceilalți. Dragoste?... Acum? Și cooperativa asta jefuită ca-n codru (chipurile, cum i-a scris ea: „mi-am înjghebat, în fine, ceea ce onorabil se poate numi zestre. Covoare, lucrări de artă și alte bunuri ce-mi aparțin. Neștiutoarele mele colaboratoare vor căsca niște ochi cînd vor constata că am plecat, deși cred că vor regreta că plec. Izbutisem să înviorez nițel viața pe aici...“

Leonescu își aprinse o țigară, nervos, simțind acreala ei pînă în cerul gurii. Prin dreptunghiul geamului cabinei zări spatele lat al lui Ilie Drugu. Confesiunile sînt periculoase. Hm. Cine știe? O casă de bani blindată. Mai mult decît așa ceva. Dar dacă vor face totuși legătura? Se concentră, pînă la durere, asupra acestui gînd, căutînd argumente plauzibile pro sau contra. Nu se ivea din țesătură absolut nici o relație. Un cadavru în tren și taina cumplită pe care a închis-o pentru totdeauna gura ce voise să vorbească...

Dar cu cine voise să vorbească Ionescu? Drugu grăbit n-a așteptat, presat de sosirea întîrziatului 211, telefonul atîrna ca brațul inert al lui Ionescu D. N-a vorbit. S-a întrerupt și n-au urmat consecințe. Psihologie de catastrofist, văd negru. Nu, nu se poate face absolut nici o legătură. Partiturile diferă, iar

secreta, de tot intime și, în fond, neesențiala relație a amuțit. Drugu însă a evoluat, s-a agerit, cum se exprima tatăl său. Să nu fac mărturisiri și să nu intru în bodegi la întîmplare, cu orice necunoscut. Un secret e ca praful de pușcă. Capsa și o mică atingere aruncă totul în aer. Să nu exagereze cu băutul. Ce ușor doarme Sabina ! N-a îmbătrînit de loc și dospește planuri stranii în căpșorul ei. Un trai liniștit, poate, undeva, cu „zestrea" ei. Cooperativa nu era un „loc" durabil, n-ar fi ținut mult soiul de administrație Dionisie D. Ionescu. A apărut ceva amenințător la orizont și l-a avertizat. El a intrat în joc. Ca diversiune era splendidă ocazie. Un alibi excelent. El, Virgil Leonescu, pensionar de boală, savant, o ajută pe Sabina să se mute. O plimbare. Își imaginează dialogul posibil cu un anchetator :

— Cînd ați sosit în orașul nostru ?

— Seara, la ora 10, cu acceleratul...

— Unde ați cazat ?

— Am plecat mai departe. Cu camioanele ce ne așteptau.

— Care camioane ?

— Păi, le știe omul de pe șantier. Eu eram musafir, să zic așa.

Nu, nu se leagă, nu se pot lega de el. Poate să-și justifice fiecare minut. Are biletele de tren. Le-a păstrat. În ziua de cutare, cînd ziceți că s-a întîmplat, nu am fost în acest oraș.

— Și nu i-ați cunoscut ?

— Nu i-am văzut niciodată în viața mea.

Femeia respiră adînc, întorcîndu-se pe partea stîngă. Leonescu își aduse aminte că există o sticlă

cu afinată în sacoșa de lîngă el. O scoase și răsucind capacul bău. Există un alibi.

Urmează acum s-o descoasă pe Sabina, primo, să clarifice cu Ilie Drugu, secundo, și apoi sau, poate, înainte, acel pașaport. El, om cu atîtea relații odinioară... dar, nimic nu-i imposibil, din moment ce avea bani, iar punțile cu trecutul au fost tăiate. Terțio...

*

— Trage la dreapta !

Miliținanul postului de control chibzuise că nu i-ar strica lui Iancu un contact rapid cu o anume binecuvîntată fiolă.

— Avem un rănit, sus !

Iancu se căznea să nu piardă vreo literă. Se lamentă :

— Vedeți sus, pe platformă !

— Feciorul meu, tovarășul miliținan, Dinu. A căzut de pe acoperiș. Au făcut bine domnii să mă ia.

— Suflă ici !

Problemele de matematică rezolvate bine ajung la același rezultat. Fiola binevoi să se coloreze. Miliținanul chibzui preț de-o secundă.

— Oprește motorul. Dă-mi cheile. Așa. Culcă-te.

Se adresă dintr-o dată blînd dulgherului.

— E beat. Nu-i pot da drumul.

— Și eu, copilul ?

— Chem salvarea ! În cinci minute, cu medic cu tot. N-ajungeați cu pezevenghiul ăsta de bețiv mai repede. Lîngă el doarme o momîie.

— Domnul Izvoranu, contabilul.

— O fi tras și el de la vreun izvor, bombăni mergînd spre cabină.

Formă 06 și revenind îl liniști :

- Ai noroc. Au răspuns repede și-l cunosc pe medic.

- - Ce transportați ? întrebă redevenind scrupulos miliționul.

— Parcă niște covoare, răspunse Cozmescu.

- - De la Măgura ?

— Da, tovarășe, reparăm acoperișul, și vezi dumneata, ceasul rău...

Îl suiră pe contabil pe platformă. Împăturindu-și haina, Iancu se-ntinse în cabină. Adormi pe loc.

CAPITOLUL VIII

- - Iar înghesuială, Tamara, la tine, făcu maiorul.

- Avem niște excursioniști.

- - Nu pentru ei, cred, m-ai chemat. Zicеai de... O să trecem la masă. Bate la ochi. Servește. Noi avem timp.

Se instalară la o masă cu două scaune libere. Cambrea ceru lămuriri, căci în drum maiorul Lupu se încăpățînase să tacă. Se întreba dacă nu cumva l-a jignit cu replica aceea stupidă într-adevăr cum că el se ocupă de cazul Simionescu. Nu poți să nu admiți un procent de ambiție profesională și de cîte ori nu s-au aflat în situații similare. Nici urme, nici alte alea și totuși s-au descoperit făptașii.

- - Ți-am rămas dator, just. Te-ntrerup din anchetă și habar nu am încă dacă merită.

Tamara îi servi cu două măsuri mici de votcă. Făcu plata celorlalți doi comeseni, doi tineri în treninguri.

— Pe unul din ei... erau trei...

— Ia-o încet.

Tamara explică :

— Au cerut de două ori votcă, apoi cafele, pe care nici nu le-au băut, că a venit trenul. Comanda o lua un bărbat cît un mal. Pe unul din ei, un bărbat ca la cincizeci de ani, elegant, l-am zărit de două ori cu domnul Simionescu. Acum un an și, dacă mă gîndesc bine, luna trecută, după inventar.

— Ești sigură ?

Domnu'maior. M-am tot gîndit la ce mi-ați spune, cum și cînd venea, cum pleca, mereu singur, atunci cînd namila aceea s-a înapoiat cu comanda m-am uitat bine de tot. Aș zice că seamănă cu domnu'Simionescu.

— Cum adică ? Să fi fost băiatul lui ?

— Nu știu. Era tot atît de prezentabil, fin. Al treilea a stat puțin, că nu l-am mai văzut, a ieșit pe undeva.

— Cum arăta ?

— Slab, bătrîn nu prea, dar tare slăbănog. Și părea bolnav.

— Unde să fi ieșit ?

— Habar n-am că atunci a fost anunțat trenul și eu mi-am adus aminte să vă telefonez.

— Mulțumesc din inimă, Tamara. Gîndul bun era de la început s-o fi făcut. Ori, dacă tot întîrzie trenurile, să întîrzie cumsecade, să ajungem și noi la timp. Acum de unde să știm în care tren s-a urcat ? Ia te uită, exclamă maiorul, doar nu vrei să guști și tu, Dinescule, din transparența asta celebră ?

— Dinescu intrase val-vîrtej în bodega stației și se apropie de maior, grăbit ca-ntr-o cursă de viteză.

— Ce s-a întîmplat ? Fii bună, Tamara...

Dinescu rosti încet, rar :

— În accleratul 211 a fost descoperit un cadavru. A fost dat jos în gara M. În magazie. N-are nici un act asupra lui. Nici bilet de tren măcar.

— Ce zici, Cambrea ?

— Deocamdată continuăm cum am început.

— Și așa este bine. Anchetă să fie. Dinescule, hai să pozăm cadavrul ăla. O sută zece kilometri nu-s o lume. Te rog, Cambrea, ia-l ușurel pe Vălcanu, îl știi, să ne lase să pozăm. Dă-i un telefon. Și, în primul rînd, anunță Bucureștiul.

*

Impiegatul de serviciu, un tinerel ferchez, volubil, era prea pătruns de însemnătatea evenimentului ca să nu turuie fără oprire. Maiorul Lupu, obosit puțin de drum, ședea și-l asculta cu răbdare.

— Au crezut că doarme. S-au urcat călători. O doamnă grasă, două eleve și un militar. Doamna avea locul numerotat pe...

— Am înțeles.

— Stați că e nostim. Doamna s-a angajat la discuție cu cel întins pe canapea, taman pe trei locuri. Locul meu 53 e la mijloc, mă rog, stau și pe 51, dar trageți-vă puțin picioarele. Ăla habar. Trenul smucește așa la un macaz și celui culcat îi scapă un braț pe podea. Doamna e de părere să fie chemat

urgent conductorul, omul fiind beat mort, în ultima fază. Militarul încearcă să aşeze braţul căzut la loc, dar i se pare prea greu şi înţepenit. Spunea că l-au trecut şi răcori şi năduşeli, una peste alta. Am oprit trenul cincisprezece minute.

— Dinescule, hai să-l vedem.

— Îmi daţi voie şi mie ?

— Dacă nu-i nevoie de dumneata aici, n-am nimic împotrivă. Văleanu i-aici ?

— Da, l-am văzut, îi informă impiegatul.

*

— Au fost şi procurorul şi medicul. Tocmai voiam să dăm dispoziţii să fie transportat la morgă. Am primit telefonul la timp.

— Nu tocmai la timp, Gicule dragă. Un telefon am primit şi eu, dar mult aş da să fi fost cu trei ore înainte. Ăsta să fie omul ? Voce oricum nu mai are, după care să-l recunosc. Nici un act. Medicul ce opinează ?

— Cordul, embolia sau autopsia peste o oră.

— Cadavrul nu-i spune nimic ?

— Pe dinafară, nu.

Maiorul contemplă multă vreme cadavrul acesta ciudat din tren. Haine de calitate bună, pantofi negri, cămaşă de mătase.

— „Arta modei" — Bucureşti — costumul, gri-fer, la un rînd, neuzat. Să tăiem o bucăţică de stofă. Poate-şi aduce aminte croitorul. Bătrînelii ăştia-s cusurgii şi nu se dau bătuţi cu una cu două. Ţin să aibă costume extra pe banii lor. Pantofii nu ne pot spune nimic. Sînt de fabrică. Nu i-au lăsat nici o hîrtiuţă.

— Și controlorii ?

— Avem declarația unuia din ei.

— Oricum îi tragem o poză. Dinescu are certe însușiri de foto-reporter. Merge „blitzul" ?

— Trebuie.

— Da, trebuie. Și mie îmi trebuie un controlor atent. Să fie chemat de urgență înapoi cu prima cursă. Tovarășe impiegat, fii drăguț. Conductorul, șeful de tren, controlorul sau mai știu eu cine ne poate fi de folos de pe 211.

— O să-i chemăm înapoi. Alerg.

Ieșiră pe peronul gării pustiu la ora aceea. Majorul îi invită să se așeze pe banca din fața biroului mișcării. Impiegatul dădea telefon, cum fusese rugat, insistent.

— Și ce declara controlorul ?

— A vizat biletele în compartiment, imediat ce trenul, întîrziat, a plecat din B. În compartiment erau patru bărbați. Vii. Cu bilete. Unul dormea. L-a scrutat. De altfel, acela a și coborît în gara S. Doi beau și vorbeau. Al treilea sta lîngă geam. A doua oară nu l-a văzut. Erau numai cei doi care parcă se certau. Și beau mereu.

— Cum nu l-a văzut ?

— N-a intrat în compartiment. Controlase o dată. Nu știe unde au coborît cei doi.

— Și nici dacă au călătorit mai departe ? I-a descris ?

— Cum să-ți spun. În fuga trenului. Unul osos, uscățiv. Celălalt, nu l-a văzut bine, solid, în orice caz, înalt.

— Cadavrul ?

— L-a recunoscut. Era al celui de la geam.

— Biletul ?

— Zice că i-a perforat biletul dat de mîna lui.

— Patru călători, trei călători, un cadavru. Cine s-a dat jos în S ? Unde mai oprește trenul ?

— Pînă aici circulă fără oprire.

— Înseamnă că...

— În compartiment domnea o harababură pentru care se prevăd amenzi. Bine era dacă aplica o amendă. Sticle, mucuri de țigări. „Carpați" fără filtru, de București. Niște gazete mototolite, îndesate în scrumiere și în cutia pentru nasturi. Și un termos. Cu cafea neagră, adică cu zaț. Uitat în plasă. Am trimis totul la analiză. Compartimentul e sigilat.

— Corect. De spus nu ne mai poate spune nimic. „Arta modei", termosul și resturile astea de ar avea voce. Lipsesc cocorii lui Ibycus. Țipetele lor. Să avem răbdare.

Maiorul căzu pe gînduri. Răbdare. Numaidecît răbdare, cu orice preț.

— Vălenarule, dacă omul ăsta a murit pur și simplu, iar cei doi sau trei...

— Sau trei, chiar, zic și eu...

— Au băut și ei, ca omul, de, în călătorie. Numai că aici poza va vorbi. Deocamdată. Și Tamara. Le încurc, vezi cît sînt de sureseitat. Primesc un telefon. Disperat, în noapte, ca-n filmele de groază. Întrerupt. La un sfert de oră, alt telefon. Poate să fie și poate să nu fie legătură între ele, dar ceva îmi spune că este. Iar dacă acesta este cunoscutul lui Simionescu, cel pe care în două rînduri l-a servit Tamara cu votcă, se-ncurcă iețele. E și mortul ăsta subțiratic, fin. Dar dacă nu-i ?

Dar dacă... presimțea că va fi, neapărat va fi prezentată ancheta și cu cei doi bătrîni și cu acest om în pragul pensionării găsit mort în tren.

— Dinescule, sîntem niște nemernici. Urgent în B. Să aflăm de soarta oaspeților bătrînului, ai hotelului, de cei plecați, sosiți. Apropo... camioane, mașini, puncte de control...

— S-au dat dispoziții, tovarășe maior.

— Rămîi cu bine, Vălenarule, nu uita.

— Nu, rise acesta, expertiza. Urmărim de altfel trenul și le mai luăm un interogatoriu martorilor. Trebuie să comunicăm și în presă, tovarășe Lupu. Omul are desigur familie, copii, rude.

— Se-nțelege. Dă cauză a morții infarctul.

— Invoc un infarct.

— Însă nu uita !

— Cum o să uit !

*

Dînd impresia că-i foarte atent la trecerea fiecărei mașini, maiorul observă :

— Din percheziția amănunțită făcută la soții Simionescu, nu ne-am ales cu mare lucru. Un element dubios. Neîntîlnit și, curios, dacă vrei, în felul lui, survenit. În toată casă, nici un album cu fotografii, nici scrisori de la rude, cunoscuți, scrisori de altă natură, documente mai vechi, care în special sînt păstrate cu religiozitate de oamenii bătrîni, le răsfoiesc, parcurg anii cu ajutorul lor. Să le fi sustras criminalul ? Să nu le fi păstrat anume, evitînd contactul pînă și pe această cale cu ceva supărător ?

— Sau mai mult decît atît.

— Hai, dă-i bătaie, să mai și dormim.

Ațipi legănat pe pernele mașinii, cu întrebarea în gînd : de ce nici o fotografie, o scrisoare ? Ce făceau oamenii aceștia seara, cum se scurgeau acolo douăzeci și patru de ore ? Și se-ntristă, uimit el însuși la ivirea subită a acestui sentiment pentru doi necunoscuți.

Mașina, suplă, înghițea kilometri, șoferul șuierînd monoton o melodie, ca și cum i-ar fi cîntat anume maiorului, să doarmă.

*

— În fine, oftă Cambrea, am liste din belșug. Mă doare capul de ele. Iată lista O.N.T., turiștii trimiși să găzduiască la bătrîni. Nu prea aglomerată. În noaptea respectivă, nu și nici cu două și nici cu o săptămînă. Contractul se anulase sau nu știu ce se petrecuse, că s-a oprit cazarea la blocul G.

— Proveniența ?

— Amestecată. Călători, de-o noapte, cel mult două, cu mașini proprii...

— Sau împrumutate.

— Tabelul e aici. Români, germani, cehi, un turc și un grec.

— Cînd au sistat ?

— Ei n-au mai trimis călători de patru săptămîni.

— Atunci n-avem decît să ne ajute iar Tamara la investigație. Acuma un an și luna trecută, după inventar, murmură maiorul. Cînd i-au făcut bucuria asta cu inventarul ? Deci un nume trebuie să apară de două ori.

— Apar mai multe, tovarășe maior. Dar, reflectă Cambrea, nu prea e verosimil.

- Ce ?

- Ca un criminal, premeditînd rece, să-şi permită şi o viză O.N.T., aşa de amorul artei.

- Aşa, de „amorul artei", cîteodată, dragul meu. Ca incidenţele de nume îl salvează, încurcă... Dar poate ai şi dreptate.

- Numai că în noaptea aceea n-a mai avut permisiunea O.N.T.

— Şi-a luat-o singur.

— Dudulescu Virgil, Timişoara, turul României, inginer, două nopţi, în două rînduri.

— Cercetăm.

— Sînt 98 de poziţii, cu români, restul străini. Nu se prea înghesuiau. Şi se pare că nici bătrînii nu insistau.

— Trebuie să cercetăm. Cadavrul nu poate scoate un cuvîntel. S-a dat anunţ în presă ?

— Dinescu cu mîna lui l-a caligrafiat şi refăcut de trei ori. În momentul de faţă e la o şuetă, precis, cu gazetarii.

Maiorul formă numărul miliţiei din M.

— E timpul să ştim ce-i cu autopsia.

Între timp, Candrea verifica :

— Doi Lichiardopoli, doi Manciu, doi Vizitiu, trei ori Vintilescu, toţi cu prenume diferite. Ba nu, Manicatide revine, o dată, de două ori. Ovidiu Manicatide, Giurgiu, excursie. Datele nu corespund.

— Pe toţi cîţi sînt îi vom sîcîi niţel, ce vrei, să-şi trezească memoria şi să ne furnizeze măcar un crîmpei. Despre gazde, dacă au conversat, ce impresie le-au făcut. Ce au văzut prin camere, dacă n-au împins curiozitatea s-o cunoască şi pe a bătrînilor, cu tot ce deşteaptă curiozitatea.

Telefonul ţîrîi strident.

— Alo... da. Eu... bună. Precis ? Aşadar cianură. Mulţumesc, Gicule, era infinit mai comod infarctul. Ţine-ne la curent cu recunoaşterea cadavrului. Descriere amănunţită, greutate, vîrstă, înălţime, înfăţişare, exterior, fără cianură, însă, priceput ?

Maiorul aşează cu grijă exagerată în furcă receptorul şi fluieră încetişor. Cambrea nu-l mai întrebă nimic. Ieşi să dea tabelul în circuit, fulgerător. Autopsia bătrînilor se încheiase cu acelaşi rezultat — cianură.

— Mai lipseşte să bat darabana, şopti el.

Brusc, ridică receptorul şi îl chemă pe Dinescu.

— Îţi mulţumesc pentru promptitudine, tovarăşe locotenent. Aud... bine, zile după zile. Nu despre asta este vorba, dacă noi tot avem fotografia cadavrului şi Cambrea a luat una de sus, din care putem decupa un bust. S-o multiplicăm şi s-o răspîndim prin hoteluri, restaurante, gări...

— Dar în ziar, se auzi un pic hîrîită vocea lui Dinescu, nu se poate cu poză ?

— Cred că şi acolo se poate. Căci noi trebuie să identificăm acest cadavru. Neapărat.

— Bine, tovarăşe maior, voi depune toate diligenţele.

CAPITOLUL IX

Doamna Sabina se instalase comod, de o săptămînă, în casa ei. Stradă liniştită, umbroasă, cu grădini. Locuinţa aducea cu o vilă cochetă, pitică, nebănuind cît spaţiu are totuşi în interior. Acest spaţiu,

doamna Sabina s-a grăbit să-l coloreze cu covoare, chilimuri, icoane, tablouri cu subiect religios şi, ca o ironie, deasupra divanului pilpîia naiv o candelă. Izbutise să-şi plaseze marfa. Întîrzierea lui Ianeu le-a dat destule dureri de cap, aşteptînd la locul stabilit. Pînă la urmă a apărut şi el singur, căci domnul Izvoranu îşi luase damigenuţa în stînga şi tot ce mai poseda pe lume în dreapta, în timp ce acesta sforăia lungit în cabină, se-ndreptă cu paşi neaşteptat de repezi spre gară şi se sui în primul tren.

Domnul Virgil rămase cu ea o zi, nelocuind însă în vilă. Drugu primise o misiune pe litoral şi dispăruse. Citind anunţul din ziar, Leonescu se întrebă dacă nu cumva aceasta a fost gafa gafelor. Dar el era convins, pe deplin convins că Simionescu îl cunoaşte foarte bine pe Ionescu, încă de mult. Mizase pe acest fapt şi pe priceperea contabilicească a mortului. Încurcături nu au avut de loc. A ajutat şi talentul de-a uita al domnului Izvoranu. Cîteva icoane vechi pe stîlă şi-au schimbat locul. Acestea n-aveau de-a face cu inventarul, adăugîndu-se ca un supliment :

— O amintire, se destăinui Sabina. Am iubit locurile de acolo. Ideal pentru astenici. Ţie ţi-ar folosi nespus. Iar bei peste măsură şi începi să spui prostii.

— Paşaportul, şuieră Leonescu. Cineva s-a pus de-a curmezişul. Am examinat situaţia atent.

Se opri şi, împingînd cu degetul arătător spre icoane, spuse aceru :

— Te-ai căptuşit. Ce-ai pus în locul lor ?

Sabina, picior peste picior, zîmbi amuzată. Turnă ca acum în pahare, scrutîndu-l pe Leonescu, atentă :

— Am și una fercată în argint, de mare preț. De extraordinar preț pentru mine. Dar și de mai mare preț mi-a fost acel contabil, domnul Dionisie. Interesant bărbat. N-am pentru el decît superlative. Sînt, datorită lui, legal stăpînă pe ce am.

— Totul e relativ, se îndoi Leonescu. Actele se mai pot revizui.

— Apropo, îl întrerupse Sabina. Nu l-am mai întîlnit și-i destinasem un plic și lui. Speram să i-l înmînez personal. Vrei să i-l dai tu ?

Leonescu bău, scuturat de un acces, paharul, tuși, învingînd cu un uriaș efort de voință șocul. Femeia lucra, după expresia lui Drugu, admirator convins și supus al ei, tare, insinuant. Luă plicul și-l vîri în buzunar :

— Sper să-l întîlnesc și să-i transmit gratitudinea ta. Are nevoie de stimulente.

Sabina sorbi alene din paharul fin cu picior. Contemplă în lumina odăii reflexele verzi ale cristalului. Părea că n-a auzit sau nu dă însemnătate spuselor lui Leonescu.

— Cînd mă gîndesc și mă gîndesc tot mai des la acei ani, semn că îmbătrînim, țin minte că eram tare îndrăgostită de tine. O imitam pe mama ta, îl respectam din frică — se scutură ca — pe tatăl tău, de tine m-am îndrăgostit ca o gîscă ce eram.

Picior peste picior, Sabina stîrnea încă, își spuse Leonescu, neștiind unde vrea să ajungă femeia, totuși ușor neliniștit, fuma trimițînd nori deși, încolăciți, de fum spre tavan.

— Era în anul cînd a făcut operația aceea nenorocită tatăl tău, celebrul chirurg. Și pe urmă s-a sinucis... L-am plîns, deși mi-era frică de el. Era în

totul un om periculos. Norocul meu a fost că pe-atunci eram ceva mai mică și uscățivă, deci contrar canoanelor lui. Nu i-aș fi rezistat. S-a sinucis, apăsă ea pe ultima silabă. Asemenea oameni se sinucid? M-a decepționat. Încă de pe atunci voiam să duc o viață neprihănită, să mă călugărească.

— Cînd omul vrea cu tot dinadinsul și se ține cu dinții, îi ies toate bine. Tu, Sabina, ești un exemplar reușit, unic în felul tău, paradoxal, însă, nu rar. Eu mi-am îndeplinit obligația asumată, fără a aștepta recompense.

— Dorești așa ceva? se grăbi Sabina.

— Nu. Din păcate, bani am. Și, cînd n-o să am, abia atunci am să apelez, dar decent. După ultimele evenimente cred că nu va fi nevoie să ajung pînă acolo. Ne-am mai întîlnit cu aceste ocazii.

— Vrei să spui că pleci.

— Mîine dimineață. Și te sfătuiesc ceva. Aseară l-ai masacrat pe imberbul ăla.

— Îmi place. E solid și încă pare copil. Are o piele mătăsoasă, netedă, o răsuflare proaspătă. Un capriciu. Mi-l pot permite după anii de benevolă recluziune. N-o să mă coste mult.

— Ți-ai simplificat limbajul observ.

— Mă-ndrept spre clasicism.

Leonescu începu să rîdă.

— Ciudată convorbire.

— Nici nu-i atîta de ciudată, spuse Sabina. Poate ții minte c-am fost la înmormîntare. Păreai sincer îndurerat, cu toate că-l moșteneai. Să nu adăugăm că venea tocmai la timp, pentru că domnul devenea student.

— Știi, Sabina, pe mine nu întotdeauna mă amuză amintirile. Îți sînt profund recunoscător că le re-

trezești. Ții neapărat. Tu vorbește de înmormîntări, eu am să vorbesc de nunți.

Sabina se posomorî.

— Geo. Îmi pare rău. Nu-mi satisfăcea anumite dorinți, vreo șase, cum spune Șveic. Mica lui dramă, necunoscută. Acum o divulg. Anatomia și fiziologia mea s-au modificat profund între timp.

— Și concepțiile.

— Să le zicem concepții cu certificat. Nici o concepție. A vrut și el să se sinucidă. Am găsit o scrisoare începută, semnificativă în acest sens. Probabil că nu îl ajutase nimeni.

— La ce ?

— Să-și procure cianură. Tatăl tău i-ar fi dăruit trei doze descoperind motivul funestului. N-ar mai face azi pe impresarul, ori pe agentul comercial...

— Complicată istoria familiei noastre, insinuă Leonescu.

Se înserа. O penumbră plăcută îmbrăca interiorul somptuos, încărcat de miresme și culori, al salonului. Discutau calm, cu voci egale, scăzute, subliniind numai ici-colo cîte un nimic de amănunt.

— Plus tutorele, șopti Sabina. Și încă cineva. Pe care îl cauți tu și nu-l găsești. Tutorele. Iarăși un bărbat fascinant, seducător, incontestabil... maică-ta merita o consolare. Era încă foarte tînără. Lumea zicea că nu ești fiul ei, ci...

— Prostii.

— Sau și mai și... că ești fiul atacat într-o noapte de aspră beție și predat. Salvat de tutore, dar sclav supus.

— Nu știi nimic.

— Spune-mi atunci, să nu decedez, vorba maicelor noastre, de curiozitate. Așa se vîntura. Erai frumos, voinic, impunător și duceai o viață cam neliniștită nopțile.

— N-am nimic de adăugat. Căpșorul tău e căptușit doldora cu informații. Fetița de 10—12 ani a înregistrat cu ochii mari, nevinovați, o lume...

— Informații, făcu Sabina, o știi bine se pot obține și după. Tutorele tău ți-a predat averea în termen ?

— N-are importanță, susură enigmatic Virgil Leonescu.

Sta încordat ca un arc. Jocul devenea cît se poate de serios. Bău iarăși un pahar, hotărît să fie perspicace. Doar n-o să se lase doborît de femeiușca asta.

— Era, se zice, și un pasionat colecționar de timbre. Primea mereu, din toată lumea. Mai ales din părțile pe unde a colindat. Relata cu farmec, artistic aș spune. Primea timbre, dar n-avea clasoare. Le aranja după o metodă proprie.

— Nu era nici un soi de filatelist. Aluziile tale cad alături.

— Bine. Să lăsăm asta. Și să încheiem.

Leonescu își apleacă privirile, confirmînd.

— Ar fi minunat.

Sabina pluti pînă la bufet, aduse încă o sticlă de coniac fin și schimbă paharele.

— Geo avea perversități, fiind, așa cum ți-am destăinuit, înzestrat. Supranervos. Un zgomot și-l deconecta. Plin de contradicții. Cînd frenetic, cînd apatic. Uneori mă înspăimînta cu tăcerile lui încleștate.

— Descoperise ceva şi nu era sigur. Eterna incertitudine a bărbaţilor însuraţi, cînd e vorba de fidelitatea jumătăţii lor. Vanitatea întîi respinge pînă şi ideea. Soţia cezarului. Incertitudinea lui semnifica intrarea în transa narcoticelor. Sau mai tîrziu a venit asta ?

— Îţi sînt recunoscătoare pentru supliment. Eram de mult despărţiţi. Mă frecventa ca şi înainte. I-am interzis într-o bună zi.

— N-ai vrea s-o descrii acea bună zi. Sau mai bine zis seară înaintată...

Murmură în surdină :

— O femeie singură, temperament nestăpînit şi mi se pare primăvara.

— Vărul...

— Vărul sau altcineva. Seducător peste măsură.

Se priviră iute, ascuţit, în ochi, cu răutate, deschis. O clipă. Leonescu o servi cu o ţigară şi-o felicită încă o dată pentru izbutita instalaţie, superbă aş zice, cu atîtea lucruri de valoare, etnografice, icoane pe sticle, şi ferecate şi desferecate.

— Femeilor le place interiorul încărcat.

— Ai observat şi tu ? Călugăriţele aveau pasiunea pernuţelor. Le-am cultivat-o. Realizau lucruri delicioase. Am risipite cîteva prin dormitor. Nu m-am putut despărţi de ele.

— Eu l-aş mai descongestiona.

— Depinde care interior, vere. Încărcat cum e, nu mă apasă.

Leonescu îşi aruncă ochii pe fruntea netedă, albă, fără cute, a Sabinei, pe obrajii încă tineri, fragezi. La colţurile buzelor se trăda vîrsta şi creţurile mărunte îl mulţumiră. El trăia coşmaruri, alcooluri tari,

închisori, iar ea își păstrase frăgezimea. Cum o fi arătînd goală ?

— Nu pot să mă împac cu ideea, începu ea după o pauză prelungită. Se spune că sinucigașilor li se face autopsia.

— Sînt și excepții.

— Mai ales că polițiștii sînt niște persoane foarte încăpățînate și nu cred numaidecît în gesturi definitive, benevole. Sînt supărători cu bănuielile lor. Dar pe tine nu te-au sîcîit, nu-i așa ?

— Cît era necesar pentru stabilirea adevărului. Mă interesează seara aceea. Vaporoasă...

Sabina își luă un fursec. Îl mestecă lacomă și întinzîndu-și picioarele pline spuse :

— Nu atît de vaporoasă ca altele. Din moment ce și tu ești superîncărcat cu informații. Ce n-ar da cineva să le afle, măcar în mică proporție, ca să întregească — prin deducții — îmi plac la nebunie enigmele de soiul ăsta. Filatelistul original, eterna cianură...

— Eterna cianură. Mijloc eficace. Nu riști să fii readus la viață. Tăcerea e prețioasă.

— O obții și fără voia celui care ar voi să trăncănească. Am înțeles. Cuvinte puține, rare, ca marile pasiuni, cum ar fi spionajul ca sport. Geo îmi povestea că el era as în materie și-l crezusem fricos.

— Iată-ne și-n misterele misterelor... aluzii, cianură, spionaj, jocul e lugubru. Nu înțeleg ce dorești de la mine. Sîntem după cîte știu chit. Aventura noastră, consumată de mult, afirmai că nu ți-a displăcut. Păreai sau cel puțin cred așa.

— Îndrăgostită de tine am fost. La zece ani. Prematur. Tu aveai 18 sau 19. Ce s-a petrecut mai tîrziu n-ai înțeles tu bine.

Leonescu tresări. Aventura cu Sabina se consumase, evident, într-o vară. Fusese convins că e îndrăgostită. Dacă nu, atunci Sabina era o mare actriță. Amantă geloasă, sicîitoare și duioasă cînd vrea. Urmărise poate să descopere la rîndul ei ceea ce tutorele știa. Leonescu se chirci în sine. Oare numai tutorele ?

Sabina aprinse o lampă cu picior, învăluind odaia într-o lumină violie.

— Eu, la urma urmei, am realizat, urmă ea. Trăiesc în largul meu. O să-mi permit o mică digresiune amoroasă cu tinerelul ăla voinic și dulce. Iar noi doi ne-am putea înțelege.

— Nu există înțelegere pe jumătate.

— Exact.

— Dă întregul.

— Aproape imposibil. Savant cu renume în specialitatea sa. Un drum liniar un răstimp, pe urmă, cu anii, o vertiginoasă ascensiune. Vărul meu ține conferințe publice, se produce la televiziune, vorbește în eter. E solicitat, util...

— Sînt jumătăți...

— Așa c-am revenit la pașaport, ca-n Infern, cîntul V. 107.

Leonescu se ridică foarte calm. Făcu cîțiva pași, să se dezmorțească. Stărui din nou cu privirea pe icoana ferecată în argint, apreciind lucrătura. Își spuse că precis au să caute icoana, icoanele. Nu trebuia să le aducă. Gafa e gafă.

— Sper să-l obțin.

Surise iarăşi acru. Sub aparenţa de lărgime, vigilenţa *ăstora* nu scade. Scena fusese penibilă, deşi funcţionarul excesiv de politicos explica torenţial că nu va mai avea loc croaziera, din motive de vize externe. A aflat din ziare, la o săptămînă, că vaporul acostase într-un port mediteranean visat de el. Ilustrata o avea sub sticlă acasă. Brusc se gîndi la nevastă-sa. Ce fiinţă inutilă în viaţa lui. Are un amant. Îl cunoaşte şi nu-i pasă. Las-o, între ei e o mare distanţă. Acum însă vine cu paşi mari spre el ceea ce în cîrciumile sordide urmărise s-alunge bînd în neştire, ascultînd conversaţii agramate, vine necruţătoare spaima-groaza. Se controlă din nou şi-şi şopti că nu-i nimic, sînt nervii şi totul a fost bine făcut. Drugu a plecat. Va pleca şi el. Şoferii s-au evaporat. Sabina domneşte într-un gineceu somptuos. Urmele sînt şterse. Automat îşi scoase batista din buzunar şi şi-o trecu peste frunte. Documentele... se scutură străbătut de frisoane. Drace, îşi spuse, neplăcută seară.

— O să-l obţin.

— Nu doresc să ai vreo piedică. Şi eu m-aş vrea lîngă Geo. Legal sînt încă soaţa lui. Divorţul nostru nu-i transcris.

— Şi tinerelul ?

— Ăluia nu-i trebuie paşaport, ca nouă. Am să-l rontăi.

— Vorbeşti ca-n romane.

— Am citit o groază la mănăstire.

Brusc, Leonescu se opri din plimbat.

— Sabina, fii amabilă şi comunică-i vărului tău toată gratitudinea mea, aşa cum eu am s-o transmit sincer lui D. D. Ionescu. Personaj singuratic, ma-

niac, totdeauna bine îmbrăcat, cumpătat la băutură, femei, cu excepţia cărţilor de joc.

— Am să încerc s-o fac. Vărul ăsta al nostru, ăăci e şi al tău, e un boem întîrziat. Rătăceşte într-una prin ţară. Va fi dificil.

— Multe sînt dificile.

— Devin imposibile chiar. Oricum, a fost o seară de adevăruri pe jumătate. Sper să ne mai vedem.

— Nu aici şi nu în această ţară.

— Parcă-ai cita dintr-o carte şi tu. Sper totuşi. Voi fi mereu amabilă cu tine. Nu fi morocănos. Şi nu fi gelos pe puşti. Mi-i dor de o epidermă mătăsoasă. M-am săturat de uscături de post. Rîvnesc la mîncare de dulce.

— Poftă bună !

— Mersi. Nu uita ce am spus. Cota din banii ce ţi se cuvine o păstrez. O pot trimite soţiei. Decide singur.

— Ar fi o soluţie.

— Tu ?

— Eu, ce să zic. N-aţi prea avut succes. Eu, între timp, am violat o cutie de scrisori. Mi se pare mie că e ceea ce ne trebuie.

— Dă-mi-o, făcu Leonescu. Să vedem cine tulbură liniştea monahală. În afară de mine, numai două persoane au rămas.

Drugu îi întinse plicul îngust.

— Aha ! Afurisitul ! Ia, uite, ce scris frumos, elegant, are puşlamaua. Ce spui de caligrafia [illegible], dom'le ? Jigodia ! Stranie e viaţa asta, scumpul meu domn ! Îl văd zburdînd în pantalonaşi scurţi de vînător. Din catifea scumpă. Îmi trece prin cap o povestire de Anatole France. Ceva cu altă fiinţă,

zburdind cu ghiozdanul în spate, alta decît sîntem, alta devenim, frăţioare, cînd ne maturizăm.

— Iarăşi tristeţe, filozofie.

— Nu înţelegi, surîse acru Leonescu. Nu-i simplă tristeţe. E ceva mai mult. Scriitorul acela pomenea de el însuşi copil tropăind spre şcoală. „Nu sînt eu acela", îşi spunea. Acest Septimiu era socotit un copil minune. Limbi străine, muzică... şi ce mutrişoară, Ihe.

— Copil subţire, dom'Virgil, ce să mai zic.

Leonescu parcurse rîndurile ireproşabil caligrafiate, mozolindu-şi buzele.

Pătrunseră în holul mic, luminat slab. Leonescu deschise uşa şi ieşi. Sabina îi zîmbi condescendent. El se răsuci pe călcîie şi străbătu uliţa pînă-n şosea. Voia să dispară din oraş încă în noaptea aceea.

CAPITOLUL X

Un cartier mărginaş, într-un port pe litoral. Strada cade în pantă. Felinarul îndrăzneşte să impieteze reveria unei clădiri pe jumătate ruinate. Fostă cîrciumă. Se vinde şi acum pe sub mînă vin şi se bea, dar numai anumitor clienţi li se serveşte. La etaj sînt patru odăi dotate cu paturi, noptiere, dulapuri. Deci, hotel. Jos, un salon. Totuşi nu-i nici una, nici alta. Fiecare din camere are locatar înscris în cartea de imobil, iar băutură omul are dreptul să bea acasă la el. Intrigă prezenţa unui saxofonist încă tînăr, înalt, cu început de chelie. Se instalase într-o odăiţă la parter. Seara întreţinea pestriţa societate

cu darurile sonore ale instrumentului său, însoțit de clămpănitul nesigur al pianistei Artemiza, o grecoaică frumoasă, divorțată de trei bărbați din pricina, se pare, a clapelor alb-negre.

Într-o seară de aprilie, tînărul dădu semne de nervozitate. Făcu ceea ce nu făcuse timp de patru luni. Se turmentase și începuse să vorbească franțuzește. Societatea aleasă, compusă din cunoscători ai jargonului și argoului, nu înțelegea. Nu înțelegea, se arăta însă înțelegătoare. Om și el, ca toți oamenii. Cine nu are ciudățeniile lui? Distinsa societate luă act deci că instrumentistului i s-a întîmplat ceva, nu comentă faptul, căci societatea era alcătuită din oameni de soiul celor cărora nu le plac comentariile. Sînt tăcuți, închiși în sine. Au biografii încurcate și nu-s dispuși să le descurce. Nimeni nu-i curios. Patronul singur calculînd, înainte de-a se pili, observă că anii de închisoare adunați în casa veche depășesc vîrsta clădirii.

A doua seară, în cadrul ușii de la intrare apăru un bărbat spătos. Saxofonistul tocmai urca spre cer cîteva note acute. Omul intră. Nu păru impresionat că sînt șase-șapte inși în încăpere și nici calitatea societății strînse nu-l impresionă. Părea obișnuit cu ea. Înaintă spre patron și-l întrebă dacă n-are un pat și pentru el. Vine de departe, e obosit, hotelurile sînt arhipline. Bani de plată are. Ar vrea să bea și un vin bun. Are de gînd să stea mai mult timp, căci a găsit de lucru în port. N-a precizat ce anume a găsit și nici n-a fost întrebat. Patronul inițial vru să clatine din cap a negație, rotindu-și ochii prin salon. Omul își puse pumnul pe masă și stătu nemișcat. Își cunoștea mușteriii.

— Ai să-mi dai, jupîne.

— Dacă vrei.

— N-am zis că nu vrei. Aruncă-mi întîi un kil de roşu fără sifon. Aşa. Bea şi dumneata că aici nu-i curciumă. 's'tem acas'.

Saxofonistul cînta mai departe, pianul abia ţinîndu-se după el.

Locatarii se strînseră cu toţi la masa din mijloc, mai mare şi băură ca în fiecare seară, cruntă, fără să se îmbete. Gaspar, patronul, dispunea şi de-un grătar. Conversaţia se reducea la observaţii abreviate, înjurături şi blesteme. Locatarii mai vechi se retraseră pe rînd în cuştile lor, ca să mai bea şi să doarmă. Unul din ei, cu o faţă rotundă de copil întîrziat, se apropie de noul venit şi-i şopti vesel:

— Şi ce mai e nou, nea Ilie?

— Bine, Gigă. Cum o duci?

— Pe uscat, ciripi Gigă frecînd două degete. Secetă mare.

Ilie se scotoci în buzunar, scoase un teanc de hîrtii şi-i întinse două sute de lei.

— Mai vedem noi mîine. Am nevoie de tine.

— Bine, nea Ilie. Ce să fac?

— Să nu dispară saxofonistul şi nici grecoaica în noaptea aceasta. Saxofonistul ăsta e un vagabond întreţinut. S-a întîmplat ceva şi acum e nevoie să ne dea unele lămuriri. Grecoaica l-a acaparat şi-l jumuleşte.

— Toate le ştii.

Albul ochilor îi jucau drăceşte în orbite.

— Sub patul lui mă culc. Las' pe mandea.

— În odaia lui intru eu. Dorm acolo. Șandramaua asta, dacă mă sui la etaj, se surpă. N-ai mai renovat-o, domnu' Gaspar.

— Ce să mai repar la ea, domnule ?

— Eu zic că vîntul o ține în picioare.

— Precis.

Se așternu tăcerea. Ultima notă joasă a saxofonului se tîrî obosită parcă spre noaptea de-afară. Vîntul bătea puternic și după reumatismele sale Gaspar prezise ploaie.

Drugu mai ceru vin și-i invită pe cei doi interpreți la masa lui.

— Faceți-mi plăcerea, domniță. Un pahar de bună cunoștință.

Fîstîcită, nepregătită, femeia se așeză și bău paharul de vin pînă la fund. Tînărul saxofonist o imită absent. Drugu îl examina cu atenție. Da, semăna cu doamna Sabina. Paloarea, obrajii, părul, tăietura ochilor, reproduceau, în ediție masculină, frumusețea Sabinei. Drugu își spuse că totuși șeful își are informatori buni, pe urmă se gîndi că acești informatori sînt banii, iar tînărul acesta e legat de un mandat poștal lunar.

— N-o să te superi c-o să dormim în aceeași cameră, domnule Septimiu, nu ?

Saxofonistul făcu ochii mari și vărsă pe masă din pahar. Grecoaica era intrigată. Drugu restabili ordinea și-l îndemnă să mai bea. Îl lăudă. Arta lui merită mai multe parale decît cotineața asta gata să cadă pe noi. Dacă strănut o dată tare, s-a zis.

— Dau și eu un rînd, se oferi domnu' Gaspar.

— Mare cinste pe mine.

Vîntul zgîlțiia cercevelele șubrede ale ferestrelor, se tînguia pe undeva trist. Artemiza se înfioră.

— S-a făcut frig. Mă culc.

— Mai rămîneți, ce Dumnezeu. Noaptea aceasta e a noastră. Jupîne Gaspar, poți să produci cafele tari și încă niște gustări. Asta merită răsplată.

Septimiu încă nu-și revenise. Ascultător dădu peste cap și al treilea pahar. Părul înviorat, în starea aceea euforică falsă. Înfruntă privirile lui Drugu. Ochii acestuia, sub sprîncene groase, nu exprimau absolut nimic. Domnu' Gaspar izbuti să aducă neatinse ceștile de cafea, clătinîndu-se. Înșiră pe farfurii salam, pîine și castraveți murați.

Mestecau în silă, cu excepția noului venit, care înfuleca solid și trimitea cu cîte-un pahar înghițiturile mai mari în jos. Mușca vîrtos din pîine, rontăia castraveții, singurele zgomote din încăpere. Artemiza își culcă obrajii pe braț și începu să cînte o melodie săltăreață, din țara ei. O melodie săltăreață și totuși cu un fior amar de pelin, ciudat.

Drugu repetîndu-și să fie mereu, mereu cuminte, înghesuit de amintirile lui, îi reveni cu o surprinzătoare lumină una din copilărie cînd părintele bisericii, în întuneric, rostise aproape posac :

— Moarte de om să nu faci !

Adunat în sine, contemplînd fața frumoasă a lui Septimiu, formele rotunde ale grecoaicei avu gîndul acesta. De întors nu se mai poate. Dar moarte de om să nu faci. Simțea că s-a amețit și că în gîndurile lui suverană domină Sabina. În seara aceasta, jocul pleacă de la ea. Dar cum ? Și între cine să aleg ? Au ei ceva amîndoi, dacă risipesc atîția bani.

— De ce mai stăm ? întrebă Artemiza. Mi-i așa de somn.

Septimiu tăcea, închis cu șapte lacăte.

— Mai stăm, domniță, ați cîntat frumos amîndoi, de ce să nu beți cu mine un pahar ?

— Dar e tîrziu și sîntem obosiți.

— Nu sîntem de loc. Aștept și eu pe cineva. Trebuie să vă vadă, să vă asculte. Asta-i.

Bău iute paharul. Sughiță scurt, ienit, poruncind încă un rînd de cafele :

— Amare, Gaspare. Amare că altfel mă sufoc aici. Se apleacă. Mai ai vreo ieșire ?

— Menajere.

— Gigă !

Acesta îl întrebă de ce strigă, ordinul s-a dat, nici pasăre măiastră nu iese din casă în noaptea aceasta. Noaptea de 27 aprilie.

— Să te simt lîngă mine, mă. Că singur sînt destul. Am avut noroc cu oameni... Poeni din degete. Și nu vine șeful !

În aceeași clipă, comandată parcă de Drugu, în pragul ușii apăru silueta subțire, înaltă, a domnului Virgil. Ușa se trînti după el cu un zgomot surd. Leonescu își scutură pălăria :

— Plouă, îi anunță el. Și plouă tare. Nu-s locuri la hoteluri. Am zărit lumină.

Drugu se ridică drept în picioare. Îl salută pe Leonescu și i-l arătă, strîmbîndu-și buzele, pe saxofonist :

— L-am găsit.

Leonescu înaintă pînă în dreptul lui Septimiu cu aerul că atunci îl vede pentru prima dată. Reflexele verzui ale ochilor nu prevesteau ceva deosebit pentru Septimiu, obișnuit să cam citească în priviri. Ajuns lîngă el, îl trase lîngă sine și-i șopti.

— Ai salutări din partea tantei Sabina.

Frînt, saxofonistul bolborosi :

— Unchiu' Virgil. Unchiu' Virgil !

Drugu se așezase cu spatele la ei. Nu-i plăceau scenele de familie. Ajunsese la o mică înțelegere cu grecoaica și se întreba dacă e sau nu cazul să marșeze, dacă avansurile brunetei durdulii n-or fi un șiretlic.

Leonescu îl aținti pe nepotul său în albul ochilor :

— Hîrtia !

CAPITOLUL XI

— Tot ne-am ales cu ceva, exclamă maiorul ieșind din apartamentul locuit de soții Simionescu.

L-au supus din nou unei casne clasice, fără a înainta un pas, cum se spune de-obicei. Bucățica de hîrtie dusă de curent desigur poposise sub covorul ușii. Pe acel mic dreptunghi scria, — cu o splendidă caligrafie.

— Ce să însemne asta ? întreba maiorul. Ce faceți ? După lei. Dar leii mai pot simboliza puterea, forța, cum tot atît de bine pot întruchipa banalul imprimat pe 1 leu.

Cambrea și Dinescu ridicară din umeri. Răsturnaseră lumea după un fir și nu-l găseau. Cadavrul îmbibat cu formol aștepta cuminte în infinit. Interogară încă o dată locatarii, scuturară zdravăn registrele hotelurilor, mergînd la sursă. În sfîrșit răsună și apelul forului superior insistînd să se facă

lumină în chestiunea asasinatului bătrînilor și al necunoscutului din tren.

— Fără asta nu se poate. Aș fi apelat încă de azi la un ajutor pentru elucidarea unei chestiuni : cine a fost acest Simionescu ? O casă fără scrisori, fără poze de familie, deși se spunea că existau un băiat și o fată care nu s-au arătat nici la înmormîntare, nici la lichidarea succesiunii. O casă rece, de gheață Două buletine de identitate și două carnete CEC. Poze vagi, nedefinitorii. Acest bărbat de aici din poză intra serile, după zece, la Tamara. Singur la masă. Nu însă întotdeauna. De cîteva ori cu aceeași persoană. Tamara are ochi de linx. Cei doi vorbeau reținut, dar pe chipurile lor se citea asprime. La două zile după asasinat, persoana este reperată de Tamara, în timp ce eu primesc un telefon. Convorbirea s-a întrerupt. Pașii cuiva, apropiindu-se i-am auzit clar în aparat. Tamara spune că au fost trei. În tren, conductorul zice că a controlat patru. În S, un călător bătrîn a coborît. Înainte de M, sau chiar în M, au coborît și ceilalți doi voiajori foarte bine dispuși, lăsînd vagonul plin de hîrtii, mucuri de țigări strivite. Sticlele nu purtau amprente. S-au știut feri.

Dinescu îi întinse o hîrtie.

— Iată un raport prin care a fost amendat șoferul Ianeu Onisim. Conducea sub binecuvîntata influență a alcoolului. Transporta un rănit grav de la o mănăstire din apropiere. Încărcătura, după acte, era legală. Covoare, pături, mobilă. Se muta o persoană. Acest Ianeu Onisim e cel care a descoperit-o pe fata aceea, știți ?

— Da ! Ei, și ?

— Ei, între cei patru pocheriști îndrăciți din seara aceea se afla și șoferul Iancu Onisim, cu încă un șofer, Carol Hempel. N-am reușit să-i dibuim încă. Am întins plasa. Pică ei, n-aveți teamă.

Maiorul aprinse o țigară izolîndu-se în vălătuci groși de fum.

— A venit femeia de serviciu.

— Să intre.

Își făcu apariția o femeie trupeșă ca de 30 de ani, cu albeață pe ochiul stîng. Era îmbrăcată țărănește și, evident, era atît de speriată, încît nu se mai mișca din ușă.

— Poftim. Intră, o invită maiorul.

Dinescu împinse un scaun în fața biroului.

— Cum te cheamă ?

— Ichim Florica.

— Bine, șezi.

Maiorul își puse coatele pe masă și o privi lung, cercetător.

— De cînd îi cunoști pe bătrînii Simionescu ?

Femeia frămîntă o vreme neliniștită șorțul între degete, îngăimă ceva nedeslușit, se șterse pe ochi, pe nas și în sfîrșit reuși să vorbească :

— Sora mea m-a adus. Ea lucrează pe scara cealaltă. Zicea că sînt doi bătrîni, la care vin din cînd în cînd oaspeți. Asta acum șase luni.

— Spune. Tu ce făceai acolo ?

— Curățenie, spălat mai rar, măturat de cîte ori era nevoie. Cîteodată zi de zi, se nimerea să nu mă cheme o săptămînă. Erau oameni suciți. Mă miram și eu.

— Ce vorbești ?

— Da, domnule ofiţer. Ea, înţepată, n-ar fi pus mîna pe nimic. Lenevea în vîrful patului citind cărţi. Murea după cafea. Domnul era om tăcut, altfel se vedea a fi fost cineva, la viaţa lui, după cum se purta. Între ei vorbeau în limbă străină. Mi-au spus că ce aud e pe englezeşte. Să fiţi sănătoşi, mi-am spus. O casă ca un sloi. Abia apucam să gat şi să mă văd afară în stradă. Îmi plăteau bine, altfel nu le-aş fi păşit pragul. Pe urmă m-am obişnuit, cum te obişnuieşti cu toate. Cu domnul care se plimba prin odaie sau fuma cu ochii pe fereastră, cocoana sorbind a nu ştiu cîta cafea, cu o carte în mînă. De vorbit îşi vorbeau foarte rar. Păreau străini. Domnul citea scrisori, lipea timbre şi fuma. Se ducea la bufet şi-şi turna votcă tare.

— Exact, aşadar. Citea, zici, scrisori, avea timbre.

— Da, domnule.

— Copiii lor i-ai cunoscut.

— Eu zic că n-au fost copiii lor, c-au fost nişte chiriaşi. Să aibă trei camere, să poată închiria, că bătrînul primea pensie mică, acolo cîteva sute de lei. Nu i-am văzut niciodată.

— Nici în poză ?

— În ce poză ? N-am văzut, nu ştiu să fi văzut. Să mă gîndesc. Nu-i nici o poză.

— Trăiau greu ?

— N-aş zice. Mîncau bine şi numai mîncăruri alese, scumpe. Mă şi întrebam cum de le ajung banii. Şi cu cît mai bea domnul şi cafelele, mă rog.

— Spune-ne de oaspeţii lor.

— Păi, domnule, am cunoscut doi sau trei, care au dat peste mine. Pe ăilalţi nu i-am văzut. Am spălat numa' după ei.

— Îi ţii minte.

— Nu erau de la noi. Era un domn cu nevasta. Amîndoi cu ochelari. Vorbeau repede, gîgiit. Mi-au dat în dar brăţara asta. Am adus-o s-o vedeţi. Apoi a mai fost un neamţ, tot cu nevasta. Asta cînta într-una şi nevasta-i zicea Karl. Mi-au dat cincizeci de lei, fără să vadă stăpînii.

— De-ai noştri, români, nu ?

— Nu, domnule. Se fereau. Mă chemau. Fă curat, repede, repede. Ca la hotel. Păi, Doamne fereşte, dacă nu gemea de cearşafuri şifonierele şi de plăpumi, pături şi covoare. Aveau haine scumpe. Şi-mi dădeau una, două, paşaportul.

Maiorul îi întinse poza cadavrului.

— L-ai văzut vreodată pe omul ăsta ?

Femeia tuşi, înecîndu-se. Negă. N-a văzut.

— Venea cineva în casa lor ? Musafiri.

— Nimeni, domnule. Nime-n lume. Mă şi miram. Unde trăiesc oamenii ăştia, în pădure ? Să n-ai tu un prieten, o prietenă, să nu ieşi şi tu să te plimbi. Ptiu, Doamne, iartă-mă !

— Ultima dată, cînd ai fost la lucru, ultima dată ?

— Vineri, cu două zile înainte. M-au chemat. Mă şi miram că de trei săptămîni n-au dat semn de viaţă şi stam cu braţele încrucişate zile întregi şi-i păcat.

— Şi n-ai băgat de seamă nimic ?

— Tot la fel. Domnul la geam, doamna în pat.

— Domnul citea ?

— În ziua aia n-a citit scrisori şi nici nu s-a jucat cu timbrele. Le ţinea într-o casetă frumoasă.

Trebuie să fie în casă, pe masa din salon. Domnul a băut ceva mai mult în dimineața aia. Cucoana nici nu se uita la el, cum nici el nu se uita la ea. Cînd am auzit c-au murit, am rămas trăsnită.

— Bine, o întrerupse maiorul. O să te chemăm dacă mai avem nevoie. Îți mulțumim și nu-ți mai fie teamă. Nu te mănîncă nimeni. Ai bărbat ?

— Am, domnule. Da-i mai tînăr ca mine. Am și-un copil, un băiat.

— Bărbatul lucrează ?

— Da, sigur. La uzină.

— Necalificat, precizează Dinescu.

— El îi zălud, torăi femeia intrată pe făgașul problemelor personale, întruchipate într-un fecioraș de 25 de ani, mai mult stînd decît lucrînd. Are mînă bună și-i deștept, da' n-a vrut domnu' Doctorașu.

— Păi, de ce ? Cînd e atîta nevoie ?

— Zicea să facă întîi patru clase.

— Aha. Al tău n-are nici atîtea. Greu atunci, Ielico, iartă-mă.

— Și cum îi zice lui Făt-Frumos ?

— Toadere, se smeri femeia. Toadere Imbrea.

— Și unde șede ?

— Cu mine, da' încă nu ne-am cununat. Copilul îi mic, ce știe el. Doi ani. Ne cununăm și-i punem numele lui.

— Bine, Florico. Îți doresc să ți se împlinească și să-ți crești băiatul cam cu încă opt clase cel puțin peste alea patru. Să scoți om din el. Noi, dacă o să fie nevoie, te mai chemăm, iar tu, dacă îți mai aduci aminte de ceva ce nu ne-ai spus — prea multe

n-ai avut de spus — vino și ne spune. Nu sîntem mîncători de oameni, vezi ?

Îi strînse mîna și o conduse pînă la ușă.

Închise ușa cu încetineală, ocoli camera, le făcu semn să se așeze. Cei doi simțeau că Virgil Lupu intră iar în transă, așa numind el cazurile grele, care ajungeau să-l obsedeze și pe care conștiincios și le descria sieși, într-un caiet cu scoarțe maro, punct cu punct. Se descheie la guler, răsuci între degete țigara nervos, Cambrea se grăbi cu pocnitoarea lui. Dinescu aștepta. El știa că undeva a întîrziat, cu o fărîmă de timp, sau a pierdut. I-a urmărit pe locatari, pe musafirii de-o noapte ai hotelului descriși de șchiop. Toți au înfățișat fără dubiu, dacă vrei, justificări. N-aveau absolut nici o legătură cu crima. Pocheriștii, doi șoferi de altă profesie, funcționari, veneau de la un chef și l-au continuat în cameră. Amiciții din acestea se leagă. Se continuă și cu un pocheraș. Dar unul din ei, noaptea, a cerut o altă odaie, să doarmă, cică rîile celelalte sforăie cumplit și put a acru. Șoferii au plecat, au plecat și cei doi, pe rînd, unul dintre ei achitînd nota, amănunt important. Și-atunci ? Iancu descoperise fata siluită. Transportase radiatoare din O. Mașina numărul 21.C.655 îl servi prompt memoria. Prinsă în punctul de control. Un talon cade, rotunjind și o amendă substanțială. În mașină, un rănit la o mănăstire. Accidentul se petrecuse exact în ziua plecării maicii Fevronia, stareța. Un țăran localnic afirmă că au fost două camioane. Păi, da, doi șoferi, două mașini, doi pasageri. Băiatul lui Cozmescu încă zace în spital. Cozmescu, dulgherul, de-

clară că el nu s-a amestecat în viața cooperativei. Fiind angajat într-o restaurare, el s-a ținut de ea. Dacă nu-i aluneca piciorul băiatului, nici n-ar fi dat de camion, căci n-ar fi ieșit în șosea cu el pe brațe, cerșind ajutor unor oameni care s-au codit să i-l dea. Tergiversări, implorări, până la urmă, stopul.

Cozmescu stăruie, ca și milițianul Drumea, care i-a servit fiola lui Onisim, că al doilea camion n-a trecut prin oraș. Iar camionul lui Hempel nu-l cunosc. N-a fost oprit. Pe unde s-a strecurat? Sau Hempel nefiind turmentat, formele în regulă, pasageri, marfă, milițianul l-a ignorat. N-o fi ăsta. Da' de unde, rise în sine Dinescu, amintindu-și de Olimpiada, măicuța ce răspundea în locul Fevroniei de cooperativă.

— Trei ani, domnule.

Se plîngea de dispariția unor icoane, nu cine știe ce, țineau de mănăstire și cine o vizita se oprea în fața stelei pictate stîngaci, copilărește. Una de argint, ferecată în argint. Era, Doamne iartă-mă, a ei. O adusese cu ea. O țintuise pe perete în chilie. O odăiță comodă, cu un divan jos, noptieră, măsuță rotundă. Un semn de adunare la un pătrunzător miros de busuioc. După Olimpiada, femeia plecată era pricepută, plină de viață și, după umila ei părere, cam îndepărtată de cucernicie. Se ocupa mai mult de cooperativă, rar de nevoile lor sufletești. O viață liberă, revoltătoare, începuse, declarase măicuța clipind mărunțel din ochi. Cîntece, radio... nu-i nimic rău în asta, știu, da'... Cîți au fost? Apoi doi inși, cu domnu' Izvoranu, contabilu, ăla spartu', buto-

nul fără fund. S-a fericit și persoana lui cu un concediu. I-a transmis știrea Olimpiadei simultan cu ordinul de-a i se elibera pe bon o damigeană și un borcan de ciuperci murate. La nevoie, îl găsim. Miliția nul din comună îi are datele și știe că nu s-a mișcat doi ani din mănăstire. Dar de unde venea maica Fevronia, ca stareță ? Cum arăta ? De la altă mănăstire, maică, așa. La capitolul înfățișare atributele fură mai generoase și cu umilință roase de invidie. Le-a cucerit pe tinere cu veselia, pe vîrstnice cu pasiențele. Slăbiciuni. Cooperativa a mers strună. O strună bună, excepțională. Registrul parcurs de Dinescu l-a convins că orgoliul înlocuitoarei nu-i neîntemeiat.

— Și crezi că nu se mai întoarce, maică ?

— Nu pot să știu. Lucrurile și le-a luat. Și ce n-a fost al ei, o perniță de-a mea, de-aci, de la căpătîi, brodată, Dumnezeu e sus și vede. El nu bate cu biciul. Nouă nu ne-a spus nimic.

— Dacă se-ntoarce, să ne dați de știre, maică.

Dinescu n-a răspuns firește la întrebarea maiorului :

— Încotro a filfîit sutana Fevroniei ?

A avut prevederea să nu le-o comunice. N-aveau nevoie de adrese și nu scriau scrisori. Numai stareța primea scrisori, dar pe adresa cooperativei. I le aducea domnu' Izvoranu din sat, cînd acesta își improspăta rezerva de tutun. De vizitat n-a vizitat-o nimeni, iar pe cei doi domni nu i-a zărit nici altica. Fevronia o expediase în atelier. Totuși, cînd se prăbușise Cozmescu mezinul, s-au alarmat toate și-au năvălit din toate părțile, țipînd înspăimîn-

tate. Odaia stareței aștepta goală, să închidă cineva ușa lăsată dată de perete.

*

— La ce visezi, Dinescule ?

— La o femeie !

— Bravo ! Felicitări. Putem afla și noi ?

— Mai ales. Mă asaltează presupunerile. Ce soi de femeie să fi fost această Fevronie ? Descrisă în tuș negru, feminitatea Olimpiadei neusîndu-se în ciuda anilor, apărea fascinantă. O apariție rară. Ori o excroacă de clasă. Tot aia. A știut să-și joace cartea. Miliția economică și controlul financiar vor cerceta în ce măsură poate filfii senină din aripile sutanei mai departe.

— Poate se întoarce... poate împlinește un comision. Zici c-a plecat în uniformă.

— Exact. Dar nu și în ce direcție. În camionul lui Iancu nu era. Iar domnul Cozmescu zice că nu ține minte. El plîngea și-i ruga de toți dumnezeii pe șoferi. N-avea el treaba vizitatorilor mănăstirii. Vin, stau, cască gura, semnează în registru și pleacă. Unii fac fotografii, roagă pe maici să le pozeze, alții vor să reproducă icoanele acelea copilărești pictate pe sticlă.

— Nu chiar atît de copilărești, Dinescule. Între naiv și copilăresc sînt suficiente nuanțe. Sînt, unele, inestimabile. Vara asta îți promit o excursie în doi la mănăstiri. Merită.

— Pe mine m-ați uitat, zîmbi Cambrea. Încă n-am centralizat.

— Te vom lua și pe tine. Asta pentru morișca pusă în mișcare. Din acest moment așteptăm știri,

pe loc. Iar eu am luat cîteva măsuri. Vi le voi comunica la timpul cuvenit.

— Sînt, sincer vorbind, prizonierul dumneavoastră. O să vă ascult vrînd nevrînd. Fevronia nici n-a șters peretele de unde și-a luat icoana în argint.

— Ferecată.

— Fie și ferecată. Un mucegai fin, aș zice pios, împodobea dreptunghiul pustiit. Scrisori, fotografii n-am găsit. Un interior părăsit definitiv, cred. Prea mirosea a busuioc.

— Așadar, cei doi domni care nu s-au urcat în căruța lui Iancu ci, probabil, cu Fevronia în al doilea camion al lui Hempel Carol. Sigur conduce un camion străin, nu al lui. Sau al lui și încă n-au ajuns la litera lui.

— Au ajuns. Trebuie s-ajungă, domnu' maior.

— Cei doi dispar din nou. Tot doi. Doi șoferi, doi pasageri la hotel. Pocher. Plecare în zori la mănăstire. Cine sînt acești doi domni, iertați-mi atîtea reverențe. După descrierea Tamarei, doi inși corespunzînd semnalmentelor indicate de Guguianu au luat trenul, cu un al treilea, care a plecat între timp de la masă, la W.C. În noaptea aceea, acceleratul a avut mare întîrziere, a oprit nepermis de mult în S. Bufetierul a declarat că da, un domn voinic cu pălărie s-a întins peste toți ceilalți și a cerut nici mai mult, nici mai puțin decît o sticlă de votcă rusească și două de apă minerală. I-a lăsat bacșiș, a fost sincer, nu mi-a ascuns, douăzeci și cinci de lei, restul de la o sută. Omul nu avea timp, îl ardeau tălpile. Sau gîtlejul. Se anunțase o staționare prelungită. Amănuntul acesta l-au aflat ieri. Să-l reținem. Comandă rară, remarcată, la trenul întîrziat. Se

pune întrebarea pentru mine, iubitule, cine, cine e cel care strică perechile, simetria.

— Ce vreți să spuneți ?

— Apare mereu unul în plus, fără soț. Aici cinci. Înclin să cred în opinia Tamarei. Individul uscățiv a fost asasinat. El era al patrulea la un pocher, nu-i așa ? Al cincilea n-a asistat, sau a adormit portarul și... oricum, pentru noi, el apare din gară. Tamara îl vede a treia oară. Reține figura. Inventarul l-au avut pe data de 18 martie, cu trei săptămîni înainte de asasinatul Simioneștilor. Bătrînul băuse votcă în seara aceea cu acel individ spilcuit. Cu un an înainte la fel. Tot ce se poate să se fi întîlnit de cîteva ori în lipsa Tamarei din dosul barului sau dîndu-și aiurea un loc de așteptare. Cert e că *trei* nu e o întîmplare. Nu dai la aceeași masă, într-un an, de aceiași călători, care să se fi ignorat între ei, cunoștințe de cîteva ceasuri. Rar, excepție, cel puțin eu nu m-am întîlnit de trei ori, la aceeași masă, în același oraș, cu același om. Unul din consumatori fiind localnic, notează. Coincidența nu-ți sugerează nimic ? Asemănarea dintre defunct și individ ? Fiul ? Frate mai tînăr ? Rudă apropiată ? Iată întrebări de rumegat.

Scutură tacticos scrumul țigării, trăgînd spre el scrumiera. Strivi mucul.

— I-am chemat la mine pe fotografii care au autorizații să pozeze pentru buletine. Le-am prezentat materialul nostru. S-au pus pe căutat. Clișeul, vreau să zic, data, căci unul dintre ei, Vancea, cel de lîngă drogherie, ține minte c-ar fi pozat odată, cu ani în urmă, un domn și-o doamnă bătrîiori.

După poze a venit bătrînul. Dar, spune el, fiți atent, nu-l chema Simionescu. Îl chema Sasu.

— Poți să-ți dai ce nume vrei. Nu se cere buletinul pentru asta.

— Încă una de notat. El așa susține. S-a și mirat, expresia Floricăi, cum îl poate chema Sasu pe un bărbat atît de distins. O să ne aducă dovada. Ceilalți nu-l cunosc. Orașu-i mare, ei n-au timp, iar bătrînii au trăit retrași. Poza cadavrului n-o au, susțin ei. Nu-și aduc aminte. În al doilea rînd, nici o farmacie și nici un spital n-a eliberat cianură, otravă, conform legilor în vigoare. Ceea ce înseamnă că otrava a fost adusă în oraș și introdusă în casă. Pe scurt, acestea sînt elementele pe care mă bazez. Nu prea sigure. Ne-am cam bîlbîit, frecușul l-am meritat, recuperarea se impune. Nu prea sigure, dar există. Într-o afacere ca cea de față, misterele se țin lanț. Te miri ce-o să mai apară pînă la urmă.

— Numai să apară, observă Cambrea. Moara mea s-a apucat de măcinat și au și sosit date. Nimic concludent pînă-n clipa de față, alerta continuă.

— Circulația a promis să pună mîna pe camioane și pe șoferi. Căci în afara cazului c-au întors volanul brusc și s-au prăbușit în vreo prăpastie, dispariție de pe drum umblat nu există.

— I-aș fi recunoscător circulației, Dinescule, de s-ar grăbi.

În clipa aceea se auzi un ciocănit în ușă.

— Intră, făcu maiorul supărat c-a fost întrerupt.

Un bătrîn înzestrat c-o șapcă veche, un rînd de haine de pătură și bocanci, se înfățișă cu dezinvoltură.

— Laurenţiu Dan.
— Tizul meu, rîse Cambrea.
— Pensionar. Fost ceferist. Cantonier.
Maiorul Lupu îi arătă scaunul din faţă, pe care şezuse pînă atunci Dinescu.
— Spune, tovarăşe Dan, ce te aduce pe la noi.
Bătrînul se căută în buzunarul încăpător al surtucului croit fără economie de materie primă. Ieşi la iveală un ziar împăturit.
— Poşta, tovarăşe maior.
— Ce e cu poşta ?
— Cam întîrzie pe la noi. Eu stau lîngă S, în satul Indru, ştiţi dumneavoastră. Îmi place să citesc ziarele, la noi întîrzie, c-am fost dus pe la copii şi în aprilie curent m-am adunat iar acasă, s-aprind felinarul de prezenţă.
— Ascult.
— În ziua aceea, acceleratul a întîrziat. Nimerisem un compartiment gol, goluţ. Zic în mine : ferice că pot să-i trag un somn. La copii, pe unde-am dat o tură, nu m-am odihnit prea mult. Înţelegeţi şi dumneavoastră. Patul tău e patul tău. Ca acasă nicăirea. Zic mă întind şi adorm. Trag o hoare pînă aici în gară. Stă trenul. Se dă uşa la o parte şi răsar trei bărbaţi. Accelerat numerotat, ce mai. Pe locurile lor. Doi slăbănogi, ales unul piele şi oase, al treilea mutră de măcelar mîncător de măduvă. S-au pus pe băut şi sporovăit. Slăbăciosul s-a culcat de la o vreme, punîndu-şi sub cap perniţa. L-au învelit cu pardesiul, cînd a adormit. Ei doi s-au pus pe băute. Şi pe trăncănite. Cafea şi rachiu şi dă-i. Ăla înaltul cădelniţa mai ceva ca un popă. Îi umbla gura ca meliţa şi multe vorbe nu le-am înţeles şi

nici nu le-am auzit că iar mă furase somnul, dacă m-au lăsat în apele mele. Se-ntîmplă-n tren. Urcă unii, coboară alţii, unii trezi, alţii ameţiţi încă din bufet. Dacă-ţi dă pace, noroc. Sînt om păţit. Mi-am tras paltonul pe ochi şi dă-i. Am auzit aşa că de „voiaj plăcut" ziceau. M-am trezit înainte ca 211 să intre în S. la semnal. Am sărit speriat. Ce gară vine, oameni buni ? Staţia S., mi-aruncă grasul. Cel înalt se ameţise. Le zic şi eu „voiaj plăcut", mă dau jos şi, iertaţi, ca tot omul, mă bag la bufet să dau gata o măsură. Nu-i păcat mare. Cum stam la rînd m-apasă o namilă. Cerea votcă. Mă uit. Mă dau la o parte. Omul din tren. Îl las, zic, e grăbit. Am ajuns acasă şi de-acolo m-a pus Scaraoschi să încerc la pescuit la un văr, pe Mureş. Poşta vine cu întîrziere la noi zic. Cînd mă-ntorc, găsesc ziarul ăsta. Dau de poza asta, tovarăşe maior, cu ce scrie sub ea. Gara M. o cunosc şi eu, că o viaţă mi-am trăit-o pe traseul ăsta. Mă uit eu, îi spun şi băbuţei. Iacă poznă, un mort în tren. De inimă. Domnu'maior, e cel întins, slăbăciosul.

— Nu ştii cum îl cheamă ?

— Nici pe unul. Tren, oamenii se vîntură. Cine se aştepta ! Cu cît mă uitam mai mult, cu atît mai mult semăna cu omul acela verde, vînăt, piele şi os. Nume, nu, or fi zis ei ceva, da' ce să le ţin minte. Mi-era somn.

— Îţi mulţumim, tovarăşe Dan, că te-ai obosit.

— Ce oboseală ! Auzi, să piară omu-n tren de inimă şi să nu vie încă nime după el.

— De unde ştii dumneata că nu a venit nimeni ?

— Păi, să vedeţi, tovarăşu' maior. Am avut curaj şi m-am dus la M să dau ochi cu mortul. M-am ru-

gat să mi-l arate. L-am cunoscut îndată. El era, săracul.

— Cu atît mai mult îți mulțumim. Te-ai pus pe drumuri. Era de ajuns să ne scrii.

— Mare lucru. Trebuie s-ajutăm. Citești în ziar că zace un om neîngropat cu zilele. Ai lui nu-i știu de soartă. Are n-are pe lume pe cineva. Nu se cade să nu ajuți. Oameni sîntem. Mi-ți iertа că v-am ținut atîta. Om bătrîn, îmi place să ciotlăcăresc.

— Nu-i bai, nene, lasă, du-te sănătos și să n-ai noroc la pești, că se pare că pescarilor nu-i voie să le urezi noroc.

— Așa se zice. Sînt dintr-ăia care te-njură dacă le dorești noroc. Breasla noastră are și ea păsăricile ei. Nu cîntă numai în solz de pește. Mai cîntă și din frunză.

Omul ieși de-a-ndăratelea, zîmbind voios, împăcat.

Dinescu deschise larg palma :

— Așadar, cinci.

— Deocamdată, șopti maiorul. Deocamdată. Mai e Fevronia asta, de urma căreia trebuie să dăm. S-o fi mutat în vreun orășel. N-a fost, controlul notează la post. Sau a părăsit camionul și s-a suit în tren. Să pipăim pe rînd lucrurile. Mă gîndesc la mobilurile esențiale, determinante ale crimelor. Mi-am parcurs notițele mele, o noapte întreagă. Am umblat și cu Conan Doyle și Edgar Poe și Pater Brown alături, să descifrez enigme. Mi-am dat drumul fanteziei. Totuși, un motiv puternic. Întîi banii, se știe, ei provoacă majoritatea crimelor. Jaful. Vin crimele pasionale, din beție, cele ciudate, cazurile. Dar, meditam

cu, oamenii au trecut, vinovății de acoperit. Stai, ai răbdare. Am să fiu explicit. Mi-am notat totul. Unde mi-am și pus hîrtia ?

CAPITOLUL XII

Hardughia domnului Gaspar se tînguia din încheieturi, iar ploaia cădea cu picuri neobișnuit de mari pentru anotimp. Ușa de la intrare și cea menajeră au fost zăvorîte. Personajele noastre se aflau în centrul odăii, la masă. Ilie Drugu nu lua parte la interesanta conversație, cum nici frumoasa grecoaică, adormită cu capul pe brațele încolăcite. Domnul Gaspar se retrăsese și el, numai Gigă, așa o bănuia Drugu, pîndește pe undeva.

— Ai rarul dar de-a amuți cînd mă vezi, Septimiu. Să inspir cu atîta teamă ? Îți confiez că nu ai de ce să ții dinții încleștați. Am venit să ne înțelegem. Ți-am adus salutări de la tanti Sabina.

— Tanti Sabina.

— În sfîrșit. Articulezi și tu nume și pronume. Spune-mi, Septimiule, pe unde dispari și cum reușești s-o faci ? Vagabondajul ți se pare în sînge. Ai fost crescut ca un copil de boier, cu bonă. Cunoști engleza și franceza. Aparențele înșeală. Ești mult mai șiret decît ne închipuim noi. În agitata noastră viață ne-a fost dat să ne întîlnim de trei ori. Ții minte ? Spune ? Te sfătuiesc să răspunzi !

— Țin minte.

— De Geo îți aduci aminte ?

— Da!

— Curios, cum trebuie cu tine să cobori la un anumit nivel. Răspunzi fără chef și copilărește. Nici eu nu vreau să prelungesc o asemenea conversație. Am nevoie de-o hîrtie. Un document. Am neapărată nevoie de el, neapărată. Sînt foarte agitat în ultima vreme, se compătimi Leonescu, hărțuit, mă supără ficatul, bila, divertismentul Septimiu nu-l doresc. Îl exclud.

Septimiu tremura ca varga. Bărbatul din fața lui îi inspira nu teamă, ci groază. Tanti Sabina a avut grijă de cultivarea acestei nobile stări sufletești, sugerînd-o cu inteligență.

— N-am hîrtia.

— Prima negație nu mă sperie. Ea poate fi imediat anulată dacă te răzgîndești. Ca să vorbesc pe limba ta. N-ai ce pierde. Ție nu-ți folosește. În schimbul ei, îți asigurăm traiul pe-o lungă perioadă.

Septimiu se încăpățînă. Nu răspunse.

— Ilie, scoate-o pe fată de-aici. Și ia țigara. Poate se înduplecă. S-a pornit un vînt de ar trebui să ai plămînii unui Stentor să fii auzit afară. N-aș uza, e umilitor și inestetic, dar eu am nevoie de această hîrtie. Și acest nepot frumușel o să mi-o dea.

Grecoaica era amețită pe jumătate. Gîgă o luă cu el. Drugu își aprinse tacticos țigara și se apropie încet de Septimiu. Domnul Gaspar dormea cu capul pe masă.

Peste o clipă, Septimiu era la pămînt pradă unui acces.

— Convulsii. Epilepsie. Ca bunicu-său. N-avem ce face, Ilie. Să-i controlăm camera, deși, dracu' știe, încep să nu mai cred în existența acelei hîrtii. Prea ar fi grozav, Ilie. Auzi?

— Aud, domnu' Virgil ! Aud.

— Un dreptunghi alb, cu antet, în franceză. O scrisoare de afaceri.

— Bănuiesc.

— Ce bănuieşti ?

— Altfel n-aţi căuta-o. Cînd e vorba de bani, oamenii nu prea au chef să distrugă. Ba din contră.

— Pentru mine nu de bani, Ilie. Hai !

*

— În mare promiscuitate vieţuieşte lepra asta, iar javra bună e leneşă prin definiţie. Nu ştie decît să cînte, să bea şi să facă dragoste. Cămăşi milaneze. Nu mai are bani. Nu văd să aibă. În sfîrşit, hai, luăm trenul. Plecăm la Bucureşti.

— Şi iar mă căraţi. Nu pricep. Acuma...

— Ai să-nţelegi tu. Iacă s-a trezit ! Lasă-l să doarmă. Spune, l-ai fi ars cu ţigara ?

Drugu trase adînc din ţigară şi scutură scrumul pe podea. Ieşiră, fără să-i răspundă

*

— Te rog, repetă. E o licoare preparată de mine.

Tînărul se conformă, gustînd din afinata pe care i-o servea Sabina în cel mai scump serviciu de lichior.

— Ai foarte multe cărţi, observă el.

— Ştii ce, lasă conversaţia. Mai ai timp să îmbătrîneşti. Exprimă-ţi mai curînd o dorinţă. Vino aici, lîngă mine. Ce, deja te-ai plictisit sau eşti ameţit de băutură ? Majoritatea seţilor dorm cu nasul

la perete, cu prețiosul lor spate întors spre soție. Tu vei face firește parte din minoritate. Vei dormi singur. Ești frumos și se vor feri de tine. Din neîncredere. Te vor iubi în taină. Tu vei fi iubit de femei de-o anume vîrstă, înțelepte, cum ar spune Anatole France, care știu pe ce să pună preț cînd vine vorba de alde voi. Sărută-mă ! Nu așa ! Buzele-ți sînt încă moi, băiețaș.

Sabina își realizase intențiile mai curînd chiar decît sperase. Tînărul Adonis o însoți pînă acasă, intră și rămase ca într-un scenariu de film prescurtat. Sabina știa despre el numai că-l cheamă Gelu, nume de voevod, că a terminat facultatea de drept și „face" pe contabilul. E mai comod, o asigurase. Nu se pricepe la pledoarii, are un mic defect de vorbire. Puternic ? Da, e puternic, a făcut sport, dar el nu se bate niciodată. Îi place liniștea, calmul. Părinții, eh, părinții ! Asupra acestui subiect, Gelu nu a insistat. Se mulțumi să repete.

— Părinții, eh, părinții !

Ceea ce, interpretînd în felul ei, Sabina socoti o nedreptate. Oricum ar fi, începu ea, dar el o întrerupsese.

Acum, pe canapeaua largă, încerca să-i retrezească un oarecare interes. Tînărul examina pereții.

— Și unde ești contabil ?

— Într-o instituție. Dacă vrei să știi, sînt revizor-contabil. Primim cîteodată sarcini ciudate. Ne supunem și gata. Bunăoară, acum...

— Ce e acuma ?

— Lasă. N-are importanță. Ce ai tu cu delapidările, cu înstrăinările de bunuri ?

Îi mîngîie cu palma ușurel fruntea :

— N-are rost. Sabina avusese prevederea să-și chiverniséască după expresia ei. o biografie lineară. Măritată cu un soț bătrîn, din interesul părinților, foști moșieri scăpătați. Era gelos și nemernic. N-am fost fericită. Soțul a binevoit să moară în al optulea an de fericire casnică, nelăsînd testament. A rămas cu casa și cu ceva pămînt — acum expropriat. O origine nu tocmai sănătoasă, băieţaș, dar așa a fost să fie. Și, plecîndu-și candidă ochii, am încercat a doua oară. Am nimerit un morfinoman. Cred că-i prin Paris, pe sub vreun pod. Cerșește. Nu-mi pot închipui cum a ajuns pînă acolo. E cel mai incapabil mascul din cîți am întîlnit. Nu-i în stare de un act personal. Poate sta pironit ceasuri. Îl trezește numai morfina. Am divorțat. Asta e tot.

— Urmează, rise Gelu, că eu sînt al treilea.

— Să nu scormonim pasajul acesta.

Îi explică răbdătoare, cu lux de amănunte, de cd așa și nu așa se petrec lucrurile în viața unei femei singure, că sînt imprudențele la mijloc, copiii eventuali, a face o pasiune poate fi fatal. Și ea, iată, o pe cale s-o facă. Îl sărută apăsat pe colțul gurii.

— Delapidatorule !

Tînărul bău restul de afinată, examină din nou curios pereții plini de icoane. Îi plăcuse femeia, dar nu avea de gînd să o cultive. Simțea ceva plutind, neclar. Banii, foarte mulți, pe care-i risipea, surpriza interiorului, pretextul pensioarei sau al unei vagi ocupații nesusținîndu-se. Se decise să fie prudent. Dar, fiindcă a doua zi călătorea, își ceru scuze și-și luă rămas bun.

— Am tren foarte de dimineață.

— Aș putea să știu unde pleci ? întrebă ea moale, în hol. Așa, să știu măcar unde ești ?

— Înspre Craiova.

— Nimic mai precis, făcu ea.

— Atîta am, atîta dau.

Îi sărută mîna. Sabina i se atîrnă de gît.

Tînărul se depărtă, pierind în întuneric.

De pe banca din grădină se ridicară două umbre. Sabina țipă ușor. Erau un bărbat și o femeie.

— Nu te speria, tanti Sabina. Sînt eu, Septimiu. Ți-o prezint pe Artemiza Manicatide. Am multe de vorbit cu tine, tanti. Domnul Virgil a fost la mine, după hîrtie.

Femeia îl trase în casă. Fata îi urmă, nesupărată de impoliteță.

— Spune !

CAPITOLUL XIII

Virgil Lupu înșiră tiparele pe masă. Bătrînelul le cercetă la început cu indiferență, modelele, de mult demodate, îl atrăgeau.

Dăduse greu peste croitorul acesta, locuind în cartierul Colentina, în casă proprie. Fusese, la vremea lui, meșter vestit, scump plătit, cursele de cai și fustele l-au jecmănit în tinerețe, abia spre bătrînețe adunîndu-și mințile, însurîndu-se și alegîndu-se cu casa. Trăia dintr-o pensie ca fost cotizant la casa cercuală. Acasă mai pigălea cîte-o haină.

Copiase în B tiparele costumelor lui Simionescu, intacte, cam demodate. Îl frapaseră. Dovedeau aceeaşi mînă, după linie. I-o confirmă şi croitorul. În buzunarul interior întors găsiră şi eticheta lui pe pînză : Stelian St.Bulgaru, Bucureşti.

— Domnule Bulgaru, ai lucrat la asemenea costume ?

— Da, domnule, cum aţi zis ?

— Virgil Lupu.

— Am lucrat. E linia mea. Ales ăsta, cu vesta deschisă, reverele largi. Schimbam des, să am comenzi. Eram la modă, atunci, domnule !

— Şi bineînţeles că şi clienţii erau statornici.

— Firește. Cei cu bani. Costa. Ceream, domnule, căci băgasem de seamă că dacă ceri mult te consideră, altfel te ia drept cîrpaci. Numai pentru cucoane n-am vrut să lucrez. În ruptul capului. Ce, am nevoie de nervi ? Cu bărbaţii e altceva. În meseria noastră sînt destule chichiţe, domnule. Totuşi aş dori să aflu pentru ce aţi adus modele vechi ? Nu se mai poartă.

— Am şi nişte mostre de stofă.

— Aha... dril... şeviot, da, domnule, ăsta-i adevăratul camgarn. Nici stofa asta în brăduleţ nu-i de lepădat. Costa o avere. Stofe englezeşti, domnul meu. Eu le-am cusut costumele.

— Îţi mai aduci aminte cui ?

— Auzi vorbă ? Cum să uiţi ! Aveam atelierul pe Victoriei. Intrau la mine şi flecăreau ceasuri întregi pe franţuzeşte.

— După poză mi-ai spune ?

Bătrînul cercetă mult timp poza de sub nasul său. Îşi scoase de două ori ochelarii :

— Parcă doarme. Sau...

— Îl cunoşti ?

— N-aş vrea să greşesc. Aduce puţin cu domnul Demetriade, aşa, fruntea, nasul, bărbia. Domnul Marius Demetriade. N-aţi auzit de dînsul ?

— Ne. Dar iată că avem poza. Eşti sigur ? Sută-n sută ? Feciorii ăştia de bani gata cam seamănă între ei.

— N-aş zice. Domnul Marius era dracul gol. Îi învîrtea pe degete pe toţi. Numai pe nevastă-sa n-a învîrtit-o.

— Cum aşa ? Spune, sînt curios...

— Lucruri vechi şi apoi ce te interesează pe dumneata ?

— Ai zis că doarme, nu ?

— Da, aşa se vede.

— Atunci află că nu doarme, e mort ! Otrăvit. Vorbeşte. Spune ce ştii. Unde locuia, despre rude, copii, fraţi, surori, spune tot ce ştii.

*

Cornel Guguianu gîfîia. Urcase scările, trăgîndu-şi piciorul beteag după el, cu sufletul la gură. Aşa cum îl zeflemisise Dinescu şi acum ţinea parcă o prună în gură.

— Nu citesc ziarele, domnule locotenent, decît aşa. Ştii... Şi-apoi nu prea am vreme. Ascult la radio şi de ce am nevoie aflu. Acuma-mi pare rău.

Dinescu îl întrerupse :

— De ce să-ţi pară rău ?

— Pentru că azi-dimineaţă am găsit afişat anunţul ăsta în comptuarul hotelului. Săracu'.

— Cine ?

— Păi, omul din tren. Fusese cu cei patru. Cînd am văzut poza, mi-am zis : ăsta-i

— Eşti sigur ?

— Sînt cu miop, da' nu orb de tot.

— Intrarea Speranţei 51 C Bucureşti. Mulţumesc, tovarăşe Guguianu. Ne-ai fost de mare ajutor.

*

Apariţia Sabinei în orăşel nu trecuse neobservată. Stîrnise, într-un fel, senzaţie. Trei ani, cît vila a stat închisă, nimeni n-a ştiut nimic de ea. Deodată, iat-o, elegantă, încă tînără, seară de seară la bar. Dansează, bea, are un amant, pe un tînăr străin de oraş. Sabina trecea indiferentă peste aceste dezagremente. Se aşteptase la ele şi-şi cunoştea orăşenii. Lansă totuşi, la coafor, versiunea c-a locuit la Bucureşti, o vreme a călătorit în străinătate. Ar dori, zicea ea, să vîndă vila, dacă obţine un preţ bun. S-ar muta la Bucureşti, unde este scutită de indiscreţii. Gîngurea dezinvoltă, conştientă că ascultătoarele de sub cască le vor depăna literă cu literă cuvintele ei şi le vor supune unei optici proprii. Fu lăudată pentru prosperitatea fizică, inevitabilele amintiri de şcoală fluturară, stinse repede, Sabina neavînd un gust deosebit pentru anii de liceu. Acorda un preţ minim acestor suvenire. Nu era din fire o sentimentală.

Acum o preocupa Septimiu. Vînduse chitara, ca să obţină două bilete de tren şi-i ceru insistent să-i ascundă şi pe el şi pe frumoasa grecoaică. Cu pauze, întretăiate de divagaţii, fură istorisite evenimen-

tele petrecute în hardughia lui Gaspar. Sabina le făcu omletă cu şuncă, desfundă o sticlă cu vin. Le destină pentru noapte mansarda.

— Dormiţi împreună, nu? întrebă maliţioasă.

— Sîntem ca soţ şi soţie.

— Cum v-aţi cunoscut?

— La Tulcea. Pe chei. Rătăceam aşa în neştire, să se deschidă poşta. Aşteptam post-restantul de la domnul acela din Bucureşti. Stam ca pe jar. Ea curăţa un peşte. M-a întrebat de unde sînt. Mi-a spus cine e. Am plecat amîndoi la ea. Banii au sosit abia după trei zile. Ea cîntă la pian, eu la chitară, am fi obţinut un angajament, dacă n-aş avea crize de epilepsie.

Sabina suspină din adîncul pieptului:

— N-aţi prea nimerit-o, dragii mei. Ce să-i faci. O să ne mai gîndim peste noapte, cît a mai rămas din ea, la toate.

Decizia de a-i expedia urgent o luase din primul moment. Trebuia numai un loc, o adresă. Şi bani, iar jumuleală, acum dublă. Întotdeauna avortonul acesta a fost înspăimîntător de inoportun. Şi de un noroc drăcesc. Pare căzut din lună, dar ţine cu dinţii de tantiemele lunare. Mînca acum cu lăcomie, mînuind cu dexteritate tacîmurile. Artemiza mesteca neglijent şi bea după fiecare înghiţitură.

— Tata e din Brăila. Armator. A murit de tifos în 44. Mama m-a lăsat la o mătuşă din Constanţa. Ea m-a crescut.

Voia să zică: într-un stil personal. Copilă, am cerşit, mai tîrziu am servit ca model pictorilor şi sculptorilor. Ceva cîştiguri clandestine, aventuri nocturne, viaţa de tavernă, zdrăngăneala la pian şi camerele soioase, invariabil soioase, de hotel. Mă-

tușa a crăpat înăbușită cu un zgîrci. I se oprise în trahee și dublîndu-și volumul celor doi ochi negri răsturnase masa. Așa a găsit-o Artemiza. Un fiu al mătușii o mai toleră cîtăva vreme. Cînd începu sezonul, îi dădu sever de înțeles să se care. Fusese amabilă cu el și își închipuise că acest văr va fi mărinimos. N-a fost. A aterizat la o colegă, una din fetele de la barul de noapte. Apoi a plecat cu un domn la Tulcea. Spera să se aleagă cu ceva. S-a trezit singură în odaie. Noroc că plătise odaia anticipat tipul pe o săptămînă. Pentru dînsa, apariția lui Septimiu a fost cît se poate de oportună. N-avea ce vinde, n-avea cunoștințe, nu erau clienți. Se mărgini să dezvăluie episoadele convenabile din scurta ei biografie.

Conducîndu-i sus, înainte de a se îndepărta, din prag, Sabina îl întrebă brusc pe Septimiu :

— Cîtă vreme mai ești tu capabil să taci ?

Inflexiunile vocii erau amenințătoare.

Septimiu schiță un gest deznădăjduit. Voia să-și exprime devotamentul, deplina atîrnare, ascultarea cea mai supusă a oricăror porunci, dar nu neîncrederea.

— Tanti Sabina.

— Să nu vă arătați la geam. Să nu ieșiți ziua în grădină. Noapte bună !

Fu ispitită să-i zăvorască. Renunță, oftînd gînditoare.

Coborî. Micșoră lumina. Se întinse în fotoliu. Gustă din vinul dulce-amărui, gîndindu-se la banii ce așteaptă în Constanța un destinatar dispărut. 14 zile țin banii se zice, apoi se întorc la domnul Ionescu.

Ușa salonului se întredeschise și apăru în cadrul ei un bărbat scund, bine legat. Îi făcu semn să se calmeze.

— Nu vă alarmați, doamnă. Sînt locotenentul Cambrea. Iată ce mă interesează. Privitor la dispariția unor odăjdii și icoane de la o mănăstire o dată cu starețа. Vrînd-nevrînd vă voi fi și eu musafir. Dar nimeni nu părăsește casa asta.

Deschise larg ușa.

— Intrați. Iată-i. Iancu și Hempel.

— Cu voi mai stăm noi de vorbă, leilor, îi anunță Cambrea.

— Luați-i.

Se întoarse în salon.

— Nu trebuie să fiți morocănoasă, doamnă Demetriade.

— Domnișoară Demetriade. E numele de fată. Făceți-vă comod, se reculese Sabina.

— Mulțumesc. Ceea ce voim noi să știm e cum s-a petrecut substituirea de persoane. Mită ? Asemănare ? Vă atrag atenția că în clipa de față se revizuiesc conturile. Și nu după versiunea contabilului local. Se pare că vom asista la un mic dezastru.

Sabina simți cum o strînge un clește de gît.

— Și, mai ales, cine sînt ceilalți doi domni, care v-au ajutat să vă mutați. Asta mult am vrea să aflăm.

Cambrea reflectă rapid : dar al cincilea ? Virgil Lupu ține morțiș.

*

Doamna Ionescu avea obraji rotunzi, asta a fost prima constatare a maiorului Virgil Lupu. Ciudat

cum pot contrasta doi soți, dacă aceasta e soția celui mort și nu sora. Fu poftit să intre, de-abia după ce se legitimă, ceea ce îl îngîndură pe Lupu. Locuința era comodă, tipică pentru o anume categorie de orășeni, cu oarecare pretenții de confort. Nu lipsea baia, apa caldă, grădina cu chioșcul sub care, își spuse Lupu, răposatul juca table.

— Cu ce vă pot servi, domnule? se interesă doamna, umplînd un fotoliu. O asemenea vizită mă surprinde.

— Îmi pare nespus de rău. Mesajul meu nu-i de loc vesel. Vă rog să-mi răspundeți, în interesul dumneavoastră, la cîteva întrebări.

— Domnule, dar eu...

— Mă refer la soțul dumneavoastră. De cînd este plecat?

— De-o săptămînă, precizâ femeia. Luni seara a venit un domn, i-a spus nu știu ce și dimineața a fost plecat. Și-a luat o singură cămașă.

— Unde credeți că s-a dus?

— Domnule, eu nu-i cunosc cărările soțului meu. Sper că n-a făcut nimic rău.

Lupu așeză poza cu cadavrul pe masă.

— Îmi pare nespus de rău, dar va trebui să-l recunoașteți pe omul din această fotografie. Da sau ba?

— Da, făcu femeia. El e, Dionisie, soțul meu. Dar de ce stă așa...

- Stă așa... doamnă, de cinci zile, în spitalul din M la morgă. În stomac, cianură. N-a fost singur. Poftiți, luați un pahar cu apă! Liniștiți-vă, nu se mai poate face nimic, cel puțin noi să aflăm adevărul.

Doamna Ionescu își frîngea mîinile și izbutea să plîngă, storcînd chiar cîțiva picuri sărați. Le acordă o exagerată importanță. Ori e proastă, ori e șireată și trage de timp. Alta ar fi întrebat de primul tren spre M.

— Dar, domnule, cum de s-a întîmplat ?

— Nu știm. Nu l-ați văzut pe domnul acela ?

— Dizi nu mă prea lăsa să-i suflu-n ciorbă, iertați-mă. Așa zicea. Tu, bucătăria, pasienței, florile, palavrele cu madam Florica. Mă trimitea de-acasă sau îmi cerea să nu ies din dormitor.

— Se-ntîmpla des ?

— Nu prea des.

— Și pe ăsta, ultimul, nu l-ați zărit de loc ?

— La față nu. Cînd au plecat, am dat eu perdeaua la o parte. Era mai mic decît soțul meu, rotofei. Mergeau spre poartă.

— Da-ncotro s-o fi luat ? Spre grădină. Dar din vorbele schimbate n-ați auzit chiar nimic ?

— Ceva de lichidat, de prețuri. Nu-s sigură.

— Bine, doamnă. Voi face o mică percheziție și dumneavoastră vă ofer un loc în mașină. S-ajungeți în M. Mortul trebuie îngropat. Îmi pare rău că nu ne-ați spus mai multe. Dar, protestă Lupu, cînd nu știi, nu știi și gata. Cînd v-ați căsătorit cu dînsul, ce fel de om era, cine-i amenința viața ?

Femeia încetase să se agite. Rosti foarte calmă :

— Eu, domnule comisar, l-am tot sfătuit. N-a fost zi lăsată de Dumnezeu. Asta mi-i crucea. Doi sîntem, ce ne trebuie să trăim ? Cîștiga bine. Îmi reteza : netoato, banii-s buni oricum. Murea după foițe. Nopți întregi juca. O ținea-n cafele și coniac.

Lupu deschise pe rînd ușile, oprindu-se la masa de lucru a defunctului.

— Pretenţioasă ca stil, aprecie el. Călimară de argint bătut, o raritate, scrumieră aşijderea. N-avem ce face, vom forţa... Vă rog să nu vă depărtaţi. Să fiţi de faţă. Nici nu se ferea domnul acesta. Un CEC, la purtător, să vedem : 35.000. Neatins de doi ani. S-au şi strîns dobînzi. Şi mai ziceaţi că-i joacă. Şi iată, încă ceva aici. Gros dosar, domnule, nu mă prea pricep. „Serco“... cutiuţă... sigiliu. Încă un CEC. Pe numele lui, valoarea mică 5000, pentru maşină. Era egoist. Nu figuraţi ca personaj pe-aici.

Nu i se răspunse.

— Nu vreţi. Bine. Voia la dumneavoastră. Noi o să sigilăm însă pe aici. Pregătiţi-vă de plecare la M. V-aşteaptă clipe grele.

Maiorului însuşi îi sunau ciudat formulările.

— Numai cucoana e de vină, izbucni ea.

— Ce fel de cucoană ?

— Una elegantă. Cu astea. De trei ani, da, acum ştiu... ziceau ceva de ţesătorie. Nu prea se arăta vesel. Aşa era el. Nu ştiai cînd rîde, cînd e trist. Apoi nu mai venit. Seara veneau. Poate acelaşi om, poate alţii, nu pot acum să ştiu.

— Sînteţi de mult soţia lui Ionescu ?

— De zece ani. I-am fost menajeră, domnule. Casa aceasta este a mea şi ziceam că vine bătrîneţea. Pensia. Altfel nu era om rău. Cam rece, mă rog.

— Domnul acesta din poza asta n-a fost pe-aici ?

— Nu, aici n-a fost. Nu l-am văzut.

— Priviţi cu atenţie. Poate v-amintiţi.

— Ce să zic ? Ar aduce cu domnul Leonescu. Nu, că el e mai slab. Nu. Şi ăsta doarme.

— Şi ăsta... Leonescu. Ce fel de Leonescu ?

— Profesorul. Am fost, în tinerețe, fată în casă la ei. Cucoana — săraca — m-a măritat. După ce s-a prăpădit doctorul ei.

— Nu cumva cucoana-i asta ?

— Dumnezeule, ba da. Și-atunci nu-i Leonescu ăla...

— Se vede că nu.

— O fi tutorele, ăla de ne-a dat afară pe toate. Se purta ca un stăpîn. Cucoana nici nu crîcnea. Era nebună după el. Cît despre conaș, el cu ale lui. L-au și trimis în străinătate. N-am știut nimic de el pînă nu l-au dat la televizor. Ceva cu munții. Ne arăta niște bolovani și spunea că-s cutare. L-am mai întîlnit pe calea Victoriei. Traversa. Era cu o femeie. N-am îndrăznit.

— Doamnă, mai priviți o dată pozele.

— Am spus : cucoana Sofi. Celălalt nu știu. Demetriade purta barbișon ca Cuza Vodă. Da' nu știu, nu spun.

— Stați așa. E cineva la poartă.

— Vai de mine !

— Lăsați-l să intre. Eu trec dincolo. N-aveți teamă.

— Dar nu-i unul, strigă femeia. Sînt doi. Unul a rămas. Vai de mine ! Domnul Leonescu ! Conașul Virgil.

— Al cincilea, își șopti Virgil Lupu.

*

— Și, așadar, nimic suspect, domnule Gelu.

— Nimic, domnule locotenent. Actele sînt în regulă. Am controlat și magazia. Mi s-au plins de icoane. Ele nu figurează în registre.

— Evident, nu în ale dumitale. Hai să facem totuşi o călătorie. De-aici au plecat două camioane. Cu covoare. Cu o femeie. Cu nişte bărbaţi. De acord ?

— Cum să nu. Întîi să închid în safe astea. Ştiu eu ? Evidenţa e exemplară.

— Poate din cale-afară de exemplară.

— Eu cercetez evidenţa. Cifrele-mi vorbesc. Pot să ştiu încotro mergem ?

— În oraşul C. L. La o doamnă.

— Fie şi la... unde aţi spus ?

— Într-un orăşel simpatic de munte. Curăţel, frumuşel. Avem drum, nu glumă, pînă acolo.

— Ascultă, Ilie. Să mergem să cinăm undeva. Mi-i dor de-o bombă cu mirosuri tari să-ţi trăznească nările, şi de înjurături.

— Lăsaţi pe mine. Cunosc ceva pe-aici, prin dosul gării. Pe vremuri, patronul ţinea şi nişte dameze. Avea viile lui şi nu cerea bani pe pîine. Studenţii veneau, beau un kil de vin şi mîncau trei coşuri de pîine de casă. Nea Spirică stima intelectualii. Dacă-i dibuia, le servea şi cartofi pai, iar în caz că-i îndrăgea, o fleică. Vinul numai pe bani.

— Unde-o fi nea Spirică acum ?

— O să vă miraţi. Am dat de el la Constanţa. Gălbejit, dîrdîind de frig. Îl ţinea o fată de-a lui.

— Haide atunci. Într-o bombă împuţită.

*

Dinescu sări la fereastră ca-mpins de-un resort. Omul de la birou tresări :

— Ce s-a întîmplat ?

— Mi s-a părut că...

Se frecă cu degetul îndoit la rădăcina nasului.

— O vedenie.

— Și ziceți. La C.L. Păi, adăugă tînărul, eu de-acolo viu. Și nu spun că nu m-as reintoarce cu plăcere. Aș minți ca un nemernic.

Locotenentul urmă, legînd parcă un fir întrerupt.

— Ce s-a întîmplat ?

— Mi s-a părut că recunosc pe cineva. Acum am întîrziat. S-a topit. Dar n-am să uit de unde s-o iau. Revin eu...

PARTEA II

CAPITOLUL I

Virgil Lupu își mîngîia pipa. Nu însemna nici prea mult, nici prea puțin. Băuse o cafea amară, îi chemase la el pe Dinescu și pe Cambrea. Dinescu arăta palid și de loc exuberant, ceea ce îl întristă pe maior. Ținea mult la acest copil teribil. Cambrea e mai calculat, infinit mai calm, ceea ce-i lipsește ar fi fantezia. Începu direct, fără introduceri de prisos :

— Toți au alibiuri valabile. Stau în picioare. Pînă și D.D. Ionescu, mortul. Șoferii sînt excluși. Acțiunea ca diversiune ar fi mers de nu interveneau încurcături. Dar noi pe acești doi domni șoferi tot i-am prins tot am fi intrat, fără alai, în faimosul interior al Sabinei. Mă bate gîndul că cineva s-a ferit și nu s-a ferit de noi. Adică are sufletul încă doldora de prejudecăți. Avem toate datele afacerii și aceste date...

Violent, trînti cu pumnul în masă de se zguduiră și geamurile. Se scuză.

— A căzut chitul. Zăngăne. Cercul e întreg. Suspiciuni, suspiciuni și iar suspiciuni. Aceste date scormonesc într-o hazna. Sau mi se pare. Scandalul în jurul sinuciderii profesorului chirurg Mihail Leonescu picase ca o bombă în plin sezon estival. Nimeni nu bănuise nimic. Se șoptea de-un eșec amoros pe lîngă o splendidă actriță suflată de rege. Alte

versiuni țineau spre infidelitățile cocoanei Sofi, feroce în gelozie, dar, textual, într-un articol din „Seara" citim : „Gelozia e un sentiment odios, bazat pe vanitate masculă sau feminină. Curios, *exclamă semnatarul un oarecare I. V., este că geloșii sînt gata să comită adultere. Flagrant delicte, abandonuri și alte contravenții, dar nu admit partenerului lor același regim de libertate. Egoismul îi poate împinge la crime cum s-a mai văzut.*"

La vremea aceea, urmă maiorul, era o piatră colțuroasă aruncată în grădina doamnei Sofi, aluzia la actele extreme. Opinia publică respinge ideea sinuciderii celebrului chirurg. Dar tot ea a trebuit să încline steagul. Se știa foarte puțin în afara zidurilor micului palat de la șosea, parcă și frunzele cădeau numai în grădina întunecoasă din spatele edificiului, ca nu cumva să poarte o veste cît de firavă. Ziarele au măcinat viața dusă de tînărul Virgil. Cercurile sociale, fiind prea înalte, reporterul a fost sfătuit să se cumințească sau i s-a plătit să tacă. Oricum n-a mai urmat nici un „va..."

Virgil Lupu răsfoi dosarul din fața sa. Clipi din ochi din pricina fumului.

- Firele au fost rapid tăiate. Nimeni n-avea să mai facă lumină în această afacere misterioasă. Să acceptăm deci versiunea Virgil Leonescu. Are alibi cam îndoielnic. Un bilet de tren poți să-ți procuri și-n gară la ieșire. Dar a relatat cîteva amănunte care s-au verificat. Rămîne să justifice patru ore.

Convorbirea mea cu el întîi. O avem înregistrată Ascult-o !

— Exclus. Nu poate fi Demetriade. Mai curînd diavolul.

— Croitorul l-a recunoscut după figură şi costume.

— N-aveam interes să dispară înainte de...

— Vă daţi seama ce spuneţi ?

— Absolut !

— V-aţi întîlnit totuşi cu el. Nu ?

M-a scrutat. S-a închis în sine. Apoi a rostit moale.

— De cîteva ori. În gară, căci nu voiam să fiu inoportun în casa închiriată pentru O.N.T.

— Conţinutul convorbirilor.

— Acelaşi. Acest domn deţinea sau cunoştea soarta unor documente ce mă privesc, documente de familie. El nu era îndrituit să le obţină. Şantajul a durat tot acest timp. O scurtă perioadă de eclipsă a mea — cînd am avut mici neplăceri şi am stat cam izolat — l-au făcut să devină imprudent. M-am hotărît să scap de el.

— Încă o dată.

— Exact. Locul unde mă aflam îndemna la meditaţii de toate genurile. La vîrsta mea, ele se orientau spre filozofie, spre eternele regrete ale vîrstei de mijloc, nerealizate. Buturuga putredă, acest vandal care în viaţa lui n-a făcut altceva decît să îşi aservească femei, să intre în posesia unor acte compromiţătoare, a apărut deci şi-n traiectoria mea. A rămas cramponat de ea şi după război. Rămăsesem, orîcum, singurul în picioare, eram un învăţat, pasajul neplăcut s-a consumat din fericire. Mă simţeam cu un spin în coastă.

— El ce susţinea ?

— Evaziv. Niciodată nu spunea ceva rotund, întreg, corect, scăpa mereu printre degete... Nu puteam

fi sigur dacă documentele sînt la el sau nu. M-am hotărît la o percheziţie. Acesta a fost rostul lui Ilie Drugu. Să mă ajute. Să-i răsturnăm casa. Am sosit cu întîrziere. Regret. I-aş fi servit eu cianura.

— Şi femeii ?

— Femeia aceea a fost mama. Să nu rostim vorbe de prisos. Nu merita mai mult de la viaţă. Dar aş fi cruţat-o.

— Cine v-a spus c-a fost asasinat ?

— Am citit la „faptul divers", dimineaţa, în restaurantul-bar.

— Vă contraziceţi. Aţi negat. Aţi afirmat o dată ! Nu poate fi Demetriade !

— Eram convins şi eu. Apartament, semnalmentele corespund. Dar sînt situaţii cînd urăşti în aşa măsură un om, încît nici mort nu-l ierţi. Nu numai atît. Dar nu admiţi, în ciuda evidenţei c-a murit, că a putut să moară. Mi-a făcut o farsă. Eram convins că s-a înlocuit pe sine în ultimul moment şi altul a înghiţit poţiunea. Era în stare şi de un asemenea tur de forţă. Drumul spre apartament oricum îmi era zăvorît pe veci. Îmi trebuia un alibi. Plimbarea în mănăstiri îmi convenea. N-am nici un alt amestec în tribulaţiile doamnei Sabina. Nici nu mă voi referi la ea. Numai dacă...

Aici a avut iarăşi o ezitare, nişte bolovani se mişcau greu în memoria aia a lui...

— Iar domnul D. D. Ionescu ?

— Vă spun încă o dată. Puteam să-l lichidăm altcum. Dar încă aveam nevoie de el. Avea adică nevoie Sabina (exact, sublinie Cambrea, Drugu spune la fel). Căci era omul ei. Susţin că Ionescu s-a sinucis. Nu pot dovedi că n-aveam asupra mea cianură, nici eu, nici Drugu. Dar ştim din documentele din

servietă că răspundea de-o mistificare uluitoare şi-l aştepta puşcăria pe viaţă. Aţi auzit de „Perco", Întreprindere semifantomă. Inteligent, foarte inteligent concepută. Nici cu totul în servietă, nici cu totul legal. Cont la bancă şi salariaţi absolut reali. Maicuţele, altfel cetăţene ale ţării cu buletin, nume şi pronume. Sumele erau colosale. Dispariţia lui Demetriade, chemarea Sabinei, porunca de-a lichida ceea ce nu-i uşor — l-au disperat. Nu văd altceva.

— Deocamdată să admitem. De ce atunci n-aţi anunţat conducătorul, miliţia gării ?

— Domnule maior, mă consideram oricum în afara legii. Băusem o imensă cantitate de coniac, debitasem o sumedenie de prostii, temperat zadarnic de Drugu. Şi-a fost şi spaima la mijloc, surpriza înfricoşată a morţii. Ionescu ieşise singur din competiţie. A trebuit să-i luăm toate actele.

— L-aţi buzunărit ?

— Nu. Actele lui se aflau în servietă. Nu ne-am atins de el. Biletul de tren era la noi. Am coborît, tocmai să ne dăm seama dacă e corect pentru noi sau nu. Mie-mi trebuiau documentele de familie şi aventura continua. Timpul mă grăbea, mă aştepta şi sînt motive să n-o consider leală. Pe undeva s-au ivit pete. Sînt, ştiţi, unele pete care învechite nu se mai şterg... Toată afacerea aceea o consider de la un capăt la celălalt o enormă gafă. Incidentele, inerente cînd ai de lucru cu şoferi, cînd un dulgher calcă alături, m-au exasperat. Instinctul de acaparare al Sabinei nu m-a mirat, în schimb. Vrea să se aşeze. Deşi îmi vorbea de paşaport.

Al dumneavoastră a fost recent confirmat. Nu ştiaţi ?

— Dumnezeule ! E o tactică. Nu cred. A fost dis cale afară de politicos tînărul.

— De ce nu apăsați pe pedală ? Între dumneavoastră și Sabina, relațiile sînt, să zicem așa, de reciprocitate, de deplină egalitate. Un serviciu contra altuia. Dacă îi ofereați pașaport înseamnă că ea reflecta la existența documentelor.

— Astfel am judecat și eu. Am însoțit-o, am instalat-o, am dat o raită după vagabondul acela, numai ca să-i strîng la un loc pe toți și, cu ajutorul lui Drugu, să termin într-un fel. Personajele trecutului erau toate de față...

CAPITOLUL II

„O astfel de intervenție chirurgicală durează peste două ore. N-a durat decît un sfert de oră. Pacientul și-a dat seama imediat de catastrofă. Medicul, tatăl meu, îi era dușman personal. Tatăl meu, speriat, căci pacientul, pe atunci ministru, prezenta un cancer al pancreasului și ficatului în pragul metastazei. Astfel mi-a explicat el. Și-a scos masca și l-a privit pe pacient. În acel moment, acesta s-a trezit. Și ceasul de pe mîna stîngă a surorii de ocrotire vorbise de la sine. I s-a răspuns cu o negrăită ură, mută, din ochi, căci glasul bolnavului se tăiase. Tatăl meu a cerut imediat o anchetă. A descris cazul. Era un om dinamic acest tată al meu. De-o vitalitate excepțională. Lacom în toate ale lui, ca un personaj din

Hemmingway. Avea dușmani. Nu mărunți și nu puțini. Expertiza s-a amînat. Atunci s-a întîmplat...

— Iarăși ezitări ?

— S-a întîmplat ceva, în afara sferei mele de interes. Cu mama și cu Sabina pe atunci fetiță de vreo doișpe, treișpe ani. Fiica lui Demetriade, dacă vreți, deși nu sînt sigur.

— Nici ea nu e sigură. Nu-i singurul caz în care o fiică nu-și cunoaște mama.

— Oricum, campania de presă fără precedent dezlănțuită l-a clătinat și pe-un stejar ca acest tată al meu. În fiecare zi, pe prima pagină, de la marile cotidiene, la fițuicile de scandal, pozele lui, femeile lui, aventurile lui, afacerile lui. L-au doborît. L-au prins în fundătură. Și multă vreme am crezut că s-a sinucis, într-o criză fără soluție. Ca imediat ce avantul, chirurgul a fost înhumat, campania să amuțească. Aluziile au început străvezii, în cancanurile publice, în saloane, pătrunzînd iarăși în presă : *se spune că*. Justiția opinase pentru sinucidere. Dosarul a fost închis.

*

— M-am întors turmentat de băutură spre dimineață. Mi s-a spus că tata acuză o indispoziție. Eu cred că eram pe jumătate nebun. Descriu ultima noastră întîlnire. I-am cerut mamei o cofeină. Voiam să mă trezesc. Fusesem iarăși prins pe picior greșit. Mama mi-a dat o fiolă din trusa tatii. Am spart-o și am turnat-o în ceașcă. Am băut. M-am scuturat ca de o boală. Ațoasă, luciditatea se-nchega pe undeva. Am pătruns la tata. Un miros greu, de odaie neaerisită.

— N-or să mă doboare, mă întîmpină el, ridicîndu-se în capul oaselor. Ministrul are cancer, va muri. Eroarea mea e că m-am trădat și el crede că la mijloc e o răfuială personală. Am scris un memoriu în acest sens. Rivalitatea dintre persoana lui și a mea depășește deocamdată sfera intereselor tale. Cînd vei deveni major, vei intra în posesia a tot ceea ce trebuie să știi.

— Vorbești aiurea. Dă-mi, mai bine, plicul din luna asta. Nu mă interesează dramele tale. Nu intră în sfera mea de preocupări toată haznaua ce ți-au turnat-o peste cap gazetele. Te-au scotocit ca pe un cadavru găsit. Lasă retorica, prin urmare...

A tunat, enorm :

— Ascultă-mă. Nu ți-am spus că te iubesc încă. Ești bărbat și nu-ncape. Ești băiatul meu. Ai stofă. Nu-ți permit să destrami această stofă. Mă moștenești. Lasă-te de beție. De alcool... Nu dau voie! Trebuie să fii lucid, zilele astea. Aștept pe cineva și am nevoie să fii lucid. Acum du-te. Ba nu. Adu-mi un pahar de ceai.

Și i-am dus un pahar de ceai. Eram atît de amețit. Cine mi-a întins ceașca, cum de sta gata pregătit ceaiul, nu m-am întrebat. L-am privit cum răsuflă.

— Mai bine te-ai odihni, i-am spus. Plicul văd că nu-l obțin.

A întins mîna sub pernă :

— Iată, ți-l pregătisem. Dar cu banii ăștia pleci din țară, înțelegi ?

I-am lăsat tava cu ceașca pe noptieră și am ieșit. Dimineața l-am găsit mort. Cianură. Ceașca dispăruse. Nimeni nu mi-a explicat, mama, distrusă, credeam, fiind inabordabilă. De altfel, memoria mea

a acționat cu întîrziere și s-a constituit în imagini reale tardiv, cînd deja eram acuzat că l-am otrăvit eu. Mama explica apoi că ascunsese singurul corp delict, ceașca, să mă salveze.

Peste cîteva zile, în casa noastră a apărut, stăpîn, Demetriade. Fascinant individ, ruinat mai tîrziu. Ne-a screlasat. Legal se prezenta ca tutore și avea să mă joace trei ani la rînd. Fiindcă eu n-am avut prevederea să pun mîna pe arhiva tatei, a pus el mîna. Și așa a început bombardamentul, în alianță cu mama. Eram moștenitorul unei averi considerabile. Numai bani peste un milion, plus casa și cabinetul medical al tatei. Tutorele meu și-a înfipt adînc ghearele, cu dibăcie însă.

Nici el, nici mama n-au știut că tata lăsase un testament.

Aveam să-l descopăr eu întîmplător, după un an de zile. În vacanță. Soții Demetriade plecaseră în voiaj. Am descuiat sertarele mamei. O groază de nimicuri, vederi, scrisori, fotografii risipite în primul sertar. Al doilea sertar duhnea a mosc. De peretele sertarului sta lipit un teanc de plicuri, legate cu fundă. Scrisori de la unchiul. Întreţineau relaţii și, brusc, mi-am amintit de absenţele mamei. Nu eram un adolescent în sensul cuvîntului. Eram o categorie inferioară de maimuță. Dar m-a durut acest lucru, pentru tata. Aș fi preferat pe oricine în locul acestui tip spilcuit. Sub candelabrul cel mare din dormitor am refăcut itinerarul mizeriei mele morale. Servisem ca unealtă. Tata fusese otrăvit. Cine a turnat, n-are importanță, ca-ntr-o fază încheiată. Eu am intrat ultimul în camera lui. Speculaseră abil și au acționat. Prima pornire a fost să rup scrisorile. Mi-am

turnat un coniac, am coborît în salon si le-am luat cu mine, să le parcurg. Nu-mi găseam liniște.

M-am pomenit în biblioteca tatei. Sînt superstițios. Pe ultimul rînd am numărat treisprezece cărți. Mașinal am mutat-o pe ultima de sus. Ca-n cărțile de aventură. Din care a căzut un plic pecetluit, sigilat adică, adresat notarului public. Tot mașinal am înhățat sticla și am băut pînă am văzut dublu, vorba lui Ilie Drugu.

Testament.

Am stins luminile în toată casa. Am ieșit pe terasă. Mi-era teamă că dau fără veste peste mine. Nu mai aveam nevoie de scrisorile ei. Cel mult, gîndeam să le copiez, autentificînd mai tîrziu. Pe el însă n-aveam cum să-l prind.

Testament.

Ardeam să-l cunosc. M-a reținut nu știu ce misterioasă forță, un respect postum, Dumnezeu știe. Îmi părea că jefuiesc un cavou. Aprinzînd lampa mică m-am enervat cu proza Demetriade. Domnul Paul nu se desmințea. Ambiguitatea respira în voie în aceste scrisori ca și-n tot ce făcea. Înțelegeai din ele că i-a fost amantă, că-i va fi, ferindu-se de-a pomeni de tata. Doar atît : „Cînd vrei cu dinadins să scapi de obstacole". În două scrisori. Le mai am. Inutile acum.

Testament.

Îl ucideam a doua oară. Firesc ar fi fost să pun mîna pe receptor și să chem parchetul. Să redeschid dosarul, să depun piesele la dosar. Testamentul însă...

Am rupt pecețile. L-am ucis deci a doua oară. Testamentul mă declara moștenitor. O surpriză de proporții fabuloase îl constituia un legat „O donație

...Sabina Demetriade, nepoata mea, două sute treizeci de mii de lei aur și casa din C.L. cu tot mobilierul, pentru cuminţenia ei". Viaţa asta-i plină de grimase.

CAPITOLUL III

Virgil Lupu îi făcu semn lui Cambrea.

- Ai cuvîntul.

- Sarcina mea era să refac biografia lui Ion Simonescu, pensionar, domiciliat în...

- Lasă... Ce a făcut înainte de-a apare în casa Simonescu și de ce, fiind fraţi...

- ...vitregi, completă Cambrea. Fost ofiţer de rezervă. Scos din rîndurile regimentului pentru dezonoare. Amănunte în presa generoasă a timpului. Dansul prea strîns cu o banală cocotă, peștele ei, de faţă, i-a ars două palme. Paul Demetriade a ocupat 1,72 lungimea camerei. N-a ripostat. Se socotea, în civil, salvat. Un Argus există pretutindeni. S-a aflat încă în noaptea aceea. Se pare că ofiţeri, colegi ai săi, au pus la cale incidentul, cocota fiind nada infailibilă. Picaseră granguri mari de tot în, să zic aşa, ghearele ei. S-a despărţit de frumoasa uniformă și de ţară. A întreprins un voiaj în lume. Cu bani de la fratele său. Întîi la Paris, unde-l găsim printre invitaţi la o recepţie a ambasadei române. Notaţi, anul de graţie 1933. Dispare în 1935 din Paris. E semnalat în Tokio. Valurile-l readuc la suprafaţă iarăși peste cîteva luni la Cairo. Dă peste el un tur-

neu de-al nostru. L-au adus în țară. Nu s-a ocupat de nimic. Cavaler de industrie, un soi de loto pronosportist exclusiv. Juca la curse, pierdea nopți, nu și bani, se pare, la pocher, la bridge se număra printre așii, fiind solicitat la partide simandicoase. Treptat pătrundea în secretele celorlalți. Neplăcute, sîciitoare, costisitoare cînd era vorba de Paul Demetriade. Din presa vremii : a primit din nou palme și a refuzat să iasă pe teren. Se revenea la excluderea din regiment. Motivul : diferende la o partidă de pocher. Partenerii au depus împotriva lui. A doua zi : domnul Paul Demetriade dezminte zvonurile prin care se susține că ar fi refuzat să iasă pe teren, să-și apere onoarea ultragiată. În consecință anunță că va cere satisfacție. Ridicolul se ivește abia acum. Acest om nu era un laș, în fond. Se putea foarte bine bate cu un capsoman, el fost ofițer. Ridicolul este că influența lui covîrșitoare se exercită numai în cadru intim. În realitate a fost un om neînsemnat. Anunță numai că va cere satisfacție, dar de cerut n-a cerut, plecînd din nou, de astă dată la Berlin.

— Și ce dracu' căuta el la Berlin ?

— Pe un anume Manicatide. Vedeți lista O.N.T. Tot ne-a ajutat ea la ceva. N-a dormit la el în trei rînduri ? A dormit. Manicatide la Simionescu, nu la Demetriade. Din Berlin, prin Hamburg, plutește spre Londra. Convin că se ocupa de chestii oculte. O listă de persoane implicate într-un trafic cu stupefiante, alcătuită de Interpol, îl desenează la nr. cr. 31. Paul Jean Demetriade, inginer. Posibil și spionaj. În arhive am dat peste un agent cu semnalmentele lui. Corespunde și poza și vîrsta. Agentul 45. Tot în arhive scrie că s-a renunțat la serviciile lui. Inadmi-

sibil. Așa ceva! Nu se explică nimic. E rechemat și nu vine, bineînțeles, în țară. Din presa vremii: „aflăm din surse demne de încredere că un fost ofițer român a trădat secrete militare față de o putere străină. Ne întrebam, scria ziarul, de ce sînt trimiși pălmuiții aștia peste hotare? Să vîndă țara? Să se facă spioni? I.P.D. e o palmă pe obrazul țării etc."

— Manicatide?

— Din cercetările mele rezultă că un Bazil Manicatide a murit în 1 august 1942, împușcat într-un restaurant de noapte la Brăila. Avea o fată. Și un vapor. Ca orice grec. Dar nu e nimic sigur. Manicatide apare și în registrul O.N.T. Să revin însă. Războiul se declanșase. Scuturați ca „persona non grata". Amănuntele le furnizează tot presa vremii. Iarăși dubios, iarăși echivocuri, omul acesta luneca printre degete ca un pește.

— Cunosc un asemenea pește: linul.

— Anul scrisorilor către doamna Sofi Leonescu. Un joc de bridge într-un cerc înalt i-aduce numire de consilier secret. Reapare radios pe Victoriei. Bucureșteanul uită rapid. Ca și presa. Devine arbitru al eleganței, ceea ce aflăm din reclamele croitorilor.

— Cunoaștem. Cu cine era amic intim?

— Ne-am interesat. Nimic să nu vă surprindă. Cu acel ministru, poreclit Povidlă, operat și închis la loc de chirurg.

— Abil tactician.

— Adevărat, tovarășe maior. Îi plăceau — la nebunie — atuurile. Ministrul nu se avea în termeni buni cu medicul. Ba dimpotrivă. Fratele vitreg mijlocește operația.

— Există dovezi ?

— În arhiva Leonescu, medicul. Expertiza i-a dat, tardiv, dreptate. Pune la cale marea carte...

— Așa crezi tu...

— Așa iese pasienta pînă acuma... căci după căsătorie Demetriade, devenit Simionescu, încă în 1943, la Pașcani, intră într-un sublim anonimat. Consumă capete și dobînzi. Servite de moștenitor. Cu regularitate de ceasornic.

— De ce i le servește ?

— Ați spus-o. Pe noi nu asta ne interesează acum. Pe mine cel puțin mă intrigă identitatea acestei moluște. Am impresia că ne-a jucat festa și-n pat doamna Simionescu nu se plictisea cu Paul Jean.

— Fii decent, domnule.

— Încep să cred și eu ce crede acest Leonescu. Mai curînd dracul, decît el. Un alter ego. Un frate geamăn. Intrăm într-un pasaj de umbre și penumbre. Falsul oricum iese la iveală. În B, cu doi copii, familia se mută dintr-o casă dărăpănată într-un bloc nou, la trei camere.

— Există acești copii ?

— Există, confirmă Cambrea. Și încă în ce mod. În mod cinstit. L-au renegat și nu tardiv. Mama lor, Ioana Simionescu, e văduvă pensionară în S.M. Fiul e inginer, fata funcționară, măritată. Referințe ireproșabile. Fiul mai pilește, dar cu măsură. E inginer la un gostat.

— Eu încă nu i-am șters de pe listă...

— Adaug eu încă un personaj.

— Zi-l !

— Madam Tereza.

Madam Tereza s-a întors senină de la îngropăciune. L-a lăsat în M pe Dionisie, la o margine de cimitir. Eliberată s-a pus pe confidențe. Crede într-o pensie care nu va veni de pe urma soțului, ci de pe seama statului. Are însă casa, prin minune pe numele ei, cu mobilă și grădină. Planuri de închirieri. Iau 500 lei pe lună, nu-i așa ? De luat o să ia. Dacă i se dau, de ce să nu-i ia. Am să dau camera la doi chiriași.

L-a dus la groapă fără preot. La recensământ, Dionisie D. Ionescu se declarase ateu și ea, respectînd postum voința, l-a îngropat ca pe un necredincios. O simplă cruce, cu un nume. Și două cifre înghesuite, unei ele întregi. 1908-65. Îți vine să-i dai telefon.

— Lasă glumele, Dinescule.

— Domnul Leonescu a vizitat-o, știți asta. El declară că voia s-o anunțe într-un fel să-și caute soțul. Fără a-i da de înțeles că s-au legănat pe pernele aceluiași compartiment.

*

Doamna Tereza e ceva mai tînără decît declară vecinele. În 1931 apare ca servantă în casa doctorului Leonescu pe care n-o părăsește mulți ani. Și domesticii dețin secrete de care trebuie să ținem seama. Domnul era un om bun, minunat, pe cînd doamna... ea a prins de veste, dar n-a vrut să-l supere pe domnul. Ce anume ați prins de veste ? Împreună, s-au plimbat, la restaurant, separeu, șosea, tot tacîmul ? Ne înecăm în banal. Și ce, îmi ziceam. Ilal, fie. Madam Tereza îmi mărturisește că doamna era geloasă pe domnul. Nu vreau să mă mai scald

în ape de-astea, madam Tereza. Spune de operație și moartea doctorului. Domnul doctor ne interesează, cum a murit. Foarte, prea fierbinți relațiile dintre soți s-au răcit cum se răcesc și astrele, dar mai repede. Și servantele sînt ochi și urechi. Le-o spune cearșaful, baia, ascultatul după uși, gesturile surprinse. Se certau de cinci ori pe zi și se iubeau cu frenezie. Tereza contractase atunci prima ei căsătorie. A căpătuit-o cocoana. Cu șoferul. În zilele de restriște. Înainte însă de-a răsări noul soare. O implor, doamna Tereza, în seara aceea. Cînd domnul doctor s-a întors de la operație. S-a gîndit preț de-un minut. Domnul Mihail a venit puțin beat acasă. I-a luat ea bastonul și pălăria în hol și l-a adulmecat, dacă nu cumva senzațiile au fost mai certe și nu neapărat olfactive. Casa era cu josu-n sus. Doamna Sofi nu dormea cu soțul. Dă-te, i-a spus domnul, fă-mi un ceai de tei. M-am dus în bucătărie. Bine, zic, l-ai făcut și...

— De ce n-ai lăsat-o să transpire ?

— Nădușise și-așa. Am stors lămîie, o linguriță de zahăr, o farfurioară cu o piersică. După ele a fost trimisă domnișoara Sabina. Ea i-a dus ceaiul domnului doctor. Ceai de tei. Ținea mult la ea, se pare. Oricum Sabina, după presa vremii, vizita cu Leonescu junior anumite cercuri, pe care poliția de moravuri le ocolea conștient și gros răsplătită. A așteptat-o în bucătărie să revină cu ceașca, nici ea nu știa de ce. Sabina a revenit cu mama ei. Au trimis-o la culcare. Virgil adormise amețit, inconștient. A întrebat dacă i-a plăcut domnului ceaiul. I-a plăcut mult de tot. A doua zi, trăsnetul să fi trăsnit pe capul ei. Domnul, susține ea, s-a otrăvit. I-am citit-o în ochi de cum mi-a cerut ceaiul de tei.

— Să revenim la '48, dacă mă iubești.

— Doamna Tereza, cum l-ați cunoscut pe domnul D. D. Ionescu ? Nu, că ea vrea să-mi spună cum a găsit casa, cum a ținut „studenți" în chirie și, replindu-se pe poziţiile femeii ce voia să se mărite a doua oară, căci șoferul își luase valea, cum a deschis o pensiune pentru funcționari. Doamna Sabina a întîlnit-o o dată prin centru, i-a spus ce învîrte și-ntr-o sîmbătă pe zi de-ntii se pomenește cu un bărbat elegant, uscăţiv. „Sînt, zice, trimis de domnul Ceo Manicatide". I-am spus că nu știu nimic. Nu face nimic. E soțul doamnei Sabina. Surpriza Terezei a fost enormă, ea crezînd, sperînd că Sabina se va mărita cu Virgil Leonescu — știa ea și de ce — nu cu baba asta turcească cu voce piţigăiată și deprinderi ieșite din comun. L-a primit. La un an îi era chiriaș, pe urmă ne-am căsătorit și la lege.

Din declarațiile ei reiese numai că D. D. Ionescu îi era obligat Sabinei sau soțului ei, avînd în vedere cele de mai sus. M-am uitat în dosarul lui personal. Prin '54 se face un control. Jucase cu o seară înainte și pierduse. I se dădu timp, judecînd că n-a avut antecedente, să pună suma la loc. A fost mazilit. N-a stat mult pe tușă, fiind, cum zic, om cu relaţii. Nu cerea mult, cum nici nu se oferea totul. A devenit prudent, excesiv, completîndu-și dosarul de pensionare, așteptînd semnăturile. Se pregătea de retragere.

— Nimic în plus. Gata !

— Sînt convins. Umbra a fost servitoarea. Cea cu albeaţă la ochi. Da, da, cu concubinul ăla trîndav. Una și aceeași persoană.

— Ce să caute, Dinescule, la mînăstire ?

— S-o întrebăm.

— Și dacă te-ai înșelat ?

— Nu m-am înșelat. A lipsit în acest timp de-acasă.

— Nu înțeleg. Sau...

Convorbirea se-ntrerupse.

Maiorul raționă. Dacă fata care le făcea curat o cunoștea pe Sabina, înseamnă că Sabina-i vizitase pe cei doi, cunoștea apartamentul. Una la mînă. Ca să ajungă vizitatoare a mînăstirii, înseamnă o înțelegere cu Sabina. Dar acest ultim drum, pentru ce ? O singură explicație. Interogatoriul a speriat-o și a alergat la... Nu. N-a speriat-o. Era obligată s-o anunțe pe Sabina.

*

— Iată ce am decis, Dinescule. Să nu lipsească nici un personaj. M-așteptați pe mîine. Pînă atunci lăsați-i să discute ce vor și cum vor. Dacă nici așa n-o să sparg buba...

CAPITOLUL V

Ideea maiorului nu păru, la început, fericită. Adunați în salonul cunoscut al Sabinei, cinci personaje păstrau o tăcere de gheață. Dacă Lupu scontase pe-o răfuială între ei, se înșela. Sabina își ascundea eroic neliniștea. Aflase de revizia contabilă, știa că a fost pînă la urmă găsit și domnul Izvoranu. La acest gînd, un fior rece o încerca. Sfîrșitul lui Ionescu o impresionase. Nepotul ei, cît timp nu bea sau nu mînca, afișa aceeași expresie de lene veșnică. Grecoaica îi lipsea, maiorul fiind de părere că n-are

e căuta în „sfera afacerii". A interogat-o sumar și l-a dat drumul. Ilie Drugu se liniștise. Avea asigurat încă un răstimp lung de recluziune. De n-ar fi atît de bătrîn, că și la asta te mai gîndești.

Leonescu fuma fără încetare.

La un moment dat, Cambrea aduse o sticlă de coniac și apă minerală, rugînd-o pe Sabina să dea pahare. Măsura fu interpretată drept cursă. Se bău cam crispat. Singur Leonescu rupse tăcerea :

— Mă indispune deruta dumneavoastră. Nu aveți ce pare nimic concret, dovezi la mînă, încercați un soi de presiune psihologică.

— Nu e nici o derută, domnule profesor. La vremea lor vor fi și dovezi. Se intenționa o lămurire ca între rude. Cine s-a pus de-a curmezișul drumului dumitale ? Să fie nepotul înspăimîntat că i se taie pensiunea lunară ? Să fie doamna Sabina al cărei soț e în străinătate și ea nu ? Invidie ? Poate. Vi se dă această ultimă șansă. Trei cadavre așteaptă limpezirea împrejurărilor în care s-au petrecut crimele. Dacă sînt crime.

— Pot fi și sinucideri.

— Presupuneri...

— Alibiurile noastre sînt fortificate, inexpugnabile.

Cambrea rosti sec :

— Relativ. Rămîn patru ore de explicat... în cazul domnului Leonescu. Drugu se știe ce-a făcut, dar și părăsirea camerei poate avea o explicație. O vom căuta.

— Mi-era somn...

— Cît despre doamna Sabina, îmi pare nespus de rău. Cel mai clement complet de judecată îi va da 17-20 de ani închisoare. Am primit știrea tele-

fonic din partea unuia Gelu Mioc, contabil. Sînteți cunoștințe, se pare, bune.

Sabina se albi ca ceara. Leonescu se întreba dacă nu cumva Sabina, acum, în pragul unei atît de grave încercări, nu se va decide să-l pună pe urma documentelor.

— Domnul Septimiu va intra în sanatoriu. Crizele sale cer tratament. De altfel, dînsul ne-a dat două lămuriri prețioase. Toate la urmă, însă. Mulțumită unei asemenea crize l-am descoperit în mansardă topit de frică, lîngă odalisca brună. Pot zice că interes pentru suprimare aveați amîndoi : Sabina și dumneata.

— Eu, nu, protestă Sabina.

— Dar pașapoartele ? Dar alte și alte șicane... un spin mereu supărîndu-te, otrăvindu-ți traiul senin. Fiindcă pe lume există doi pensionari fraduloși. Curios, dacă nu ați fi ținut neapărat ca victimele să posede librete de pensionari, n-am fi avut cum apuca firul biografiei lui.

— Și mai sînt. Asta-i... Eu nu cred niciodată în derută.

— Mă grăbeam să opresc, eventual !

— Deci știai ceva !

— Nu știam nimic.

— Domnule Leonescu, sînteți singurul văzut cu el la masă în gară, discutînd între aceleași trenuri. Dar eu nu mă amestec. La miezul nopții încheiem primul capitol. Nu e o punere în scenă, dar exact la ora aceea oprește un personal de București.

Peste cinci minute fu chemat în hol. Nu reveni mult timp.

*

— Sincer, îmi pare rău. Te instalaseşi minunat. Ce ghinion. Şi mi se pare că te-a ronţăit tînărul..... Nu tu pe el !

— De-aş fi ştiut.

— L-ai fi cumpărat, nu ? Ei, cred că n-ai fi izbutit. Tînărul incoruptibil. Afemeiat, în sensul că are succes, dar fără a fi profitor. Caracter frumos. Urăsc destinele astea care se realizează.

— Nici ţie nu ţi-a lipsit nimic.

— A fost un om... funest.

— Şi ce-i un om...

— A dispărut prea tîrziu. Îl credeam excepţional şi n-a fost decît un măscărici. Ca şi cum ai iubi nebuneşte o cocotă. Ce degradare. S-ajung sub influenţa sa. Acţionăm la sugestiile sale. Acum sinucis nu cred — sau ucis — nu mă dezleagă.

— N-ai cotrobăit prin apartament ? Patru ceasuri sînt de-ajuns. Tot nu le justifici...

— N-am călcat niciodată pragul acelei case.

— Iar cu minciuni. Tu vrei să afli adevăruri, servind în schimb palavre. Ca în chestiunea Ionescu.

— N-am amestec.

— Să admitem, zise Sabina. Ce eroare grosolană !

— Ia te uită. Sabina, regreţi...

— Afacerea se organizase, îi şopti ea, perfect. Bani adunam la CEC pe numele lui Simionescu, cu dreptul de a-i ridica eu. Distanţele erau prea mari ca să apară vreo legătură, judecam noi.

— Şi care-i eroarea ?

— Lichidarea. N-a izbutit să lichideze. Ştii aşa merge. Şi-au apărut pe urmă şi cecurile. Ionescu m-a avertizat. Iată de ce am şters-o din munţi.

Ionescu surîse.

— Ești naivă. Eroarea e că n-aveai nevoie din capul locului de fictiva „serco"... nu-ți lipseau banii...

— Ce se mai poate face ?

— Un avocat și clemența, cine știe ! Ai furat mult.

— Numai un singur om a știut-o exact : Ionescu.

— Mă-ntreb pentru ce voia să dea telefon...

— Cînd ?

— Ultima seară, din gară. Unui bărbat.

— Unui bărbat ?

— Da, da ! Drugu s-a grăbit și n-am descoperit nimic. Doar că are ceva important de comunicat. Era tîrziu. Ora 3 noaptea.

— Cine să fi fost ? De-acolo se poate și interurban ?

— Se poate... Și știi, tu gătește-te de așteptare. Nu te mai implor, deși acesta ar fi cuvîntul. Dacă știi sau nu știi de hîrtii. Îmi vine însă să-l lichidez pe epilepticul ăsta, încă din seara aceea, cînd ne-a...

— Vechea repulsie. Să-i servești totuși o sumă, dacă rămîi liber.

— Nu s-ar zice că mi-o dorești mult.

— Tu ce crezi ?

Leonescu era la al treilea pahar.

— Nu mai cred nimic. Am emis însă să-i glăsuiesc acestui ofiter amabil despre ură. Ura tincturată, în tot ceea ce am făcut, sub narcoză. Mă domina un limbric. Acum mi-i scîrbă de mine.

— Se îmbrăca ireproșabil.

— Felicitări pentru prezența de spirit ! Și optimism. Luptînd se bate miezul nopții în clopotul de aramă și nu văd cum vom descifra enigma. Te exploata pînă la sînge, nu ?

— Nu cine știe cît.

— Oricum, să știi că umbra aceea nu se mai mută, ci nemișcată va obseda ani de zile propria-ți fericire. Doi bătrîni inutili, uscați, rozînd sufletul celor-lalți.

— Ce vrei să insinuezi ?

— Răspund la cele patru ore de adineauri. Adevărul că sîntem bănuiți, dar dovezi nu există.

— Hoinarul ăsta cu grecoaica lui.

— Nu e o grecoaică oarecare.

— De ce ?

— N-ai spus c-o cheamă Manicatide ?

— N-are legătură.

— Poți totuși să bei un păhărel ? E bun. Mai uiți. Borseeul rămîne apa de cea mai bună calitate. Bitte ! Mai bun decît ceaiul de tei al lui madam Tereza.

Sabina tresări, dar Leonescu nu făcu nici un gest.

— Mi se pare că ceaiul acela îl preferai, insistă el.

— Da, odată.

— Ei, bine. Și tata. Dar servit de mînușițele tale.

— Virgil. Să nu facem glume. Nu m-am aliat contra ta.

— Nu, fiindcă ți-am dat 250 000 și casa.

— Generos. Nu meritam atîta ?

— Fusese dorința mortului.

Sabina făcu ochii mari.

— Da, da, urmă Leonescu. Codicil separat scumpei sale nepoate. Un testament tardiv, inutil. L-am respectat întru totul. Am fost un fiu bun. Dar, fluturi el din palme, toate s-au dus. Finis. Oceanul cel de gheață... Dar un sfert de milion te poate pune pe gînduri.

Sabina nu-i răspunse. Sta cu buzele strînse. Îmbătrînise subit. Iată, ridurile nu iartă, gîndi Leonescu

și calculă în gînd vîrsta cînd Sabina va ispăși. Nu simți nici milă, nici nu jubilă. Altădată s-ar fi răzbunat știind-o după gratii, convins că propriul pasaj petrecut ei i se datorează.

— Drugule, închină și tu.

— Lăsați.

— Ai motive să fii nemulțumit de mine.

— Nu prea, domnu' Virgil. Dar în mine gîndeam să plec și eu undeva. Ilustratele alea de care vorbeați m-au înnebunit. Ce trai am dus eu pînă acum ? Pe cînd alții ?

— Știi, Sabina. Drugu a ispășit. Spune, Drugule.

— Mi-am ucis soția, doamnă !

— Cum ?

— Am sugrumat-o.

— Ca-n Othello, Sabina, auzi.

— Se luase cu un maistru zidar. Cum se întîmplă, numai eu n-am aflat. La un pahar de vorbă prelungit, tot s-a găsit unul să-mi deschidă ochii. Mai bine tăceam. Treaz îi dădeam drumul. O băteam măr, îi lăsam un semn și du-te, soră. Țineam la afurisita. M-am dus acasă și am sugrumat-o. Golanul nici n-a crîcnit. Sta în izmene, iertați, dîrdîind. I-am făcut vînt. Pe urmă m-am predat. Pe urmă, gata... ce a fost nu se mai întoarce. Izbucni : Cît ne mai țin aici, domnule ? N-au nici un drept să procedeze așa.

— E timpul. Iată-l și pe locotenent.

Cambrea apărut în cadrul ușii schiță un gest. Zise aeru :

— N-am instalat nici un microfon. Regret că nu v-am anunțat. Să strîngem de pe masă. Urmează un capitol, cred, mai greu de mistuit.

Maiorul Lupu clipi mărunt din ochi.

— Risipă de lumină. Cambrea. Lasă numai plafoniera. Trezește-l pe tînărul Septimiu. Am cu el o vorbă.

CAPITOLUL VI

Maiorul își ceru scuze pentru mica întîrziere, sperînd că persoanele de față și-au petrecut totuși ingreabil timpul.

— Nevrînd să fiu răutăcios, vorbi el dintr-o dată serios. Partea dezagreabilă urmează. Aș începe cu ceea ce noi numim induceri în eroare și lovituri de teatru. În sumbra istorie a familiei dumneavoastră n-au lipsit. N-am înțeles de loc încăpățînarea și gafele. Și fiindcă și eu sînt încăpățînat — și încă ce încăpățînat — am mers și pe căi nebătute, am încercat cam totul, alegînd ce era *posibil* din ce se vădea *imposibil*. O să mă explic pe larg. N-am să revin la crima de acum 30 de ani. E prescrisă. Dosarul zace sub praf de-un deget. Zăcea. L-am răsfoit din curiozitate. De ucis nu l-a ucis nici doamna Sabina, nici domnul Leonescu. N-aveau motive. Nici Sofia Leonescu, soția, nu s-ar fi încumeat. Atunci ? Ei bine, Tereza a pregătit ceaiul cu tot dichisul. Răsplata a fost o casă și un soț. Mi-a confirmat-o, după ce i-am spus, regretînd că nu mai poate fi judecată, crima fiind prescrisă. Ea a invocat ura. Să-i zicem aici lăcomia. Din istoria aceasta ies suspectîndu-se două persoane : Leonescu și Sabina, iertați-mă, dar vă tratez ca personaje de povestire.

— Mersi.

— Nu mai revin. Subliniez doar absurdul. Treizeci de ani şantajat, la cheremul capriciilor lor, strivit, paralizat. După treizeci de ani, într-un apartament sînt descoperiţi, morţi prin otrăvire, doi soţi. S-a închis acolada. Urma să intrăm şi am intrat în scenă. Cunoaşteţi izolarea în care au vieţuit soţii (aparent), cunoaşteţi că în toată casa nu s-a găsit o poză, o scrisoare, o amintire, doar ca-ntr-o cameră de hotel o simplă vedere de la mare în hol. Ce motive aveau să se sinucidă ? S-a pus şi această alternativă — nu se susţine. Totul pare perfect, în afara acestui *perfect*. Un fular în carouri în baie pare plasat pentru o pistă greşită.

Îşi încleştă degetele mîinilor. Părea absorbit.

— Mie, lui Cambrea şi lui Dinescu ni s-a încredinţat cazul acesta enigmatic. Zeci de interogatorii, consultări, anchete, pe o mare rază. Urme nu erau, în sensul amprentelor, al mucurilor de ţigară. Fularul, el singur, în baie. Ca să ne deruteze. Am însă, atunci cînd mi se comunică o crimă, întotdeauna o stare sufletească ciudată. Mă dedublez. Încerc să comit eu crima, în imaginaţie, folosind cadrul dat. Şi să apăr victima. Trăiesc, am spus, un sentiment ciudat. Mă acuz că, fiind pus să veghez la viaţa şi avutul semenilor mei, se petrec crime, furturi, delapidări, iar eu nu reuşesc să previn. Şi mă îndîrjesc. Încep atunci să rabd. Ca şi în acest caz. Ne-am făcut datoria. Am filtrat totul, am judecat, comparat, dedus, fără a porni de la un punct hotărîtor. Dar am încheiat acte şi dosar. Lipsea ceva şi pe mine mă sîcîia această lacună. Nu cunoştea nimeni perechea dispărută, n-o regreta nimeni. Deci, îmi spun, ei nu sînt *ei*, se ascund, sînt alţii, trăiesc sub nume de *împrumut*. În paranteză adaug că l-aş pedepsi pe criminal cu dublul pedepsei

numai și numai pentru uriașul volum de muncă ce se depune ca să fie descoperită fapta lui. Nu-i în fond o muncă productivă. Nu vrem să creștem procentele. Privim însă obiectiv, lucid, cu răbdare și amărăciune.

*

„Astfel, am ajuns prin croitorul bătrîn, specialist, la modă pe vremuri, la Demetriade. Identitatea o am. Al treilea cadavru, intrat pe orbită, iarăși insolit, mă derutează. Dar nici un om nu e singur pe lumea asta, nu poate fi. Mi-am spus : n-a fost încheiată acolada. Și mai este Tamara și acel telefon. Și jocul de pocher. Apoi, inexplicabilă, grosolană gafă, chestia cu mănăstirea. Deși, dibaci rostuită. Pentru alibiuri. Chestia cu substituirea de persoane cade. Sabina a fost stareță veritabilă, m-am mirat și eu, dar așa este. Și-și face bagajele : numai că s-au grăbit, în timp ce eu am răbdare și-i aștept, avînd nevoie de personajele dramei, vii, pe cît se poate.

Mi-a fost teamă la un moment dat. Deruta îmi lăcea zîmbete și-mi prezenta jumătăți și sferturi de ființe, dîre palide, de care zadarnic mă cramponam cu-n rebusurile trăsnite. Graba aceasta mi-a șoptit că cineva se află în derută, silește timpul, îi ard tălpile. Cuiva nu-i prieste calmul. Crima a izbutit, dar a fost ea perfectă ? Nu, căci personajele nu-și pot trage picioruşele din noroi, fără să pătez și să lase urme. Nu trăim singuri, acesta e un postulat fundamental. Rațiunea mea de-a fi. Nu mă am intimidat de avalanșa gafelor. Am anchetat gestiunea cooperativei, a „Perco"-ului de amorul artei. Până și accidentul mezinului noului meșter Manole.

Scena descrisă m-a convins că timpul îl presează pe adversarul meu. Sau pe adversarii mei. Își fac bagajele.

Am simțit nevoia să mă depărtez de tablou. Poate așa procedează și pictorii. Pentru perspectivă. Prea erau amestecate petele de culoare, stropii împrăștiați pe pînză, difuze, contradictorii datele. Mă detașez. Mă ocup de altceva. Intenționat. Albinele mele continuă să colecteze. Amănuntele se îngrămădesc. Iată : un anume fular în carouri — acela — un domn înalt. Da, s-a cumpărat la noi. Plata la vînzător. Reconstituim mereu, neostenit, în virtutea inerției, să facem ceva totuși. Biografii trunchiate, lipite cap la cap. Paralelisme : Leonescu într-o eclipsă personală — meritată — Sabina călugăriță, în același an. Dar poșta continuă s-aducă bani lui Simionescu. Post restant, bineînțeles. Expeditorul indescifrabil pentru mine, fictiv adică.

*

Cine avea interesul major, exprimat și aici, regretînd că n-a ajuns la timp, îndoindu-se că victima e autentica pradă ? Leonescu, îmi spun eu. Dar Sabina ? Fiica lui ? Nu. Stranii relații de familie, căci Demetriade n-a avut copii. De unde vine Sabina ? E o nepoată. Are și ea un dinte, căci bătrînii-s nesățioși. Se bea numai votcă scumpă, coniac cinci stele, se mănîncă delicatese, cucoana agreează partide discrete de poker în două puncte ale orașului. Pierde de obicei. Și-atunci pînă cînd răbda-vom ? „Perco“ progresează, spre spaima asociaților și nu poate fi înăbușit. Asistăm deci la marea lichidare în cooperativă și întreprinderea fictivă. Și tocmai în acest moment îi putem pierde. Căci dovezi concrete

nu avem. Coincidențele nu sînt în sine dovezi, fularul nu același ci asemănător (deși posibil și cred acela), cianura, un anume aer de familiaritate în cuprinsul acestei lumi pe care încet, treptat, o disting.

Dovezi nu am. Cum nu avea nici Porfiri Petrovici. Avem numai răbdarea și un anume asediu încăpățînat. N-am pus eu costumele să vorbească ? Nu-s croite de-un om, purtate de-un om, nu cunosc și ele o biografie ?

Am început să împletesc biografiile. Și să mă substitui lor, uneori. Toată această uriașă pierdere de timp o regretam, dar era necesară. Albinele mele colectau, iar eu umblam pe cărări de viață străine mie. Obișnuiesc însă și acest unic joc. Cum aș trăi eu ? Cum aș proceda eu într-un echipament psihologic cutare ?

*

M-am distanțat așadar... Dintr-o dată, Tamara mi-a dat un reper. Eu i-am spus : omul al cincilea. Adică domnul Leonescu. Știam c-am să dau ochii cu el și m-am pregătit. Doamna Tereza nu-i poate da un răspuns. El căuta ceva. Niște hîrtii și-ntre ele, mai presus, o anume hîrtie. Mi-am permis în acel moment să intervin și să-l rețin. Am avut convorbiri foarte interesante. Am ascultat o versiune *convenabilă* a biografiei sale, am admirat calmul, logica de fier, suplețea cînd se cere, eleganța în expuneri. Dar de ce și Drugu ? Cine e Ilie Drugu ? O soție infidelă, o beție și o sugrumare ca-n Othello. La ce s-a amestecat și el, la ce l-a amestecat ? Simți uneori nevoia unui aliat. Dar a fost o gafă. A doua. Căci sînt cele patru ore... Întîlnirea fixată.

*

Într-adevăr, trenul a fost oprit la semnal. M-am gîndit mult. Ce-aș face eu, avînd biletul în buzunar ca dovadă, pe ospătarii vagonului restaurant ca martori, ca să îmi realizez scopul. Am intrat în domeniul lui Dinescu, căruia îi place să fantazeze. Nu e nimic periculos, o să vă convingeți îndată de asta. Se caută verosimilul, oricum. Mă substitui așadar. Îmi beau restul de votcă tare, achit și ies pe culoar...

Mă aplec, rezemat în coate de geam. Sînt deceptionat și nu pe cum aș dori de lucid. Trebuie să ajung. În fața mea, terasamentul și dincolo, șoseaua cu dungile albe, cu morcovii plantați pe margini tăcută în acel ceas. Cît va întîrzia trenul? Deodată mă decid. Cobor. Voi opri o mașină. Am coborît m-am așezat pe-un morcov, după ce am pus înainte o batistă în onoarea pantalonilor. Trenul tace. Aștept și nu mult. La 4 și un sfert apare un TV, microbuz vesel. Șoferul aduce lapte în oraș. Vă iau, de ce nu? Și m-a luat cu el. Limbut șofer. Dotat cu tranzistor. M-a plantat în gară. Am străbătut bulevardul, am cotit în dreptul blocului și, pustiu peste tot, un... Potrivit înțelegerii, ușa de la intrare e deschisă. (Un amănunt: *a rămas deschisă* tot timpul. Au s-au și descoperit cadavrele. Niște copii au apăsat pe clanță și curentul de aer a izbit ușa de perete. Copiii, isprava gata, au șters-o. Ureă locatari. Se opresc. Nici un semn. Intră pînă la urmă și crima apare și pe ulița noastră.) Dar să revin. O mînă de femeie mi se așează deasupra cotului. Mă conduce prin odăile pe care — am mințit pînă acum — le cunosc. Iau timbrele, albumul, scrisorile, repetînd că între atîtea hîrtii se va afla și cea rîvnită, obsedanta. Din baie apare omul meu, trimis înainte. Are înțelegere mai veche cu această femeie, care s-a

așezat în fotoliu și mă urmărește cu buzele pungă. Mai tîrziu îl voi întreba unde și-a uitat fularul, acum nu am timp, caut prin sertare. Victimele dorm somnul drepților. Nu am forța necesară să mă conving. Dar simt o ucigătoare nevoie să văd fața lui Demetriade, a ghinionului meu colosal. O rog să dea la o parte cearșaful. Fața e vînăt albă, cerată. Controlăm minuțios, dar febril, haină după haină, așezînd totul la loc. Culegem totul. Lăsăm CEC-ul și documentele pensionarilor. Atît. Oare n-am comis o greșeală? Există case fără amintiri, goale de orice conținut de viață, scarbăde ca zama celebră? Nu cumva tocmai acest loc curățat va cere să fie onorat cu restituiri?

Nu-mi pun asemenea întrebări. Eu cobor. Omul meu asemenea. Blocul doarme. Îl las pe omul meu să urce în camera sa, schimbată între timp, iar eu mă pregătesc să dau ochi cu mesagerul Sabinei. Am aflat că e în pericol „Persco"-ul, că se va muta și dacă vreau s-o ajut. Eu știu prin Drugu, el fiind omul meu de camioane, mă gîndesc la un posibil alibi. E dimineața de 13, simbătă. Imprudent să cazez la vreun hotel. Cunoscuți n-am și, dacă aș dispune de prieteni, i-aș evita. Iau un personal, cobor în S și pierd o zi și-o noapte. Dimineața următoare la „faptul divers" întîlnesc crima descrisă telegrafic. În aceeași noapte dau ochii cu Ionescu, înspăimîntat, livid, după o seară de pocher și coniac.

Am detașat patru ore. Am circulat cu un TV real. Șoferul care m-a luat există și ține minte că trenul aștepta la semnal. I-am plătit cincizeci de lei, surprinzător, din stîngăcie.

*

Mie însă, urmă maiorul, îmi sînt necesare ca aerul dovezile. Fantazez în continuare. O iau acum pe firul biografiei doamnei Sabina. Are şi ea interes să dispară nevinovaţii consumatori de icre de Manciuria şi vinuri fine. Sînt agasanţi. Primesc să intru în fustă cam stînjenit. Dar mă decide o scrisoare, un soi de ultimatum. Ceva n-am îndeplinit şi vor să dea pe faţă. Li-i frică de ceva. Bine. O chem pe maica Olimpiada, îi spun că mă doare capul. Mă retrag. Încui. Părăsesc mănăstirea şi ies la şosea. În valiză zace Fevronia. Şoferul opreşte. Mă ia, cum să nu mă ia. Un şofer între două vîrste, amabil, tăcut însă. Drumul e lung, am timp să mă gîndesc la ce voi găsi acolo. Numai de n-am avea vreun accident ceva, mă rog, în gînd, Fortunei. Cotim spre B. Mă depune în centru. Îi dau douăzeci şi cinci de lei, două de zece şi una de cinci. Tace şi ambreiază. Îmi pare rău. I-am dat puţin. Poate se întoarce în munţi şi mă ia cu el. Dimineaţă eu trebuie să fiu la mănăstire. Blocul doarme. Cunosc apartamentul. Am şi jucat într-o zi pocher în trei. Pe scări ţipenie. Împing uşa, fiindcă aşa am convenit. Sînt prinsă de deasupra cotului : „Veniţi, mi se şopteşte gîtuit. Vreţi să-i vedeţi ?“ Nu, mă apăr eu, nu vreau să văd nimic, dă-mi scrisorile, timbrele. „Da, îmi răspunde la întrebarea mea mută, persoana e dincolo, a controlat totul şi a pus totul la punct. N-a rămas nici o urmă.“ Apare şi bărbatul acela. „Aici nu mai avem ce face. Să ne retragem.“ Sînt moale ca o cîrpă. Coborîm. Pe şosea observ că n-are fular şi-i stă rău cu gîtul slăbit. Cămaşa e largă. N-am ce face, iau orice vine. Autostop. Dimineaţa, la şapte, mă plimb chipurile buimac prin grădina mănăstirii. Omul meu a rămas la hotel, are o întîlnire, legată de „Perso“. N-am uitat să-i aduc la

cunoştinţă că Leonescu se va vedea cu el în aceeaşi seară. Să-l aştepte. Să vină toţi la mănăstire. Nu e bine să ne risipim.

*

N-am încheiat capitolul. Demonul mă împinge să construiesc ipoteze noi. Aşa, bunăoară, una cu doi tineri, un băiat şi o fată, lipsă din hardughie în noaptea aceea şi un necunoscut. Sau să amestec toate cărţile. Totul e posibil. Simt însă că aşa n-am înaintat prea mult. În acest ultim caz, lipsind al treilea, triunghiul, ca simetria să fie perfectă. Perechea tînără e singura care nu-şi justifică noaptea fatală. N-are un alibi. Nici nu l-au căutat, au declarat dînşii. De ce s-au reîntors urgent în oraşul de pe litoral ? Perechea nici nu încearcă să-şi justifice noaptea ceas cu ceas. *Nu caută un alibi.* Pentru ei a fost o noapte întreruptă. Nu-i aşa, domnu' Septimiu ? Dar să mărturisească el. Spune !

— Un atac. O criză de epilepsie, domnule maior, murmură abia auzit Septimiu.

Asistenţa tresări.

— Salvatoare. Pică la comandă, ceea ce nu-i rău. Ar fi a treia ipoteză, al treilea triunghi şi omul pe care-l caut la unul din unghiurile sale. Căci şi aici au fost trei A, B şi C. Sau A prin B prin C prin... Uite-aşa am continuat să alcătuiesc raţionamente şi la un moment dat să-mi pară că am fost *acolo,* că era de datoria mea să fiu. Spun, vedeţi, copilării, dar gîndiţi-vă că-n noaptea aceea doi bătrîni au băut ultimul pahar. Bărbatul, fiert pe dinlăuntru de votcă şi coniac, bea o cană de apă. Dincolo, femeia, îndopată cu dulciuri, nu se culca decît după o oranjadă. Cunosc

și aceste tablouri, neschimbate ani de zile. Criminalul n-a avut decît să arunce fiola, mizînd sută la sută pe reușită. Așa s-a întîmplat. Iar fantezia nu-i zadarnică. Dar nici să nu exagerăm, vorba lui Caragiale, fără exagerațiuni, deci. Ce rămîne, ce nu rămîne în picioare din ceea ce am clădit ? Ei, ce vrei ? întrebă maiorul, întrerupt de Cambrea. Aha, așadar a venit. Bine.

Se ridică de la locul său, părînd dintr-o dată obosit :

— Uneori te simți foarte departe de adevăr, ca în... ce să mai spun, adevăr pe care l-ai pipăit, te-ai apropiat de el și brusc ți l-a suflat o pală de vînt. Înseamnă că fundamentul clădirii e șubred. Nu rezistă unei tempeste. Să reținem că scara pe care urca zilnic Simionescu, după ce-și bea votca, era cea mai liniștită. Fără curiozități. Să reținem că totul a pornit de la un fular și un apel telefonic, de la absența altor dovezi. Toate supozițiile mele le voi susține, căci, din păcate, volumul de muncă e într-adevăr enorm.

CAPITOLUL VII

Cambrea dădu drumul magnetofonului. Obișnuitul fișiit al benzii și distinctă vocea maiorului :

— Numele, prenumele.

— Avram Donose.

— Profesia ?

— Șofer. Camionul 31.ZL.905.

— Unde te aflai în dimineața de 13 aprilie și ce călător ai cules pe drum ?

Împiedicată, ușor răgușită vocea, relată :

— Era încă noaptea... șoseaua liberă. Trăgeam tare. La km. 44, paralel cu calea ferată, zăresc trenul oprit, lumini, oameni coborîți. Trag și eu în dreapta să aflu. Cineva zicea, auzeam că s-au prăbușit brazi pe linie mai jos. Stam și mă socoteam dacă nu cumva și pe șosea s-o fi nimerit vreun trunchi. Atunci a venit un domn, cu o valiză în mînă... da, pălărie, bine îmbrăcat, întrebîndu-mă unde mă duc. Îi spun și mă întreabă din nou dacă trec prin B. Sigur că trec, altfel nu se poate. Se roagă să-l iau. Om tăcut. Mi-a dat cincizeci de lei.

Cambrea opri. Schimbă banda. O voce piţigăiată, de bărbat totuși, foarte emoţionat pesemne :

— Cît p-aici s-o calc, domnule maior. Ieșise ca din pămînt, în față. Cucoană zic, învață cum să umbli pe drum. Dacă te nenoroceam ? Ea, nici una nici două, mă întreabă încotro am drum. În jos, zic. S-o luat pînă în B. Ce să fac, domnu' maior ? Năravurile noastre... 25 de lei, în hîrtii cam așa... m-așteptam la mai mult. Cum arăta ? O femeie, o doamnă grăsuță, ca de patruzeci și cinci de ani, care mă tot întreba dacă am drum înapoi cumva în dimineața aceea. N-am, am zis, cînd am văzut că-i zgîrcă... o sută și ceva de kilometri... elegantă, m-așteptam la mai mult, oricum. Să nu mă mai cheme pe mine Gheorghe Zilleru, dacă mint. Am lăsat-o aproape de centru, că n-avem voie.

— Și-acum, Cambrea, medicul din G.

Voce de bariton, muzicală, plăcută.

— Acces simulat. Tînărul suferă de epilepsie într-adevăr, dar se și poate simula. Nu pot să-mi dau seama de ce a simulat... Ne considera profani. Semnele clasice ale crizei nu le-am constatat și am așteptat ca isteria să se termine într-un fel. Trezit la

realitate m-aşteptam să doarmă, cum cad secerați de-obicei epilepticii epuizați de criză. Argument decisiv. I-am administrat un calmant. Însoțitoarea lui mînca un măr. Avea mai multe într-o sacoşă.

*

— Ana Nemeş. Vînzătoare la „Elegant", raionul tricotaje. Un fular de ăsta ? Am avut, da' s-au trecut repede, că-s la modă... trebuie să mă gîndesc bine. Un domn, da, mai în etate, cu pălărie gri-fer şi pardesiu, cu ochelari verzi. Mai aveam două bucăți. Şi-a ales una, la întîmplare. N-am apucat să-i dau restul.

— Seamănă cu fularul ăsta ?

— Seamănă, domnule maior. Desenul, culorile. Şi se vede că-i nou, nepurtat. I-am cumpărat unul şi lui bărbatu-meu, că are unul, dar şi le murdărește cît ai clipi. Pe astea nu se cunoaşte aşa uşor praful... cărbunele.

*

— Am aşteptat-o toată noaptea, domnu' maior. Era s-o bat, că-s iute la mînie, da' am lăsat-o în pace. Ceva nu-mi plăcea. Părea ca beată, da' nu mirosea. „Ce-i cu tine ? Unde-ai fost ?" am întrebat-o. „În sat, că am auzit că-i bolnavă mama". Din sacoşă a scos o sticlă de votcă şi m-a ogoit. Nu-i femeie rea. O strică ochiul ăla cu albeață şi lipseşte cîteodată mult... nici eu nu-s statornic... nu sîntem cu cununie... nu-i aşa că în acest caz n-am dreptul să pretind ?

— Alte nopți nu lipsea ?

— Cum să nu, domnu' maior. Atunci cînd lucra la doi bătrîni, unde avea şi-un pat din cel ce s-adună în bucătărie. Cucoana suferea noaptea de grețuri, iar domnul ei, după miezul nopții, dormea dus. Nu

putea fi trezit. De-acolo aducea ea întotdeauna băutură fainâ. Am lăsat-o să se culce. A adormit greu, domnule maior, se-ntorcea cînd pe-o parte, cînd pe alta... bolborosea.

*

Suiră cîteva trepte. Virgil Lupu îşi simţi fruntea înfierbîntată şi capul greu. S-ar fi vrut acasă la el, în halat, cu un pahar de tărie şi o cafea în „aşteptare". „Nu, îşi şopti sieşi, n-am exagerat". S-a desfăşurat o anchetă minuţioasă, un volum enorm de muncă pînă să ajungă el aici, pe scărita în spirale dulci, urcînd spre mansarda vilei. „Judecînd la drept, se condamnă el, îmbătrînesc, dacă vreau să convertesc totul. Adică, în loc de a ne ocupa cu interogatorii, de-a bate kilometri, de-a aştepta zadarnic, s-ar făuri ceva folositor". Cambrea îl urma tăcut...

Iată omul pe care-l căutau. A apărut în mansarda Sabinei. Misterios personaj, cam în felul personajelor despre care se vorbeşte în piesă, schimbă destine, decid fără a se arăta în carne şi oase pe scenă. Există undeva şi prin fire tainice influenţează. Sînt dotaţi cu forţă magnetică parcă, în cîmpul lor de atracţie fiind suverani.

— Întîi să-l vedem la faţă, făcu Virgil Lupu. N-o fi dracu' atît de negru. S-a decis greu să se desghioace. Se-ncăpăţîna.

Se opri în capul scărilor.

— Îl ducem direct la maşină. N-are rost să îmbîcsim cu încă un fumător aerul din salon. Şi-apoi te pomeneşti c-o să vrea coniac şi n-o să rezist. De altfel, rolul lui nu se-nscrie în acest cerc. Mă-ntreb numai cum de el a scăpat de Sabina.

— Ce vreţi să spuneţi ? întrebă Cambrea.

— Mi-a fulgerat așa, deodată, prin minte, ca o inspirație. Acum o las să se odihnească puțin, apoi o să vedem noi acasă.

*

Mintea-i lucra însă neobosită, neliniștită. Degetul lui voia să arate pe adevăratul vinovat, cum ai indica pe hartă o localitate. Asta este și nu alta. E cel mai dificil moment al anchetei. Surise. Toate ni se par „cele mai" la vremea lor.

Dire neînsemnate la început, apoi o urmă ceva mai clară, o prețioasă notă a securității... Din umbră se ivea un personaj nou în dramă, socotit absent. Deci, au defilat doi cîte doi în noaptea aceea prin apartamentul defuncților, căutînd documente, acte, urme, valori. Se pune întrebarea : ambele cupluri minate de același interes ? Cu aceleași intenții ? „Să nu ne pripim, își reprima el nerăbdarea. O crimă se pune la cale cu băgare de seamă. Și e ultimul pas. Înseamnă că altă rezolvare nu există. Cei doi, deci, incomodau. Dar nu în egală măsură. Îl incomodau pe savant, o incomodau pe Sabina, ciudată vară și soră în același timp, incomodau și omul apărut ca o planetă calculată, dar încă invizibilă pe cer. Pe cine însă în mod categoric, ireductibil ?"

— Păi, e simplu, murmură maiorul.

Omul din fața lor era supt, terminat, cu adevărat îmbrățișat de-o caracatiță. Maiorul privi în tăcere figura prelungă, palid pămîntie, brăzdată de riduri, cu gura frîntă sub mustața încărunțită. Avea ceva de vulpe hăituită în expresia ochilor, alergînd peste lucruri, căutînd înspăimîntată scăpare. Adică acesta a fost soțul Sabinei, cavalerul rătăcitor, cartoforul, invertitul. O umbră de eleganță în ținută și mîini

nervoase, atît, judecă maiorul, ca vestigii. Se adăpa și el la țîța „Perso". Încă un parazit. Ionescu, de, era folositor, dar perechea din apartament, acest soț secătuit și verișorul stafie, nu reprezenta altceva decît o sumă lunară depusă la poștă. Pentru ce ? În folosul cui ? Și pînă cînd ? Aceștia sînt spinii intrați sub piele. Trebuie scoși, nu ? Doi au fost extrași. Oare și pe acest om lichidat de viață îl aștepta un pahar pregătit ? „Poate", își spuse maiorul, simțind că iar începe să alerge și să țeasă.

- Du-l la mașină. El n-are ce căuta acum acolo. O zină bună încă nu l-a lepădat. Veghează asupra lui. Să ne grăbim. Cînd te gîndești că totuși aici, în mansardă, a inventat mașinăria de făcut bani — cooperativa fictivă — și desigur și restul. Ce zace oare în căpățîna lui ?

Își imaginează o întîlnire de altă dată între ei. Între acești eroi, în același salon, sub lumina acelorași policandre. Mai tineri, fini, eleganți, surîzători, ironici. Să fie inevitabil, să fi fost implacabil acest final ? Și pe-atunci se pîndeau, zîmbindu-și politicos, întrebîndu-se de sănătate, servindu-se cu băutură și mîncare.

„Leonescu însă trebuie să-l vadă neapărat. Absolut."

Oftă adînc și-și făgădui un coniac dublu, după ce salonul se va fi golit de invitații acestei seri.

Observă cu uimire că omul din fața lor calcă sprinten, mlădios.

„Să mă fi înșelat ? Un fular și un apel telefonic să fie suficiente pentru a începe ?"

*

„Declarația celui de-al șaselea implicat, urmă maiorul. E poate cea mai însemnată. Căci pe ageamiii

de şoferi nu-i iau în consideraţie. În depoziţia sa, luată sub stare de arest, declară că de cînd se află din nou în ţară — atenţie — scopul lui e să pună mîna pe aceeaşi hîrtie de valoare, fără de care nişte valori în străinătate devin nule.

„Să nu mă grăbesc însă tocmai acum. Interogatoriul i l-a luat Dinescu, pe urmă eu, pe urmă Cambrea şi a mai fost supus unor teste speciale, căci omul prezenta interes dintr-un anumit punct de vedere. Partea din declaraţie ce se referă direct la crimă. Citez :

„N-am fi mers pînă acolo, dar Demetriade ne-a pretins o sumă globală de 200 000 şi valori. Aflase că sînt în ţară şi era în stare să mă denunţe. După ce m-am consultat cu Sabina (unde a domiciliat tot acest timp, supravegheat discret însă), am decis să-i dăm o sumă mai mică, definitivă. N-a acceptat. „Vai, susţinea el, sînteţi plini de bani. Tu conduci o cooperativă şi am aflat şi de-o altă combinaţie, care a răsuflat pe undeva.“ Plănuiau să-şi cumpere o casă şi să se retragă. Suma cerută era însă exorbitantă. Atunci Simionescu-Demetriade a avut o întrevedere cu domnul Leonescu. Am aflat curînd de aceasta. Îi supravegheam fiecare pas lui Demetriade. Am urgentat lichidarea afacerilor lor. Perspectiva obţinerii unor paşapoarte devenise extrem de vagă...

„Din depoziţia aşa-zisului contabil Izvoranu reiese că în după-amiaza de 13 a fost vizitată mica lor instituţie de doi domni. Nu i-a văzut niciodată. S-au închis în odaia Sabinei şi au plecat abia pe înserat. Exact n-ar şti, deoarece, spune, de regulă asupra lui, la acele ore, îşi produce efectul o anume licoare fermentată. Nici pe Sabina n-a mai întîlnit-o decît

a doua zi cînd, așa cum s-au înțeles, au făcut preliminariile mutării, cu peripețiile cunoscute..."

*

— Tovarășe maior, sînteți chemat la telefon. La mașină.

— Cine întreabă ?

— Dinescu.

— Vin.

*

Maiorul se reîntoarse în salon, după zece minute. Singur. Între degete strîngea o crenguță de mălin.

— S-a făcut cam tîrziu și am cam obosit cu toții. O să ne ducem la culcare. Doamna Sabina, dumneata ești reținută și te rog să iei loc în mașină, lîngă o veche cunoștință...

— Nu înțeleg, domnule maior.

— Nici eu n-am prea înțeles. Domnule profesor, te rog du-te dumneata repede și vezi cine-i așezat pe banchета din spate a mașinii. Nu-i în formă de zile mari, dar e el însuși, așa cred. Te aștept.

Leonescu se urni greoi, tresărind la fiecare pas. I se păreau ciudate, ieșite din comun toate aceste „ispitiri" de coșmar.

— Ei, ce părere ai despre transcrierea unor divorțuri ?...

Leonescu se așeză. Ceru voie să bea un păhărel.

Maiorul îi turnă scrutîndu-l atent.

— Spuneți, ce părere ?

Leonescu gîfîia. Duse cu precauție parcă spre buze paharul fin, fumuriu. Plafoniera împrăștia o lumină ireală în salonul elegant.

— De neînțeles, murmură el. Fantomele au înviat. Trecutul te acaparează ca o caracatiță. Domnule ma-

ior, eu n-am forța lui Gilliat din „Les travailleurs de la mer". Romantismul lui Hugo mă cucerise odată de mult, acum s-a sfîrșit.

— Ce s-a sfîrșit ?

— Omul acesta, acum, cel din noaptea aceea, fiecare scăpîndu-mi printre degete. Mi-e imposibil să realizez esența ghinioanelor mele.

Maiorul fluieră încetișor, aplecînd ușor fruntea. Ai fi crezut că aprobă din plin. Așa se prezintă lucrurile. Caracatița... ghinion... Gilliat.

— Ce scenă grozavă. Monstrul îmbrățișînd cu zecile, sutele sale de ventuze omul. Ochiul acela imens, hipnotic, paralizant. Nimic nu poate fi dovedit.

— Depinde, șopti imperceptibil maiorul. Depinde...

— Colosal. Îl știam topit în largul lumii, ieșit din orbita vieții mele. Aspira așadar la acele documente. Sorbi restul coniacului și întretăiat urmă : Epilepsia jucată drept comedie. Deci tot Septimiu poate dezlega misterul. De ce nu l-am ars cu țigara ? Mă ricîiau resturi de amintiri. Un băiețaș în pantaloni scurți de catifea. Vărul meu. Și al ei, dacă socotim că ea e fata soției lui Demetriade, concepută în afara...

— Lasă, îl opri maiorul. Șantajul a devenit clar. Septimiu nu este însă depozitarul. Nici nu a fost vreodată. Atu-ul său era altul.

— Care să fi fost ?

— Aflase de locatarul de la mansardă. Și încă ceva știa el. Un adevăr legat de Sabina Demetriade-Manicatide și de sfîrșitul tatălui dumneavoastră. Nu limpede, dar aici nu limpezimea conta. Uneori confuzia, deruta aduc mai mult folos. Seamănă derută în tabăra adversă și culegi rezultate neașteptate.

Sabina se mişcă abia simţit în fotoliul ei. Pometii obrajilor i se albiseră şi ochii parcă i s-au mărit brusc.

– Aşadar, rosti maiorul, l-aţi recunoscut !

Urmă o pauză. Leonescu aşează paharul pe măsuţa din faţa lui. Îşi încleştă mîinile a neputinţă, învins :

– Geo !

– Da ! Geo Leonard Manicatide, căruia i s-a înfundat aici spirala. Dumneavoastră sînteţi liberi. Şi încă ceva...

Aici maiorul sări sprinten, o opri pe Sabina.

– Se tot căuta un document, un act de mare valoare, un ceva de depozit. Iată-l.

Se repezi şi desprinse icoana ferecată de argint din cui.

– Nu e icoana originală. Mi-a spus contabilul, care se pricepe. A avut vreme pesemne s-o contemple la faţa locului. Originalul nu-i aici şi nici n-am avea ce face cu el. Acesta se desface în două şi ne îngăduie să punem mîna pe hîrtia căutată. Iat-o. Împăturită. Intactă. În plicul ei neatins. Domnule Leonescu, vă aparţine...

CAPITOLUL VIII

– Tamara, iar ne-ai neglijat.

– Imediat, domnule maior. Fac rost de o masă.

Maiorul, însoţit de cei doi prieteni ai săi, pleca la pescuit. Veniseră cu un ceas înainte, să aibă timp de flecăreală. Li se anunţă că acest timp va fi majorat simţitor din cauza unei refacţii.

— Da, spuse maiorul. De la refacție și de la ideea lui Dinescu am pornit.

El era de părere că sînt idei care au calitatea de-a pătrunde și prin zid. Iar în meseria lor rolul unei astfel de idei e covîrșitor. Se demonstrează în final cît de simplă e fiecare poveste de acest gen.

— Un profesor neurastenic, persecutat de un trecut tulbure, înconjurat de lepre, visează să pună mîna pe hîrtia salvatoare, să plece... asta caută el, neînțelegînd că soluția salvatoare pentru el nu era alta decît denunțarea șantajului practicat cu cruzime de perechea aceea de bătrîni. Dar să ne fie cu iertare. Profesorul a înțeles tîrziu unele probleme ale noastre și se credea impur. E un punct de vedere. Dar, ridică degetul arătător maiorul Lupu, tatăl său s-a sinucis într-adevăr. A lăsat o hîrtie în acest sens. Paradoxul e că nu s-a decis la acest act nici din cauza operației lamentabile (nu din vina lui), nici din surpriza amară că Sofia lui scumpă îl înșeală. Motivul era altul. Profesorul doctor Leonescu se plictisise de viață.

— Unde ați găsit hîrtia ?

— Tare ești grăbit. În biroul lui. Plicul lipit alunecase din sertar și nimeni nu s-a gîndit să-l tragă de tot afară. Acolo am găsit și poze și alte documente de familie. Ele m-au călăuzit prin acest veritabil labirint care se cheamă relațiile lor, pasiunile, urile lor. Pe Leonescu bătrînul îl mulgeau. A rămas un milion și jumătate avere pe puțin. I-au înecțoșat capul tînărului. Evident. L-ai ucis, îi sugerau, cu felul tău de viață. Uite așa, zeci de ani. Să nu turbi ? Valorile din străinătate erau iarăși un moft născocit de mințile astea ciudate. Nu exista nici o hîrtie de valoare, nimic depus în Elveția. Mofturi. Leonescu

alerga inconștient după himere. L-am salvat dintr-o lovitură. O scamatorie.

— Acum înțeleg. Chestia cu icoana ferecată !

— Exact. Eu am pus acolo plicul, cu gîndul să i-l dau nu înainte de-a încheia reprezentația. Pe urmă am retezat-o fără final. N-am mai introdus în scenă actorul principal. Pe criminal. Și complicii lui. Comedia se terminase și prea era multă murdărie la mijloc. În fond banii, lăcomia, sperjurul, șantajul... știți voi.

Se instală comod pe scaun, rezemîndu-se de spătarul ce trosni ușor.

— El a născocit „Perso". În trei, cu Sabina și Ionescu l-au tot umflat. Asemenea invenții sînt însă ca o mașină infernală. Pornește, ticăie și brusc sare în aer. Și-au dat seama, tîrziu, că nu pot lichida. Amestecat în afaceri ciudate Geo Leonard i-a dat ideea preluării conducerii cooperativei mănăstirești. O acoperire ideală. „Perso" izbutea să livreze cîte un covor, două — din cele lucrate în cooperativă și semnate cu acte legale — donate apoi elegant sau vîndute avantajos, dacă vreți, unor persoane. A urmat conflictul cu Demetriade. Demersurile lui Leonescu au fost zadarnice. Bătrînii se încăpățînaseră în ura lor adîncă. Nu voiau să cedeze. Ai bani, dă-mi. Am bani, dar sînt în bancă, nu-s bani lichizi. Scoate și tu o dată o sumă, salarii... cam așa au discutat. I-a amenințat cu denunțul. L-au luat în serios. Povestea este de aici încolo foarte simplă. Dezlegate, problemele sînt de-o sărăcie, dă-le încolo, nu mi-au plăcut în școală.

Potrivi țigara în portțigaretul afumat.

- Instrumentul și omul necesar li s-a oferit singur. Femeia vreau să zic, aceea cu albeață, în seara

aceea a rămas în apartament. Ca și alte ori. A turnat apă în căni simplu și ce mai trebuia. Apoi s-a culcat. I-a auzit sau nu gemînd, nu știu. S-a trezit cam spre ora trei și a deschis „yale"-le. Îi aștepta pe cei doi domni : primea un cec de 50 000 lei. Aceștia au și sosit, au curățit casa de documente, urme, dîndu-ne impresia unei crime de-o fantastică dificultate.

— Dar D.D. Ionescu ?

— Acesta voia să mă anunțe că viața lui se află în pericol. Nimic altceva. S-a sinucis în tren. Cei doi n-aveau interes s-o facă.

— Ce prietenie : Drugu și Ionescu !

— Ce te miri, puștiule ! Savantul nostru e decorat în științe juridice. El l-a apărat în proces. Și s-a întîlnit cu el încă o dată, adîncind o prietenie care șterge nivelele.

Se uită în direcția barului :

— Au defilat în noaptea aceea prin fața cadavrelor.

— N-a fost o născocire ?

— Nicidecum. Probele, ca probe, au venit pe parcurs. Fularul și cecul de 50 000 lei. Plus declarația ăleia, cum că în noaptea aceea n-a dat pe-acasă. Destul, însă...

— Și eu cred că e destul. N-a fost senină dimineața aceea. Dar a avut cineva noroc. Geo ! A scăpat de data asta. Sabina nu l-ar fi iertat. Urma la rînd. Visa deja o destindere și o începuse ostentativ, vijelios, în orășel. Lui Geo îi pregătise ea totul, dar a intervenit sinuciderea lui Ionescu, amestecul lui Leonescu și Drugu, al șoferilor, al atîtor martori, cum nu credeam să se adevereasă atît de clar acest mare adevăr : nu poți trăi singur, nu poți trece prin viață, ca gîsca, fără să lași urme.

Redactor : ALEXANDRA BENGESCU
Tehnoredactor CORNEL CRISTESCU

Apărut 1970. Comanda nr. 10 055. Coli de tipar 6.

Tiparul executat sub comanda nr. 630 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București
Republica Socialistă România

colecția aventura

ȘTEFAN LUCA

Turnară plin, goliră scrumierele, împărțiră alt rînd de cărți. Jucau preocupați, schimbînd replici rare si numai la joc. Miza urcase la o sută.
Sînt clipe care schimbă brusc atmosferă, dispoziție, psihologie. Jocul de cărți, una din decisivele verificări a bărbatului (alături de viața de război și în dragoste), are pe parcursul său presărate astfel de

noduri, parcă ar fi fuse orare. Jocul lîncezind pînă la acest *pot* umflat pe nesimțite, i-a fulgerat, căci fiecare jucător ascunde în sine un dram de invidie și multă părere de rău. Revanșa e urmărită cu o răbdare ce disimulează explozia.